

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 1/2018 - 61 pàgines

Sessió extraordinària del dia 11 de gener del 2018

El dia 11 de gener del 2018, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió extraordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 1/2018, que és el següent:

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2018, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt i pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Gerard Alís Eroles
M. I. Sr. Marc Ballestà Alias
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloisa Bonet Perot
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig

M. I. Sr. Antoni Fillet Adellach
M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Carles Jordana Madero
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Antoni Missé Montserrat
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
M. I. Sr. Justo Ruiz González

S'ha excusat l'absència del M. I. Sr. Josep Pintat Forné.

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances; Maria Ubach Font, Ministra d'Afers Exteriors; Xavier Espot Zamora, Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior; Gilbert Saboya Sunyé, ministre d'Economia, Competitivitat i Innovació; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Comerç; Jordi Torres Falcó, Ministre d'Ordenament Territorial; Sílvia Calvó Armengol, Ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Carles Àlvarez Marfany, ministre de Salut i Eva Descarrega

García, ministra de Funció Pública i Reforma Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.05h)

El Sr. síndic general:

Bon dia a tothom.

Doncs anem a abordar aquest punt únic.

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2018, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt i pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 85/2017 del 9 de novembre i s'hi han formulat tres esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt i pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal, les quals han estat publicades en el Butlletí número 1/2018 del 9 de gener.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Pere López.

Teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Els tres consellers del Partit Socialdemòcrata hem presentat una esmena a la totalitat juntament amb 60 esmenes parcials a les que si tinc temps em referiré posteriorment.

L'esmena a la totalitat s'articula sota la idea global que, al nostre entendre, aquest projecte de pressupost no respon a les necessitats reals del conjunt de la ciutadania encara que com defensaré després també, sí que deu respondre a part de l'electorat de DA.

Com ja vaig defensar amb motiu del debat d'orientació política, del debat de mancomunitats, i en determinades preguntes, al nostre entendre aquest projecte de pressupost és una nova mostra de clientelisme i d'utilització de fons públics amb caràcter partidista.

Anirem per les necessitats de la ciutadania.

Recuperava aquests dies els darrers informes preparats pel CRES en relació als principals problemes de la població al nostre país. De ben segur que els coneixen, però si em permeten els hi recordaré:

- Els preus de l'habitatge, un fracàs entre fracassos de la política demòcrata; en mig de la inacció absoluta, quan no del més gran passotisme per part del Govern.

- Prestacions socials i pensions. No vull tornar a recordar aquí les seves modificacions legislatives de l'any 2014.

- Salariis baixos.

- Transport públic i treball i condicions laborals. Una situació que a ben segur a més empitjorarà amb les propostes legislatives a tràmit parlamentari.

Llegint aquesta llista no sembla descabellat situar les seves polítiques com les principals responsables dels actuals problemes de la població actual al nostre país.

He deixat voluntàriament al marge d'aquesta llista el trànsit, que també apareix com a un d'aquests problemes, perquè em sembla que aquest és un cas digne d'estudi.

Si alguna cosa ha fet aquest Govern, -aquesta sí que l'ha fet-, i jo crec que per això passarà a la història és fer rotondes i inversions. Per ser més exactes, i més concrets, més que fer-les, les han fet, les han refet i les han tornat a refer.

I jo crec que amb tanta obra, amb tant clientelisme com deia abans amb una part del sector, amb tant enquitranat a vegades innecessari, han arribat a col·lapsar el tràfic. Una situació realment paradoxal, i en tot cas un nou exemple de mala gestió dels fons públics per la seva part, i com deia abans, o com

insistiré al llarg d'aquesta intervenció, una nova mostra de com governen vostès únicament per a una part dels ciutadans d'aquest país.

Tornant als problemes que pateixen els nostres ciutadans.

Sobre l'Habitatge.

Quines previsions hi ha Sr. ministre, Srs. del Govern per fer front al que és al nostre entendre i al entendre dels ciutadans el principal problema que es viu avui en dia al nostre país?

No hi ha absolutament cap actuació destinada de forma específica a aquesta problemàtica.

A més, l'IPC al qual em referiré després, de final d'any és d'un 2,6%, la qual cosa suposa per exemple, perquè tothom ho entengui, que sobre un lloguer de 600 euros, aquest IPC comportarà un increment de gairebé 16 euros al mes.

Aquest IPC és una situació que el Govern coneixia des de fa molt temps. Es podia preveure imagino, després en parlarem, i sobre el qual tampoc ha fet absolutament res. Fins i tot em temo que alguns dels seus electors possiblement es freguen les mans i tot.

També quina resposta dóna el Govern als petits comerciants i empresaris que hem vist ara en aquesta campanya de Nadal, com segueixen patint grans dificultats quan al llarg d'aquest any se'ls incrementaran els lloguers amb aquest 2,6%.

Els consellers del PS hem presentat una esmena, al nostre entendre molt important per evitar aquest efecte i per congelar aquest increment dels lloguers a conseqüència d'aquest IPC del 2,6%.

I demanem al Govern que ens expliqui com davant d'aquesta problemàtica no hi ha res, cap programa ni cap projecte previst en relació a la problemàtica dels lloguers tant dels habitatges com dels locals comercials.

Anant a les pensions i a les prestacions socials, al nostre entendre i no ens cansarem de repetir-ho, el debat de polítiques socials va marcar un dels punts essencials d'aquesta legislatura. Va permetre evidenciar clarament les conseqüències de les seves modificacions legislatives de l'any 2014 i com vostès han empès, a persones després de 40 anys de treball a cobrar una pensió de 600 o 700 euros. I com deixen any darrera any gairebé el 80% de les persones que pateixen una invalidesa en la més absoluta pobresa. També com penalitzen a les persones que pateixen una malaltia de llarga durada.

Srs. de DA, no pot haver-hi al nostre país pensions tan baixes ni pensions de jubilació, ni pensions d'invalidesa, ni de cap altre tipus.

Tampoc podem tenir un salari mínim com el que tenim. Estem a l'espera de rebre l'estudi encomanat a proposta dels consellers del PS en relació al cost de la vida. A més, aquest any el seu increment tant anunciat del salari mínim de l'1,5% es veu gairebé doblat per un IPC del 2,6%.

Un IPC sobre el qual, de ben segur, el ministre de Finances ens en parlarà després. Un IPC que és molt superior al que vostè mateix havia previst en el pressupost. És molt superior al d'Espanya i al de França, que és d'1,2% en ambdós casos si no tenim malament la informació, i que per tant, suposarà greus problemes al llarg d'aquest any.

En primer lloc, problemes pressupostaris, a ben segur. L'increment dels lloguers al qual em referiré després. L'increment de preus, la pèrdua de competitivitat de la nostra economia en relació als països veïns, i per tant Sr. ministre ens ha d'explicar què ha passat amb aquest IPC? Per què hi ha hagut aquesta desviació pressupostària? I què farem amb aquest diferencial d'IPC en relació als països veïns?

Com deia abans, no podem donar suport de cap manera a la política pressupostària d'un govern que com deia abans, deixa en la marginalitat a persones que han treballat 40 anys en el nostre país, que tenen una invalidesa, o bé que l'única cosa mal feta que han fet és tenir una malaltia de llarga durada.

Ja sé que això els preocupa poc quan diem que governen per uns quants, aquest és un gran exemple. Vostès poden tenir el luxe de tirar aquest tipus de polítiques sent coneixedors que segurament la incidència electoral d'aquesta política és poc.

Perquè convé recordar-los-hi a vostès i a tots els que ens estiguin escoltant que vostès amb menys d'un 8% de la població governen amb una majoria absoluta i per tant, segueixen en aquesta línia des de l'inici de la legislatura de fer cas omís a les importants bosses de descontentament que hi ha al nostre país i amplis sectors de la població pels quals vostès no fan cap tipus de polítiques.

A més, fan aquell exercici de dir que no hi ha diners, que ara no toca, i ho fan justament amb inversions i projectes faraònics. Sr. Torres, li demanem si podem que no adjudiqui el projecte del Cloud, un projecte que crec que fa mal als ulls quan no se sap què hi anirà dins i a la vegada s'estan negant polítiques cap al conjunt de ciutadans.

- Quan hi ha despeses per estudis d'assessoraments per 15 milions d'euros en aquest pressupost.

- Quan les actuacions en xarxa viària superen els 21 milions d'euros.

- Quan hi ha tot un seguit d'alegries i grandeses pressupostàries.

Amb l'oficina de col·locació a tota marxa, no només a Govern sinó a FEDA, a STA, a CTRASA, a l'AREB, al SAAS, al Consell Regulador del Joc, a l'ADI i amb un govern que té més ministres, més càrrecs, més complements, més assessors, més coordinadors al llarg de la història.

Sincerament ens sembla que la seva manera de fer política és fins i tot de mal gust en base a aquests ciutadans que pateixen tantíssimes dificultats.

Una part de les esmenes presentades fan referència al Fons de reserva de jubilació. Ja saben i ja vam debatre àmpliament en la compareixença del president de la CASS, que entenem que s'estan carregant un volum de despeses excessiu sobre els fons destinats a pagar les pensions als nostres ciutadans.

Les esmenes presentades suposen o volen reduir la despesa d'aquest fons en 2,5 milions d'euros. Un volum de diners...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

...que a nosaltres ens sembla molt. Ja sé que vostès de la manera que gestionen els semblarà que és ben poca cosa.

El model d'inversions també és una política que ens diferencia respecte de vostès. Vostès segueixen apostant, tot i que havent-nos anunciat repetidament un model d'inversions, un projecte d'inversions basat essencialment en vies públiques. Nosaltres a través de determinades esmenes proposem unes partides d'inversió que suposin realment una diversificació de la nostra economia.

Una diversificació de la nostra economia que requereix...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, Sr. conseller.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, intervé el Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

No podem recolzar aquest pressupost Sr. Toni Martí, Sr. Cinca, no el podem recolzar. Per això els consellers d'Unió Laurediana i Ciutadans Compromesos presentem aquesta esmena a la totalitat.

Fem una mica de memòria, el que vam parlar fa uns dies en el si del debat del marc pressupostari, que entenem i així ho manifestava el Tribunal de Comptes, i com vaig dir que la pilota està entrant, -si és que entra-, fregant el pal.

Per una sèrie d'incompliments que ja hem posat de manifest en altres ocasions com són l'incompliment de l'article 12.5 de la regla d'or. Recordem les entitats públiques i parapúbliques, societats públiques que tenen més endeutament que el 50% dels seus fons propis. I això a dia d'avui, a falta de què es modifiqui la llei de la regla d'or segueix sent un incompliment, així ho posa de manifest el Tribunal de Comptes. Malgrat, és cert que la disposició tercera els hi dóna aquesta cintura fins al 2019 per complir la llei de la regla d'or.

No deixa de ser però, un tret significatiu que el volem posar de manifest una vegada més, a més donada la controvèrsia que vam tenir al voltant de si es complia o no el 12.5 l'any passat, del qual ja vam excloure l'INAF d'aquest suposat incompliment, que després s'ha posat de manifest que és així. Però pensem que donada la controvèrsia que es va arribar a dir que això que es deia no era veritat, val la pena recordar que sí que era veritat.

En tot cas, com li deia Sr. Martí, Sr. Cinca, no podem recolzar aquest pressupost. És un pressupost sense novetats, és un pressupost amb la majoria de despesa ja compromesa. Em sembla que el Sr. ministre va dir que el 80% de la despesa ja venia compromesa amb anterioritat. Per tant, poca cintura hi ha, i és un pressupost sense empenta pressupostària, sense empenta a l'economia. I que a més a més, -i ara ho explicaré-, es descuida molts imports. Molts imports que agreugen el suposat dèficit que vostès xifren amb 25 milions d'euros. I per contra del que es diu en el propi pressupost, si no recordo malament a les directrius, on es demana quan vostès fan les directrius que s'ha de crear un marge de maniobra, una cintura perquè el Govern ja està en un nivell d'endeutament important, ja està en un topall d'ingressos. Per tant, pel que pugui venir, s'ha de crear un marge de maniobra, una cintura, una mica de caixa. Aquest pressupost no està creant aquest marge de maniobra que vostès mateixos demanen a les directrius.

És un pressupost on hi trobem a faltar reformes. Hi trobem a faltar la reforma o l'impuls real d'una vegada per totes de la inversió estrangera. Trobem a faltar un acompanyament real a l'empresari, trobem a faltar l'agilitat en l'obertura de comerços i d'empreses. I com ja hem manifestat al llarg d'aquesta legislatura, trobem a faltar que es consolidi un marc legal que no sigui canviant i que doni confiança a tots els empresaris, a totes les persones del país i les que han de venir de fora.

És un pressupost que posa de manifest en el dossier que presenta la CASS, que malgrat estem en un indicador positiu com és ja els 38.000 assalariats. Una xifra que gràcies a Déu remunta de xifres més baixes i amb la qual cosa doncs podem estar contents. Sí que diu la CASS una cosa molt important, que malgrat això, malgrat la pujada de cotitzacions, no es baixa el dèficit. Cosa que és preocupant.

I és un pressupost, com també es pot llegir a dins de les directrius, no només li falta empena a l'economia i per tant a la societat, sinó que es parla dels estímuls fiscals que juntament amb els baixos tipus d'interès són motors del creixement econòmic, però aquests estímuls fiscals no els veiem. Més aviat intuïm el contrari, quan ens diuen que el que volen és, -queda molt bé dir-ho-, acabar d'explotar el potencial fiscal del marc tributari impositiu que tenim. Això jo lleigeixo, pujar la pressió fiscal.

En tot cas és un pressupost que a més a més és inèdit per la partida aquesta famosa que vostès han posat dedicada a les eleccions, i en definitiva un pressupost que sempre s'ha parlat d'anar a buscar l'equilibri pressupostari, i avui tenim un pressupost que no té l'equilibri pressupostari.

Ara ens expliquen que l'1% del dèficit del PIB ve a ser alguna cosa normal al nostre entorn, quan fa uns dies defensàveu l'equilibri. Ara ja comencem a defensar des de Govern que amb l'1% de dèficit també ens trobem còmodes. On acabarem? No fem bones les coses dolentes dels altres països. Si sempre s'ha volgut defensar un equilibri pressupostari, pensem que és el que s'ha de seguir defensant per part de Govern, i també els hi dic, pensem que ho poden aconseguir.

Aquest dèficit que ara diuen que és assumible de l'1%, a més a més, si arriba com ja hem vingut dient, estirant dels diners de les parapúbliques.

Aquest dèficit, com els hi deia, pensem que serà més gran del que ve escrit al projecte de pressupost per varis motius.

A nivell d'ingressos, -i potser m'equivoco perquè no tinc les liquidacions-, però a 30 de setembre la liquidació de l'impost de societats era d'11 milions

menys del que estava previst en el Projecte de pressupost de l'any en curs. Amb el que queda els tres mesos de l'any -que quedaven els tres mesos per l'any i per tant que es va recaptar- m'estranyaria que es recaptessin els 11 milions aquests de diferència que hi ha de l'impost de societats quan la majoria d'obligats tributaris ja han fet la seva declaració i liquidació.

Per tant, els 25 milions d'euros de dèficit, ja podíem posar aquesta xifra de dividendes de les parapúbliques -i ara hi afegim, i poso en dubte, eh? No dic que després no hi siguin- els 11 milions d'euros que presumptament poden faltar en el pressupost de l'any que ve perquè en el 2017, amb la liquidació que tenim fins al 30 de setembre, de moment falten 11 milions d'ingressos d'impost de societats.

Per tant, si al 2017 el pressupost preveia 38 milions d'ingressos d'impost de societats i la liquidació ara és de 25, què ens fa pensar? Que la previsió al 2018 de 37 milions d'euros no acabi sent la mateixa que aquest any perquè estem parlant de les mateixes magnituds. Tant de bo recaptin més i no segueixi pujant la pressió fiscal, però de moment tenim 11 milions que posen en tela de judici.

A nivell del capítol 1 hi ha un augment de 3 milions d'euros i arribem als 111 milions pel 2018 però, ho acaba de dir ara el Sr. conseller López, no està previst l'IPC... Havien previst un 1,3 però podríem dir que l'IPC s'ha doblat. Per tant, ja tenim una xifra que també la puc posar en dubte que no està contemplada en aquest pressupost.

En el capítol 2, en "Consum de béns i serveis" es passa de 49,7 milions al 2017 a 53,4 del 2018. Són 3 milions d'euros més d'augment en relació al que es va pressupostar l'any passat. En aquest "Consum de béns i serveis" ja no vull pensar, i serà així, que hi haurà un augment de despesa només per l'efecte IPC que no està contemplat. Repeteixo, l'IPC és el doble del previst en el pressupost. Només per aquest fet ja hi haurà una mica més de dèficit del que vostès diuen, però jo els hi diré una altra cosa, el que esperàvem i per això hem fet moltes esmenes és en aquest capítol una reducció... no una contenció, una reducció per sota dels 49,7 milions d'euros de l'any passat. No per gust, eh? Per necessitat.

En el capítol 3, això ja... Ahir vostè Sr. ministre deia això, serà un "Déjà vu," doncs bé, ara li'n deixaré anar un de "Déjà vu", no és ni mèrit ni desmèrit seu. Tenim al país 930 milions d'euros d'endeutament, si no m'equivoco, a un tipus mig de l'1,5% de cost financer.

L'altre dia li feia bones les previsions d'Standard & Poor's que confirmen el creixement de l'economia del nostre país, evidentment la de l'entorn. Per tant,

si agafem Standard & Poor's com agència de *rating* que ens va bé perquè ens està mirant el *rating* del país, ara li agafaré una altra previsió d'Standard & Poor's: per finals del 2018 preveuen una pujada del tipus d'interès almenys del 0,4%. No tindrà efecte sobre el total de l'any, evidentment que no, ho tindrà al 2019 durant tot l'any.

Però, en tot cas, l'exercici de no contenir l'endeutament suposa l'augment de la despesa financera, despesa financera que no pot el Govern revertir a la nostra societat, a les nostres empreses, als nostres ciutadans, s'ho queden les financeres.

Si els 13 milions d'euros que paga avui el país de despesa financera d'aquests 930 milions d'endeutament que hi ha i que no s'estan reduint, més aviat el contrari, sembla que s'aniran augmentant poc a poc d'aquí un temps... -que estem parlant d'un 1,5% d'interès, d'aquí un temps estiguessin al 2,5% d'interès, evidentment això no serà al 2018, però tothom que té un préstec o una hipoteca sap a quan estan els tipus- pujaria 10 milions més la despesa financera. Per tant, demanem un exercici de contenció de la despesa per poder contenir i reduir progressivament l'endeutament.

Dir que en el capítol IV que puja 212 milions d'euros, gairebé 6 milions d'euros més que l'any passat, on hi ha un augment de 2 milions de transferència al SAAS per funcionament, aquí com ja vam dir el dia del debat pressupostari trobem a faltar inversions estratègiques, trobem a faltar la canya per pescar i no el peix, trobem a faltar en un moment, diguem de mitja expansió econòmica com confirmen certes dades, que no és per tirar coets! Estem d'acord, però les coses van millor del que estaven anant, i aquí, si es volen atribuir una part del mèrit, vostès del Govern se'l poden atribuir. Les coses no són per tirar coets però estan anant millor del que anaven. Per tant, com que estan anant millor del que anaven, ja els hi vaig dir l'altre dia: no té sentit tanta inversió bàsica quan el que haurien de fer és inversió productiva que ens donés ocupació, creació i valor a totes les persones del país, a totes les empreses del país a mig i llarg termini.

Tinc la sensació que hi ha una quantitat d'inversió que no és estratègica avui en dia que el que fa és passar de generar PIB a passar a generar dèficit i endeutament, i aquesta petita part que vostès haurien de saber determinar és la que pensem que l'única cosa que farà és augmentar la pressió fiscal, i per tant, els hi demanem que facin aquestes polítiques anticíclics amb inversions estratègiques que donin valor en un futur.

En aquest capítol també trobem a faltar... i ja sé que no tenim la liquidació -potser vostè Sr. Cinca ja l'ha

vist-, nosaltres no l'hem pogut veure, els consellers d'ULCC, entre 10 i 11 milions d'euros calculem de les transferències als comuns que sí, ja vam votar la reforma, però i els de l'any passat? Que jo sàpiga encara no s'ha pagat als comuns! M'equivoco? Per tant, els trobem a faltar. D'algun lloc han de sortir aquests 10 o 11 milions que s'han de transferir al comú del pressupost de l'any passat.

En resum, i ja exhaurint el temps, partim d'un dèficit de 25 i ja els hi dono, si volen vostès, el marge del 12.5 de la Llei de la regla d'or que no es transferiran aquells imports que falten a les parapúbliques i a les societats públiques per equilibrar els seus balanços com marca la Llei de la regla d'or a dia d'avui. Ja els hi dono aquest benefici, no es transferiran, ja no els hi afegeixo en els diners que falten com els hi afegíem l'any passat. Per què? Bàsicament perquè estan honorant una Resolució del Consell de modificar la Llei de la regla d'or en aquest article, espero que en cap altre més.

Com deia, 25... Ah, per cert! Llegim al BOPA, 3 milions més a l'AREB amb càrrec al pressupost de l'any passat... Bé, si volen també els hi dono aquest benefici del dubte. Jo els posaria al pressupost d'aquest any que estem al 2018 no estem al 2017. Doncs, a l'any tancat tirar de pressupostos anteriors ja em costa una mica d'entendre... Però bé, diguem-ho així: obviem el 12.5 de la regla d'or i amb tots els diners que faltaria de ficar en aquest pressupost per transferir a aquestes societats públiques. I obviem els 3 milions d'euros que es transfereixen ara a l'AREB que s'han de sumar als 10 més als 700.000 euros que ja es van transferir. Però bé, ho obviem! Segons els nostres càlculs falten: entre 10 i 11 milions d'impost de societats que pel que veiem aquest any no s'han pogut liquidar -ja veurem com acaba la liquidació a final d'any-, a 30 de setembre que és el període on quasi tothom liquida; 10 o 11 milions més de transferències als comuns que no es van pagar l'any passat esperant a la liquidació... Ja veurem quina és! No ens equivocarem de gaire; trobem a faltar l'efecte IPC que és del doble del previst i que podríem xifrar al voltant de 2 milions d'euros, i com els hi deia, l'augment dels tipus d'interès que Standard & Poor's ens diu, que són la nostra agència de *rating* tan alabada, ens pot suposar -suposant que hi hagués aquest augment- sobre 930.000 euros més d'augment... posem 1 milió per fer xifres rodones!... Posem 1 milió per fer xifres rodones! Un 0,4% de l'últim trimestre del 2018. Això vol dir: 25 de dèficit, més 11 d'impostos, més 10 dels comuns, més 2 d'IPC, més 1 de cost financer... Marxem als 49 quasi 50 milions d'euros de dèficit pel 2018. No els vull al·larmar! Però, jo els hi he fet els càlculs i surt això.

Llavors, no sé com ho faran sense generar més endeutament...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Carles Naudi:

Acabo Sr. síndic.

...sense pujar la pressió fiscal, sense baixar les inversions i sobretot, sense reduir partides importants (educació, Policia, Bombers, sanitat, social...). No sé com ho faran! Sé que és molt complex Sr. Cinca, els hi reconec que és molt complex i que no és fàcil, tant de bo ho puguin aconseguir, però per ara amb aquests números sobre la taula l'únic que podem fer és defensar aquesta esmena a la totalitat.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel Grup Parlamentari Liberal, intervé el Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Presentem avui una nova esmena a la totalitat d'aquest pressupost 2018 motivada per diverses raons que justifiquen el perquè no podem donar suport a aquest pressupost del 2018.

El pressupost 2018 és l'evidència d'un projecte polític desgastat i faltat d'empenta fins al punt que el ministre no s'ha dignat, per primera vegada, a acompanyar en la tramitació del pressupost, la carta de presentació que inclou la valoració per part del Govern de la llei més important que l'executiu presenta cada exercici.

És un pressupost que no presenta noves propostes, que és continuista en aquells aspectes negatius com l'augment del dèficit i l'endeutament, -si la gestió tingués en compte les obligacions del Govern-, més enllà d'allò gastat i ingressat estrictament per aquest Govern, que no equilibrarien sense el recurs fàcil de la bossa de les parapúbliques que en algun cas, estan duent a terme operacions patrimonials més que qüestionables i que ja analitzarem durant aquest primer període de sessions.

Un pressupost mancat de projectes que aportin un salt endavant en l'economia andorrana; un pressupost amb projectes recurrents, que estan

enquistats i que arribats al final del mandat alguns són qüestionats quan hauria de ser el contrari, haurien de gaudir d'un ampli suport. De fet, alguns dels projectes estrella d'aquest Govern que havien de servir per potenciar el país com a reclam turístic, ni el propi Govern ja se'ls creu i han passat a millor vida (edifici multifuncional, font de colors etc.).

Això sí, un pressupost clarament preelectoral, i dic preelectoral perquè sense haver esgotat la legislatura vostès han previst ja una partida pensada per un avançament electoral en el cas de què els partits volguessin concórrer i pretenguin demanar un avançament econòmic.

Un pressupost que si es compleixen les previsions de l'IPC encara tindrà més problemes dels que habitualment ja tenen, perquè els números els quadren.

Per tant, un pressupost poc realista que acabaran ajustant, com sempre fan amb la majoria de pressupostos, liquidant menys inversió que la pressupostada. Una liquidació per al 2018 que, si es compleix la previsió de variació d'IPC que pot passar d'1,3% al 2,6% provisional, representarà un augment significatiu de les despeses i un problema que haurà de resoldre. I ja ens dirà com ho pensa fer, Sr. ministre, perquè necessitarà com a mínim 1,5 milió d'euros per satisfer les nòmines dels treballadors públics, i ja no parlem de la resta d'obligacions concretes que estan indexades a l'IPC.

Davant d'un pressupost d'aquestes característiques el Grup Parlamentari Liberal presentem avui i defensem aquesta esmena a la totalitat, i hem realitzat 71 esmenes també que discutirem més endavant. Per cert, el Grup Parlamentari de DA ha presentat només dues esmenes a aquest pressupost, suposo que perquè tot el que jo denuncio ja els hi està bé.

Voldria parlar en primer lloc del dèficit. El pressupost 2018 presenta un dèficit real de 38 milions d'euros, 28 milions presentats a més dels 10 que caldrà liquidar als comuns per la no congelació de les transferències del 2017, i que en cap moment vostè fa referència ni al pressupost ni al Marc pressupostari presentat i aprovat per aquesta Cambra. Un Marc pressupostari que no li quadrarà amb el pressupost i vostè ho sap senyor ministre, i per aquest motiu els liberals no el vam poder votar.

El resultat de la gestió demòcrata es pot qualificar de totalment insuficient ja que no han sabut aprofitar, o com intentaré demostrar realment han malbaratat, el desplegament fiscal que els ha proporcionat el nou Marc tributari andorrà.

Hem passat d'ingressar 6 milions d'euros d'impostos directes al final del 2011 -la xifra de recaptació per

aquest concepte quan vostès arriben al Govern-, als gairebé 75 milions d'euros que dota al 2018 per imposició directa. Un increment 12,5 vegades superior o 1.250% superior. Mirin-s'ho com vulguin.

I a més, sense obviar la inestimable ajuda dels dividendes d'Andorra Telecom de quasi 20 milions d'euros, i l'augment de la Taxa al consum d'ençà el 2012 de quasi 49 milions d'euros, i malgrat això el dèficit que presenten com a èxit, 28 milions de dèficit.

En resum, 138 milions d'euros més d'ingressos respecte de la seva liquidació del 2011, quan vostès van encetar el seu mandat, i encara així presenten, torno a repetir: 28 milions de dèficit.

No podem anomenar aquest balanç un èxit de gestió. Cal fer un esforç important per reduir l'endeutament del país, principalment el de l'Estat, i cal moderar el dèficit públic. Un dèficit que ja és estructural, perquè ja han quedat molt lluny les promeses d'assolir l'equilibri pressupostari, una fita que ja han abandonat des de fa dos exercicis.

Pel que fa als ingressos, poc a dir en aquest apartat. Els ingressos no augmenten de manera important respecte l'any 2017 -ho fan en només 10 milions d'euros, de 415 milions passem a 425 milions- i s'explica en part, perquè el PIB tot i que preveuen un creixement important és un PIB calculat, com ja li vaig dir, més per quadrar els números del seu Marc pressupostari, un Marc pressupostari que no compleix la legalitat segons el mateix Tribunal de Comptes.

Es pot constatar que avui en dia s'està recaptant més d'IPRF per rendes del treball que per l'impost de societats, un clar senyal de la política social que vostès tant adulen. Carregar fiscalment la renda dels treballadors quan l'economia no funciona. És el recurs fàcil que apliquen i que poc, per no dir gens, té de política social, tant que els agrada parlar de les grans polítiques socials de DA.

Està clar que la distribució equitativa de les càrregues fiscals en els pressupostos demòcrates brillen per la seva absència, una mostra evident que no treballen per igual per a tots els sectors de l'economia andorrana.

La recaptació de l'impost de societats, que és un clar indicador de la recuperació econòmica, baixa 1,2 milions respecte al pressupost inicial del 2017.

Però més preocupant encara és que si analitzem la liquidació del tercer trimestre 2017, que és quan s'ha liquidat el gruix d'aquest impost, la variació és de gairebé 11,5 milions a 30 de setembre.

La seva liquidació del pressupost 2017, Sr. ministre, ja està demostrant que la previsió que van fer pel

2017 no era real. Van preveure recaptar 37 milions d'euros i a 30 de setembre n'han recaptat 25. No s'arribarà ni de molt lluny als 37 milions sota cap concepte, símptoma que la recuperació econòmica que vostès afirmen que ja ha arribat, en realitat no té efecte al sector empresarial.

Es per aquesta raó, suposo, que en l'any que hem tancat, el 2017, no hem tingut el privilegi de gaudir de la seva habitual presentació sobre la campanya de l'impost de societats, cosa que ens referma en la idea que només fan públiques les dades quan els són favorables i quan els són favorables.

Pel que fa a la imposició indirecta, augmenta la previsió de recaptació. Tota una contradicció que en el marc pressupostari apuntin, per cert, que els ingressos relacionats amb el tabac aniran a la baixa, i alhora quan elaboren el pressupost estimen que augmentaran. Disminueixen o augmenten? O ho fan segons convingui?

Una clara evidència que no existeix model alternatiu als ingressos d'aquests productes i que la transitòria dins l'Acord d'Associació era d'extrema necessitat pel model econòmic de DA que vostès en set anys no han sabut canviar malgrat els recursos que hi han dedicat.

Si parlem de la despesa, constatem malauradament que segueixen sense ser capaços de controlar el seu creixement exponencial, principalment perquè les mesures dels darrers anys de Govern demòcrata han estat més conjunturals que no pas estructurals. De fet, han estat circumstancials, de cara a la galeria i per penalitzar a un col·lectiu en concret: els funcionaris. Però, com que no es pot congelar el salari i els drets econòmics dels funcionaris cada any, i no han intentat seriosament reduir les despeses innecessàries o no prioritàries de l'administració, la despesa continua sent a l'alça.

Cal moderar els costos i millorar la competitivitat si volem consolidar un nou model de creixement econòmic basat en la captació d'inversió estrangera. Aquest nou model no pot estar basat en costos administratius importants, serveis cars i càrrega fiscal excessiva. Cal insistir en dur a terme les reformes necessàries i essencials: primer la reforma laboral, seguit de la reforma de la funció pública.

Vaig ara, si m'ho permeten, a analitzar en línies generals els diferents capítols del pressupost.

Capítol 1. Personal. Un capítol que augmenta en gairebé 3 milions d'euros, atribuïble a les noves contractacions. Un creixement que podria ser superior per la variació entre l'IPC previst i el real, que s'ha doblat passant de l'1,3% al 2,6% i que l'obligarà a vostè a fer una previsió superior per pagar

les nòmines dels treballadors públics. Això provocarà, com li he dit, un 1,5 de desviació.

D'altra banda la creació, com a mínim, de trenta noves places és un fet escandalós. Aquest augment important de noves contractacions per cobrir places de nova creació es produeix enmig d'un gran debat sobre la reforma de la Llei de la funció pública. Una reforma que encara no ha entrat al parlament, que no sabem com acabarà, que està servint per retallar drets econòmics dels funcionaris perquè el Govern explica que no es pot assumir.

I per altre costat vostès creen trenta noves places. Senyor ministre, parlem de trenta noves places -les que hem deduït nosaltres- o en parlem de més?

No hi cap menció a la memòria, ni cap descripció, per tant, parlem de trenta places o en parlem de més, li torno a demanar?

Segurament, en parlem de més perquè algunes partides dels departaments dotats contenen més de 70.000 euros per a la contractació d'aquesta nova plaça, xifra que fa pensar que segurament parlem de més d'una plaça en alguns casos.

Expliquin vostès, expliquin a la ciutadania quines places són aquestes contractacions, els perfils, la motivació i el nombre. Tenim, tenen, dret a saber-ho, els ciutadans i els parlamentaris.

Que quedi clar que no es tracta de places per regular als eventuals d'educació, perquè entre les contraccions que proposen per a l'escola andorrana només n'han previst 3.

No són tampoc places majoritàriament dels cossos especials. Quantes places més, senyors del Govern, volen crear al pressupost 2018? Al final haurem de donar la raó als que parlen de clientelisme polític per via de les contractacions.

No voldria arribar aquí, però sincerament es fa difícil d'entendre la xifra d'aquestes noves contractacions.

Vostès al 2017 van realitzar 12 noves contractacions, unes contractacions detallades en la memòria explicativa del pressupost, que sumades a les 30 que preveïem nosaltres, fan un total en dos exercicis, de 42 noves places.

Això no s'aguanta, ja que a aquest ritme el pressupost del Govern servirà en gran part per pagar nòmines de funcionaris, funcionaris als que després culpabilitzem per ser tant nombrosos.

La cirereta del pastís arriba amb el fet que l'any passat van restituir les retallades a les retribucions dels alts càrrecs, i suposo que per compensar els anys de congelació han decidit augmentar el pressupost del 2018 en dos-cents mil euros més les retribucions en concepte de salari d'aquests alts càrrecs.

A uns els volen retallar drets econòmics i a d'altres els mantenen, o fins i tot compensen, els que ja havien perdut.

No em justifiqui l'augment d'aquest capítol per la dotació del fons de jubilació dels funcionaris perquè aquest només creix en dos-cents mil euros.

I això, si em refereixo només al Govern, perquè si mirem les entitats parapúbliques l'augment de les contraccions en global és de 2,3 milions d'euros repartits de la següent forma: FEDA 525 mil euros més, INAF 753 mil més, Andorra Telecom 336 mil més, ADI 189 mil més. Algunes d'elles augmenten les contractacions en un 40%, noves contractacions.

Capítol 2 de funcionament.

En aquest capítol vostès han perdut completament el control. L'augmenten en 3,6 milions d'euros.

Mirin, quan vostès van iniciar la legislatura aquest capítol estava en 47 milions d'euros i ara a 53,4 milions d'euros malgrat la regla d'or. Una part d'aquest augment es deu a la contractació directa d'assessoraments que no passen pel procés de contractació pública, i per tant un augment més difícil de fiscalitzar.

Capítol 3, despeses financeres.

La rebaixa és cert, és important, i ens en congratulem. Però deixi'm que li digui que no és fruit de la seva gestió directa, sinó conseqüència de la tendència a la baixa dels tipus d'interès.

Es més, l'any 2012 quan vostès ja estaven al Govern, les despeses financeres se situaven en 34 milions d'euros; al pressupost 2018 doten de 13 milions aquest concepte.

Aquest estalvi, que en sis anys hagués significat aproximadament 120 milions d'euros, en lloc de destinar-se a amortitzar deute, s'han dilapidat en despesa de funcionament.

En definitiva presenten un pressupost amb un dèficit de 25 milions d'euros, als que cal afegir 3 milions d'euros per fer front a les quotes dels préstecs contrets. Perquè em puguin entendre els ciutadans, paguen unes quotes dels préstecs contrets i al mateix temps s'endeuten amb una pòlissa de crèdit per poder pagar aquests préstecs, això tot i haver gaudit d'unes condicions dels tipus d'interès que haurien permès un estalvi important.

Capítol 4: transferències corrents.

Augmenten de les transferències corrents en 5,8 milions d'euros, principalment al SAAS amb més de 2 milions i ens situem en 15 milions de transferència, la més alta que han fet al SAAS aquesta legislatura i és per funcionament.

La transferència a la CASS augmenta en 178 mil euros, situant-se en 47,6 milions d'euros.

Continuem, però, sense veure per enlloc els efectes de la reforma sanitària. Malgrat que l'objectiu no ha de ser estrictament econòmic, crec que ja podem dir que serà un altre fracàs d'aquesta legislatura, perquè com ja vaig proposar durant el debat monogràfic de sanitat, abans de la reforma sanitària cal afrontar decisions que vostès no volen analitzar.

Un especial comentari en aquest apartat de transferències corrents a l'AREB, entitat que dobla el pressupost amb una transferència de 778 mil euros, passant a tenir un pressupost total d'1,6 milions, sense oblidar, per cert, que ahir mateix van publicar al BOPA un avançament de fons de, ni més ni menys, 3 milions d'euros que anirà a càrrec de menys inversió. Ens pot garantir que serà contra menys inversió, o finalment serà contra endeutament?

Al final estarem parlant d'un pressupost de gairebé 3,8 milions d'euros de l'AREB per a l'exercici 2017.

Amb aquest desgavell en les despeses de funcionament no és d'estranyar que vulguin modificar la regla d'or, la seva pròpia llei que vam aprovar tot just fa quatre anys.

Tenim una estructura de despeses que ja ha anunciat el Govern que no pot complir al pressupost del 2019 i vostès continuen incrementant i incrementant any rere any, ja que la llei fins al 2019 no els obliga a complir els paràmetres.

Quins esforços de contenció ha fet aquest Govern? Cap ni un.

Assistim amb incredulitat al doble discurs del Govern: d'un costat expliquen que no poden complir amb la llei perquè serà molt difícil, de fet diuen que és pràcticament impossible, i per altre costat augmenten les despeses de funcionament sense control. Això no s'aguanta i no és sota cap concepte una gestió responsable.

Capítol 6: Inversió.

Constatem en aquest capítol una altra promesa feta en campanya que s'emporta el vent: la d'arribar a un nivell d'inversió del Govern del 3,5% sobre el PIB.

És més, en comptes de complir-la, la inversió real ha passat de 52 milions el 2017 a 49,5 milions, una rebaixa del 4,74%, més de dos milions d'euros.

I no oblidem que en el seu marc pressupostari, per a l'exercici 2019 preveuen 42 milions: per tant, realment, al 2019 ens situarem 10 milions per sota del que van pressupostar al 2017. Un nou clar incompliment de la promesa electoral.

Aquest any el pressupost no presenta cap nou projecte d'inversió al Ministeri d'Ordenament Territorial, una mostra, al nostre entendre, del desgast d'aquest Govern, que no tira endavant tots els projectes que van pressupostar a principis de legislatura ni n'aporta de nous.

Respecte al seu model d'inversió, vostès que afirmen que és més productiu que el de governs anteriors perquè es basa en menys carreteres i més inversió en sectors productius.

Malgrat aquesta afirmació, les xifres parlen per si soles, i es desqualifiquen per elles mateixes: el 50% del pressupost del Ministeri d'Ordenament Territorial va destinat a infraestructures viàries.

És més, saben quin és el segon projecte en importància pressupostària del 2018 en aquest ministeri? El projecte de pavimentació de carreteres després de la seu de la justícia, que necessària sí que ho és, però productiva com a tal, ho deixo a l'aire.

Estem senyors consellers davant d'un pressupost que demostra desgast, cansament, falta de lideratge, i és clarament decebedor: un pressupost clarament de final d'etapa.

Mirin, no calen noves ocurrències. Cal un projecte realista i rigorós que respongui a les demandes i les necessitats reals del nostre país, conceptes que semblaria que el projecte de DA ja ha perdut.

Un projecte que doni resposta als reptes de la societat andorrana, que sigui capaç d'identificar quins són els obstacles als quals s'enfronten tots els ciutadans, grans i joves, el sector públic i el sector privat, els assalariats, els autònoms, els empresaris, en definitiva, el teixit productiu del país, perquè tots hi contribuïm d'una manera o altra.

Un projecte polític que proposi com podem superar plegats aquestes dificultats. I això, senyors de DA, ja no ho saben fer vostès.

De fet, com ja li vaig comentar ara fa un any, quan Demòcrates per Andorra acabi aquesta legislatura, el 2019, segons les seves liquidacions i previsions hauran recaptat 1.000 milions més i hauran invertit molt menys que els governs anteriors, a la vegada que hauran descapitalitzat molt més les parapúbliques del país i hauran incrementat la pressió fiscal de ciutadans i d'empreses com no s'havia fet mai abans.

Aquest senyor Martí serà el seu gran llegat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És ara el torn del Govern.

Per part del Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Sres. i Srs. consellers com acostuma a ser habitual en aquest debat, en aquesta primera intervenció em limitaré a defensar el que és el Projecte de pressupost presentat pel Govern, per entrar a les rèpliques de les intervencions que hem tingut fins ara, les properes compareixences davant seu.

Per setè cop em presento davant d'aquesta Cambra per defensar el projecte de pressupost elaborat pel Govern en contrast, doncs, com deia, a les esmenes a la totalitat presentades en aquest cas per tres grups parlamentaris. Molt probablement és la penúltima vegada que ho faig.

A aquestes alçades no els sorprendré en l'exposició dels eixos que guien la política pressupostària del Govern. Els eixos van quedar fixats el primer any, i tot i anar-los modulant en funció de les necessitats conjunturals de cada moment, hem estat coherents i consistents amb aquests principis. Mirant enrere, analitzats els resultats i vista la tendència que havien agafat els comptes públics el primer decenni dels anys 2000, creiem que la línia és la correcta més enllà dels matisos que s'hi vulguin fer baixar al detall d'un o un altre projecte.

Tot i ser reiteratiu el debat del pressupost permet al Govern insistir en unes línies pressupostàries consolidades aquests darrers anys i ens permet constatar que continuen sent perfectament vàlides.

A tall de recordatori, un pressupost al servei de garantir un Estat del benestar modern, amb serveis públics de qualitat i amb capacitat de donar una resposta ràpida a les necessitats dels ciutadans.

Un pressupost que sigui una eina de promoció econòmica.

Un pressupost que assegurí un nivell raonable d'inversió pública per garantir la millora i manteniment de les infraestructures públiques i que actuï com a tractor de l'activitat econòmica.

Rigor i contenció pressupostària que faci compatible disposar d'un pressupost suficient amb intentar, via la gestió diària, mantenir els resultats esperats.

Consolidació del marc fiscal i la diversificació dels ingressos.

I moderar el creixement de l'endeutament, reduir el percentatge d'aquest en relació al PIB i no liquidar dèficits per sobre l'1% del PIB.

Aquesta idea ha prevalgut en tots els pressupostos presentats per aquest Govern i ens ha permès

recuperar la senda del creixement. Ha sigut gràcies a aquestes polítiques, no gràcies a Déu, Sr. Naudi.

Recordo que en el debat del primer projecte de pressupost o en el debat de la llei d'obertura econòmica explicàvem que no n'hi havia prou en gestionar la crisi. Dèiem que calia preparar-se perquè quan el nostre entorn es comencés a recuperar nosaltres també ens hi poguéssim sumar.

I ho hem fet. L'any 2011 ens vam trobar amb una economia en caiguda lliure i després de gestionar uns anys 2012 i 2013 molt i molt durs, tots els indicadors van començar a remuntar. L'any 2017 haurà crescut el PIB per cinquè any consecutiu i tot apunta que encadenarem dos anys amb creixement per damunt del 2 %. També l'any 2017 s'ha tornat a situar molt per damunt dels 8 milions el nombre de visitants, i el més important, s'ha incrementat notablement el nombre de turistes que pernocten a Andorra. S'ha passat de perdre establiments comercials els anys 2010, 2011 i 2012 a un creixement net l'any 2017 de 531 establiments. L'any 2017 s'han matriculat 2000 vehicles més que l'any 2011. El mercat laboral també ha crescut, el nombre d'inscrits a la CASS s'ha consolidat per damunt dels 37.000 o 38.000 inscrits, el salari mig ha augmentat i el nombre de persones inscrites al Servei d'Ocupació s'ha situat per sota de les 350, molt per sota de les 500 de l'any 2010 o de les més de 1000 d'alguns mesos de l'any 2013. També pugen les importacions i el que és més important ho fan al marge del tabac, begudes alcohòliques i carburants.

Hem revertit la situació, estem en línia ascendent però no ens podem aturar. Els pressupostos d'aquests anys i les polítiques que sustentaven han contribuït decisivament a aquesta recuperació, però encara més important han permès que moltes famílies superessin moments difícils.

Per tant, efectivament, podem qualificar el pressupost del 2018 de continuista. Una mateixa idea evolucionada i adaptada a les necessitats de cada moment.

En tots els debats a la totalitat del pressupost he intentat evitar que la defensa del pressupost es convertís en una relació infinita de tots els projectes. Tot i així, voldria destacar aspectes significatius o novedosos dels pressupostos d'aquest any emmarcats en els diferents ministeris que els promouen.

En aquest sentit en el projecte d'enguany continuen tenint un pes específic central els projectes vinculats a la iniciativa empresarial, a l'emprenedoria i al suport a l'oferta turística. Diferents línies d'actuació transversal -on tenen naturalment un paper de lideratge el Ministeri d'Economia, Competitivitat i Innovació, i el Ministeri de Turisme, però on hi

acaben i han d'acabar participant molts altres departaments. Entre els projectes destacaria:

La implementació del Punt Empresa que ha de constituir una nova forma de relació entre l'empresa i l'Administració, consolidant el concepte d'un punt d'interlocució únic, tant en l'aspecte físic amb el redisseny dels espais a l'edifici de Prat del Rull, com en l'aspecte personal amb l'assignació d'un interlocutor de referència entre empresa i Administració.

La promoció i suport a l'empresa no pot venir únicament de l'Administració, per això s'incrementa, també, la transferència a la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis en un exercici que ha de ser de trànsit a la nova llei de la Cambra que entrarem properament a tràmit. Una llei que ha de permetre a l'entitat afrontar orgànica i finançament amb garanties el futur de la seva activitat en favor de la promoció de l'activitat empresarial i empenedoria. I vull fer en aquest sentit, un reconeixement a la tasca de la Cambra i en especial a l'esforç que han fet durant els anys de crisi per mantenir la seva activitat malgrat veure reduïda, significativament, les aportacions econòmiques de l'Estat.

Aquesta noció d'alineament entre institucions públiques i privades resulta clau en l'assoliment de resultats a l'hora de promoure la competitivitat de sectors econòmics, i en aquest sentit un altre projecte que ho posa de relleu és el de la Marca Andorra, per això el pressupost també aporta diferents línies de suport a la iniciativa de creació de la Marca Andorra i a la seva posterior comunicació. Ja s'hi està treballant amb el grup de treball que inclou la CEA, la EFA, la pròpia Cambra de Comerç i l'Administració pública.

Un dels elements que precisament el conjunt d'agents consideren com un eix de projecció és el de l'oportunitat que representa la innovació com a palanca de competitivitat, tant pels sectors econòmics existents, com per a l'aparició de noves activitats de valor afegit. En aquest sentit, el pressupost preveu diferents iniciatives, especialment centrades en 3 eixos: la mobilitat, la fidelització i la seva transaccionabilitat. Una visió integrada d'aquests 3 aspectes, especialment des de la seva vinculació amb el sector turístic i comercial, així com amb aspectes de sostenibilitat i de transició energètica i digital, ens ha de dotar d'elements diferenciadors que ens permetin presentar una proposició de valor única per als nostres visitants i residents, de manera que la seva experiència d'estada a Andorra sigui més positiva. I alhora, ens ha de permetre també potenciar el concepte de laboratori a escala real a Andorra, aprofitant la nostra dimensió. Sempre, ho reitero, amb una vocació transversal,

abarçant el món empresarial, però també el de la recerca i l'educacional, així com associant la iniciativa privada a la pública.

I com els hi deia tan important com la innovació i donar cabuda a noves activitats és reforçar tota l'activitat relacionada amb el turisme en les diferents facetes que aquest s'expressa a Andorra. Així el pressupost del Ministeri de Turisme manté l'aposta per invertir en potenciar Andorra com una destinació de qualitat tot l'any mitjançant la societat pública Andorra Turisme que continua amb una transferència corrent de més de 16 milions d'euros destinats a implementar el Pla de Marketing i Comercial. Un pla on, sense entrar al detall, es continua potenciant la comunicació en principals mercats europeus, l'organització d'esdeveniments esportius i culturals que contribueixen a incrementar la notorietat d'Andorra tot l'any.

En l'àmbit del sector turístic també destaca l'esforç pressupostari per continuar amb el desplegament reglamentari i la implementació de la Llei general de l'allotjament turístic, amb inversió en aplicacions informàtiques i amb un reforç de la unitat d'inspecció.

I, finalment, les dotacions per assegurar la presència en organismes internacionals en l'àmbit del turisme o l'organització, juntament amb els comuns, del 10è Congrés mundial de turisme de neu i de muntanya.

Parlar de presència en organismes internacionals em permet introduir una referència a un ministeri que acostuma a passar desapercebut en els debats pressupostaris, però cabdal per a qualsevol Estat; també per Andorra. El Ministeri d'Afers Exteriors. Aquest ministeri acaba portant el pes de bona part de la presència al món d'Andorra. Una presència ineludible i intrínseca a la voluntat de ser un Estat i necessària per gestionar la nostra sobirania. Andorra ha de cobrir la presència a molts organismes internacionals -actualment a 23-, sovint això implica subscriure i complimentar multitud de convenis, hem de canalitzar les nostres relacions internacionals per la vies diplomàtiques generalment utilitzades, i hem d'assumir un rol actiu en un món cada cop més complex, més regulat i més interconnectat. Ser-hi, per un Estat, no és una opció, és una obligació. I no crec que ningú es qüestionari la voluntat i la vocació d'Andorra de ser un Estat. El pressupost recull un esforç per seguir-se estructurant i dotant amb l'organigrama i personal del ministeri.

Andorra ha de fer front a nous reptes internacionals com la negociació de l'Acord d'Associació amb la Unió Europea o seguir transposant el cabal comunitari relatiu al mercat i l'activitat financera seguint el calendari previst a l'acord monetari.

Aquests són exemples, només són dos exemples que posen de relleu la transcendència de les relacions amb la Unió Europea. I Avui dins d'aquesta Unió Europea ningú pot posar en dubte el pes d'Alemanya. Per això el pressupost preveu l'obertura d'una ambaixada a Berlín. Un projecte que no únicament hauria de tenir la vessant diplomàtica sinó també econòmica i on hi hauran d'estar implicats els ministeris als quals ja m'he referit, com el d'Economia, Competitivitat i Innovació i el de Turisme. En aquest sentit, per exemple, no podem oblidar l'enorme potencial d'Alemanya per la nostra indústria turística.

Aquesta doble vessant de les relacions i la presència internacional també queda recollida en el pressupost en un projecte extraordinari i que requerirà un esforç plurianual. L'organització de la cimera Iberoamericana de l'any 2020. Un reconeixement de la comunitat internacional que hem d'aprofitar per donar a conèixer Andorra i per atreure els més de 1000 periodistes que li donen cobertura. Una ocasió per allunyar-nos dels tòpics que sovint s'expliquen d'Andorra i que res tenen a veure amb la nostra realitat. Si bé el gruix d'aquest projecte es veurà els anys 2019 i 2020, l'any 2018 s'hauran de començar a crear el grups de treball de dedicació exclusiva per la preparació de la Cimera.

I ja referint-me a un altre ministeri voldria destacar que el departament de medi ambient manté o incrementa les dotacions destinades a la lluita contra el canvi climàtic i l'eficiència energètica. En aquest sentit, per exemple, es continua fomentant la implantació de panells solars fotovoltaics per potències inferiors a 500kw, i es manté també el pla Renova que aquest any tindrà una dotació d'1,5 milions d'euros.

Aquest programa s'ha convertit en el principal instrument pel foment de l'estalvi i l'eficiència energètica i per la implantació d'energies renovables en l'edificació, com ho demostra que aquest any ja s'ha arribat al miler de sol·licituds des de l'any 2011. Una quantitat que té un efecte multiplicador en l'economia que es calcula d'aproximadament en 7€ per euro invertit per l'Estat.

Tampoc podem oblidar, en la mateixa línia de la sostenibilitat el programa del departament de transports per la promoció del vehicle elèctric dotat en 1 milió d'euros. O les inversions d'1,9 milions d'euros per la millora de l'eficiència energètica en els edificis públics i molt especialment de les escoles.

Encara dins del departament de Medi Ambient juntament amb Ordenament del Territori destacar els projectes de recuperació de camins amb una dotació de 500 mil euros per aquest any que

permetran connectar els nuclis urbans amb els parcs naturals, amb una clara vocació de millorar la qualitat de vida dels ciutadans i oferir noves alternatives al turisme de natura.

Sres. i Srs. consellers, durant els darrers anys el pressupost que més ha crescut ha estat el vinculat a les polítiques socials. Calia donar resposta a una situació conjuntural molt complicada i es va fer, però també calia redefinir el model de polítiques socials perquè fos coherent, sostenible i més just. El pal de paller en aquest sentit va ser la llei dels serveis socials i sociosanitaris. El ministre Espot ho ha pogut explicar en diverses ocasions. En termes pressupostaris ho podríem resumir en més diners, més programes i millor distribució.

Per l'any 2018 el pressupost del departament d'afers socials s'incrementa en un 13,16%, Sr. López. A títol il·lustratiu destacar els importants augments en l'àrea de suport als joves tutelats i ex tutelats (45,9%), l'àrea d'atenció a les persones i les famílies (36,38%) per arribar als 6,2 milions d'euros, en el centre d'acolliment d'infants i joves (19,08%), o l'àrea de promoció de l'autonomia personal amb un increment del 17,10%.

Tampoc podem oblidar l'increment del 47,58 % fins a situar-se en els 3,5 milions d'euros, dels serveis generals del departament d'afers socials i especialment del capítol 1, per absorbir Sr. Gallardo els 33 professionals dels programes d'atenció domiciliària del SAAS i els Serveis d'Atenció Domiciliària dels comuns, un exemple d'evolució de les polítiques socials per guanyar eficiència, generalitzar els serveis socials al conjunt del país i garantir una qualitat homogènia.

En la mateixa línia podem parlar de les dotacions vinculades a l'educació. Els anys més punyents de la crisi no van voler que l'educació en patís les conseqüències, i mentre altres departaments van veure reduït el seu pressupost, educació el mantenia. Ara el podem augmentar. El ministeri veu incrementat el seu pressupost en més de 2 milions (3,6%), on destaquen els increments en dos àmbits que estan tenint un important creixement: la formació professional on s'han incrementat en un 40% els alumnes i l'ensenyament superior i la recerca, on la Universitat d'Andorra any rere any creix en matriculats i oferta educativa.

En el mateix sentit podem parlar del departament d'esports on després de molts anys de contenció es poden dotar més partides molt sensibles i d'impacte molt generalitzat. És el cas de l'increment del 8,65% de les subvencions a federacions i entitats esportives. Però potser el més novador en aquest departament emana del Projecte de llei de l'esport avui a tràmit

parlamentari i la creació de la Fundació de l'Esport per la qual s'ha previst una dotació de 100 mil euros.

Pel que fa a l'àmbit de la cultura el pressupost de l'any passat va suposar un important increment, del 31%. Era necessari fer-ho amb certa prioritat sobre altres departaments perquè també havia patit els sacrificis més importants fruit de la crisi. Aquest any l'increment és més modest (1%) però es consolida l'increment de l'any passat. Destaca dins d'aquest departament el programa destinat a la dinamització, manteniment i actualització dels museus i els monuments. Així com les inversions de millora en l'Auditori Nacional i la sala d'exposicions Artalroc.

En l'àmbit de la salut l'increment del pressupost del ministeri es concentra en les transferències corrents i de capital al SAAS per un total global de 2,4 milions d'euros. Després de molts anys de descensos en aquestes transferències l'any passat ja va augmentar i aquest any ho torna a fer. Tot i així encara es situa lluny dels 19,5 milions previstos en el projecte de pressupost de l'any 2011 o en les transferències dels anys anteriors.

Els increments en la transferència corrent han estat molt concentrats en el capítol 1 fruit de l'impacte de l'IPC i en la despesa de farmàcia amb el creixement de nous tractaments innovadors i cada cop més cars. Una tendència estesa en tots els sistemes sanitaris avançats i que sotmet a més pressió el finançament de la salut pública. Com deia també s'incrementa la transferència de capital per seguir renovant instal·lacions i incorporant nous serveis. En aquest sentit destaquen l'adaptació del bloc quirúrgic dins del projecte de cirurgia major ambulatoria, les millores en el laboratori d'anatomia patològica o les millores en l'àmbit informàtic.

La partida més important del Ministeri de Salut continua sent la transferència a la CASS. Cal destacar que aquesta no s'incrementa en relació a l'any anterior. Un primer pas en l'objectiu d'aturar la forta tendència creixent de la despesa sanitària. Sempre hem dit que tenir una despesa sanitària pública té un cost que ha de ser finançat per l'Estat però aquest ha de ser sostenible. Les mesures que s'estan prenent des del ministeri i que se seguiran prenent conjuntament amb la CASS han de permetre mantenir en aquests llindars aquesta despesa els propers anys.

Finalment destacar dins del Ministeri de Salut l'increment del 13% en el projecte dedicat a la prevenció i promoció de la salut que aquest any ja superarà el milió d'euros. Una inversió que s'ha demostrat molt rendible a la llarga amb una millora de la salut de la població que acaba significat una disminució de la despesa.

Parlant de les inversions com és habitual el gruix es concentra en el Ministeri d'Ordenament del Territori. Globalment la inversió proposada es manté en les xifres dels darrers anys al voltant dels 45 milions d'euros. El ventall d'inversions és molt ampli. Destacaré únicament aquelles que tenen un impacte més gran en la població o en els serveis de l'Estat. En aquest sentit es continua destinant una part de la inversió als centres escolars. Sobresurt l'ampliació de l'Escola Andorrana de Santa Coloma i les millores a l'Escola del Pedral d'Encamp.

També en l'àmbit de l'edificació pública té especial rellevància la construcció de la base del COEX en un terreny propietat de Govern que permetrà deixar una instal·lació llogada i alliberar un terreny en el centre urbà d'Andorra la Vella. O la construcció del tanatori nacional amb una obra conjunta amb el Comú d'Escaldes on aquest hi construirà la nova sala de vetlles. I no podem oblidar que es continua amb la inversió a l'antic Hotel Rosaleda i a la nova Seu de la Justícia.

Tot i que la inversió en construccions pren força, es continua fent un esforç en la millora de la xarxa viària on destaca la continuació de les millores de la CG3 a Ordino i especialment l'inici d'un projecte molt esperat com és la continuació de la desviació de Sant Julià començant per la re definició de tot el nus que enllaça l'entrada al centre del poble, l'avinguda Francesc Cairat i la carretera de Fontaneda.

I si parlem d'inversions no podem oblidar que es manté i s'incrementa l'esforç en sistemes informàtics per seguir avançant en la modernització de l'Administració, la seguretat de la infraestructura informàtica i les bases de dades i la millora dels serveis als usuaris en termes de qualitat, mitjans, disponibilitat, rapidesa i noves aplicacions. Tot plegat implica inversions gestionades des del departament de sistemes d'informació per un import de 3,5 milions d'euros.

Em permetran fet aquest repàs d'alguns dels aspectes puntuals del pressupost, encarar aquesta segona part de la meva intervenció fent una nova remissió al que els hi deia al principi d'aquest discurs.

L'elaboració dels diferents pressupostos, però sobre tot la seva gestió i liquidació em permeten afirmar que, assumida la lògica contenció en la despesa, els reptes pressupostaris dels propers anys estaran més vinculats als ingressos que a la despesa.

En les seves intervencions d'avui, però també en les dels debats dels pressupostos dels anys anteriors o en els debats del Marc pressupostari han insistit molt en la seva preocupació pel dèficit. És a dir, allò que mai els havia preocupat quan governaven ara s'ha convertit en el centre dels seus retrets, i curiosament

aquesta preocupació apareix quan els dèficits pressupostats i sobretot els liquidats són els més baixos dels darrers 15 anys. De fet, per il·lustrar-ho em permetran que doni una dada: el dèficit acumulat des de l'any 2012 fins l'any 2016, -ambdós anys inclosos-, ha estat de 56,5 milions. És a dir en cinc anys s'ha generat menys dèficit que l'any 2006, o que l'any 2007 o que l'any 2008 o que l'any 2009. En alguns casos ha estat la meitat del que es va generar aquests anys.

Però no vull menys tenir la seva preocupació, al contrari, més val tard que mai. Compartim la preocupació. La compartim tant, que vista la tendència que havien agafat els dèficits, quan vam arribar la vam posar al centre de la nostra política pressupostària. Per això insistim en la necessitat que els dèficits s'han de situar per sota del creixement del PIB i a poder ser sempre per sota de l'1%. Això garantirà que l'endeutament en relació al PIB s'estabilitzi o fins i tot baixi. Ho dèiem, hem insistit i ho hem fet.

Si volen tinguem un debat seriós sobre el dèficit. I fem-ho amb una visió global i a llarg termini, no en base a la micro gestió reduint el debat a si tal partida ha de tenir 50 mil euros més o una altra n'ha de tenir 25 mil menys.

La qüestió és si podem mantenir la màxima que els dèficits es situïn sistemàticament per sota l'1% del PIB, o fins i tot a l'equilibri al que apel·lava el Sr. Naudi. I si fer-ho és un problema de despeses o d'ingressos. Si bé mai no hi ha una resposta única i absoluta, estic convençut que és més un problema d'ingressos que de despeses.

El pressupost general per un Estat com el nostre no està sobredimensionat. Fins i tot diria que està a la banda baixa del que correspon per nombre d'habitants, km², nombre de visitants, infraestructures públiques, etc.

Podem discutir com els hi deia si cal gastar més en un projecte o en un altre, però difícilment s'aconseguirà rebaixar el pressupost si volem preservar un Estat amb un sistema d'educació públic gratuït, amb serveis de salut pública i serveis socials com els que tenim, si volem ser un país amb un atractiu reclam turístic, amb polítiques mediambientals que ens facin sostenibles, o si entenem que la sobirania implica participació i implicació en l'àmbit internacional i capacitat per complir amb els compromisos.

Per tot això, i moltes altres coses que tots tenim presents, calen recursos, i un pressupost al tomb dels 450 milions no és exagerat si no es vol renunciar al que els hi acabo de dir. En tot cas el Govern i la majoria que li dona suport no hi volem renunciar.

I no hem escoltat a ningú que hi vulgui renunciar. Ningú vol renunciar a res. Més aviat tot el contrari, acostumem a escoltar que cal fer més coses, que hem de prestar més serveis, que som el govern de les retallades. Per a mostra les esmenes presentades, la majoria de tall estètic, que retallen una mica per aquí o una mica per allà per quedar bé amb tothom i no dir clarament que és el que es vol suprimir.

Siguem seriosos. No ho oblidem, tenir serveis públics de qualitat, donar suport a les persones que ho necessiten, modernitzar les infraestructures, o senzillament donar compliment al que preveuen les lleis que aquest propi Consell va aprovant, vol recursos.

Globalment no es pot per la via de tenir un pressupost més petit arreglar la situació. Insisteixo, podran passar diners d'un costat a un altre, però no reduiran les necessitats globals. Ho he dit en moltes ocasions: el marge en la despesa és molt baix. De fet, estem en uns nivells de liquidació dels quatre capítols de funcionament al voltant del 90%.

Però vegem-ho amb més detall:

El capítol 1 tindrà una tendència al creixement per diverses raons. No aquest any, en el futur.

El propi pas del temps amb l'aplicació ja sigui dels triennis o els quinquennis, i la re valorització dels salaris en base a l'IPC.

Les necessitats de noves contractacions de personal qualificat. En parlava quan em referia al Ministeri d'Exteriors i el mateix podria fer amb molts altres ministeris.

Els compromisos vinculats a la jubilació anteriors al canvi de la llei de la funció pública i la creació del fons de jubilació.

S'ho mirin com s'ho mirin la tendència serà a l'increment. Això sí, un creixement que a mig termini serà molt menor del que hauria estat gràcies a les mesures ja preses per aquest Govern i ja vigents, com per exemple les relatives al complement de jubilació, o per les que es prendran en el marc del projecte de llei de la funció pública, aprovat ahir pel Govern.

Certament fer-ho fuig de l'oportunisme polític, però introdueix responsabilitat política i pública.

No és gens polític obrir un debat complex amb els treballadors públics sobre les seves pensions o sobre la llei de la funció pública i assumir-ne el conseqüent desgast polític.

I tampoc ho és fer créixer en 6,5 milions d'euros l'any el pressupost del capítol 1 per dotar els fons de pensió.

Sí, ho han escoltat bé, 6,5 milions d'euros. Des del 2015 els pressupostos destinen una important quantitat per aprovisionar els compromisos sobre els complements de jubilació amb els treballadors públics. I ho fem, i ens hem obligat legalment a fer-ho, sense tenir-ne cap necessitat imminent. Ho hem fet única i exclusivament Sr. Gallardo per responsabilitat i en favor de fer viables els pressupostos que hauran de fer i gestionar els governs dels propers 20 anys. Qui sap, potser dirigit per vostè mateix i per tant, a ben segur que ho acabarà agraint.

Gràcies a aquestes mesures recollides i consolidades en els darrers tres pressupostos i, insisteixo, també en el que avui debatem, ja tenim aprovisionats 16 milions per fer front als compromisos adquirits per l'Administració amb els seus treballadors fins a l'aprovació del pla de jubilació, i a més a més hem aportat 5 milions d'euros al nou pla de jubilació aprovat l'any 2014.

21 milions d'euros per ser responsables i gens oportunistes. 21 milions d'euros i els que s'hi hauran d'anar posant els propers anys per poder pagar allò que es va prometre, regalar fa 17 anys sense calcular-ne el cost ni preveure com es pagaria.

Sres. i Srs. consellers nosaltres ho tenim clar.

Continuarem dotant els fons de jubilació mentre tinguem la responsabilitat de governar i si algú creu que no s'ha de fer, si algú creu que ja s'espavilaran els governs futurs, si algú creu que ja s'espavilaran els treballadors que es jubilin d'aquí 10 o 15 anys, que ho digui.

Igual que continuarem amb el pla ja iniciat aquest any passat per anar consolidant com a places fixes moltes places que els darrers 10 anys s'havien dotat amb personal eventual, un error propiciat per la crisi on hem caigut, -nosaltres també-, tots els governs des de l'any 2006.

I també continuarem contractant nous empleats en aquells llocs on fan falta perfils que avui no té l'Administració, o en aquells departaments on es fa imprescindible per garantir el servei com és el cas del servei d'ordre o de la Policia.

No fer tot això seria un error, un empobriment de l'Administració pública i el país, i un deteriorament del servei públic.

Si ens fixem amb el capítol 2 tampoc tenim gaire marge. Representa menys del 12% del pressupost i els darrers anys sistemàticament s'ha executat al voltant del 90%. Les seves partides responen en gran mesura a compromisos contractuals sense marge de maniobra abans de començar a elaborar el pressupost.

Els hi poso un sol exemple per il·lustrar el que els hi dic.

Dels 53 milions del capítol 2, 9 milions corresponen als contractes del departament de medi ambient i sostenibilitat pel tractament de residus i el tractament d'aigües residuals. És a dir, el 17 % del capítol 2 ja el poden apuntar pel pressupost de l'any 2019 o el del 2020 o el dels anys següents. I abans de començar a elaborar-los, evidentment.

I com aquesta la major part de les partides. En definitiva un capítol sense marge destinat a garantir el funcionament, manteniment i subministrament corrent de tota l'Administració.

En el capítol 3 no m'hi estendre. N'hem parlat en repetides ocasions i en aquest cas coincidim amb el que ha dit el Sr. Gallardo o el Sr. Naudi.

Els darrers anys s'ha fet el que calia: diversificar l'endeutament, rebaixar la dependència de la banca, ampliar les emissions de deute públic i els seus venciments. Possiblement només ens queda per recuperar un projecte que vam aparcar amb la crisi BPA, com és explorar la possibilitat de fer alguna emissió de deute destinada al mercat internacional de caire institucional. Però no ens enganyem, portem anys beneficiant-nos d'un nivell de tipus extraordinàriament baixos i per tant, tard o d'hora, aquest és un capítol que incrementarà.

Veiem doncs, quin és el marge que té el capítol 4. El capítol més important en volum del pressupost amb 212 milions d'euros per l'any 2018. És a dir, el 47% del total del pressupost.

Dels 91 subconceptes que componen el capítol 4, els dos més importants: transferències als comuns i transferència a la CASS, representen el 48,2% del total. I si hi afegim els 10 següents veiem que les 12 transferències...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

...les més importants...

Vaig acabant Sr. síndic.

...representen el 82% del capítol. Per tant si els hi sembla veiem quin marge tenim anant al gruix, allà on hi ha el tall.

A banda dels 55 milions de transferències als comuns i els 47,6 a la CASS, entre les altres deu transferències, hi trobem: els 16 milions a Andorra Turisme; 15 milions al SAAS; 8,8 a Ajuts i Famílies; 5,7 a l'Escola de Meritxell; 5,6 al Consell General; 5,5 al Col·legi Janer; 4,1 al Col·legi Sant Ermengol;

3,8 a les subvencions d'entitats esportives o 3,1 a beques i formació.

La majoria d'aquestes transferències vénen regulades per llei i per tant els paràmetres de càlcul responen a una voluntat del Consell General. Creuen que cal rebaixar les transferències al comuns? No ho crec, quan l'any passat arbitràriament i sense cap necessitat les van incrementar en 9 milions...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

No crec que tampoc creguin que s'han de rebaixar les transferències a l'Escola Meritxell, o al Col·legi Janer, o al Col·legi Sant Ermengol, o les ajudes a les famílies, o potser encara menys a les entitats esportives. En qualsevol cas, insisteixo, aquest camí té molt poc recorregut.

Acabo Sr. síndic deixant per la propera intervenció les meves referències a la inversió però sobretot a la part dels ingressos, allà on crec que tenim un recorregut pels propers anys.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passaríem, ara tot seguit, a les intervencions de la resta d'integrants del Grup Mixt. Sra. Sílvia Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

El debat sobre el Marc pressupostari ja va indicar que aquest pressupost no facilita el compliment de la regla d'or. S'allunya de les directrius marcades que caldria aplicar si es vol donar compliment el proper any a la Llei d'estabilitat financera.

Cada cop presenta més obligacions deixant poc marge de maniobra per donar resposta a les necessitats dels ciutadans ni a futurs compromisos, com poden ser els que generaran un futur Acord d'associació amb la Unió Europea.

Es vol compensar l'augment del dèficit amb els beneficis d'Andorra Telecom i de FEDA, i aquest fet no ajuda a encarar de forma real i seriosa la realitat del nostre país i del dèficit.

Tot i els brots verds, aquestes millores econòmiques no han arribat als ciutadans, i una clara mostra és l'increment important en la dotació de les ajudes socials. Cal donar ajudes socials quan les persones o

famílies es troben en situacions de risc d'exclusió social, però quan augmenten tant al mateix temps que existeix una millora econòmica, demostra un fracàs de l'economia i que aquesta no es tradueix en salaris que permetin l'autosuficiència de les persones o famílies o bé que existeix un desfasament en el nivell de vida que han d'afrontar els ciutadans.

Calen reformes estructurals i trobem en canvi un important increment en personal, un 2,73% sense disposar encara de la Llei de la funció pública a tràmit parlamentari, ni d'un plantejament clar sobre quina administració necessitem, i com s'ha de dimensionar. Amb algunes contractacions ja estic d'acord però d'altres no queden massa justificades.

Seguim sense una ruta clara de com afrontar el dèficit sanitari, la transferència a la branca general augmenta un 0,4% respecte al 2017 sense oblidar l'increment en la cotització en aquesta branca de 2 punts.

Es juga a la corda fluixa ja que els tipus d'interès són molt baixos i el marge que existeix s'està compromentent amb obligacions futures, ja que representen un 16,39% menys.

Què passarà quan pugin de nou els tipus i pugin les despeses financeres?

Si fruit de l'acord d'associació, els ingressos provinents del tabac disminueixen de forma considerable, com es farà front a les despeses? Quines accions hi ha per compensar? Quin projecte tenim de futur?

Ens cal un pressupost que vagi orientat cap a la contenció, a disminuir el dèficit de forma real i no a augmentar els compromisos.

Les transferències a entitats públiques augmenten un 2,82%, i es destaca el SAAS, la CASS, l'AREB. També, ens gastarem 8,2 milions d'euros aquest 2018 per la construcció del *The Cloud*, i encara no sabem què hi posarem. I les despeses del Fons de reserva de jubilació també augmenten.

Voldria veure un pressupost més social, més preventiu que potenciés més l'autosuficiència de les persones, que lluiti contra els salaris baixos, la precarietat laboral, la bretxa salarial, les dificultats en l'habitatge, la prevenció de malalties o la detecció precoç de la dependència, i es veu un pressupost que només pot cobrir les obligacions que té i poca cosa més.

Paguem més en sanitat (un 3,77%) però no tenim més salut; paguem més en benestar comunitari però encara no tenim programes orientats a reduir els residus; en canvi, paguem menys en cultura (un 9,65% menys).

Un exemple: en aquest pressupost es gasten quasi 300.000 euros de més en comparació amb el 2017 en guàrdies i presència efectiva, sense justificar de forma clara aquest augment, ja els dic que he fet una esmena disminuint en certs casos aquesta partida, sobretot en els casos que considero poc justificats. Aquest exemple és aplicable pràcticament a totes les partides, tot i que en algunes els increments es relacionen amb l'IPC, d'altres es troben molt per sobre i costa de trobar aquesta justificació.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic. Un moment.

La modificació de la Llei de serveis socials i sociosanitaris, realment no sé què dir, es fa una modificació dels articles 26 i 31, però tenim a tràmit parlamentari una altra modificació de la mateixa llei de l'article 32. No es podia haver fet tot junt? Perdonin però aquesta no és una llei per fer-la a trossets, cal analitzar-la de forma global i les modificacions calen fer-les en el seu context.

En aquest cas, he fet una esmena, en aquesta disposició que penso que ajuda més a les persones que reben una pensió de solidaritat per a la gent gran, i és que el LECS es calculi de forma individualitzada i ens evitem penalitzar a un dels membres de la parella o pensionistes convivents amb una disminució que pot anar del 20 al 30%. Potser no es mereixen disposar d'una pensió digna de jubilació per viure.

Una altra esmena va orientada a augmentar el llindar de les prestacions de la CASS que es revaloritzaran amb l'IPC...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí.

En comptes de situar el llindar en dos vegades el salari mínim, ho he augmentat a 1,5 vegades el salari mitjà. Què potser no s'ho mereixen igual que la resta de treballadors de l'Administració, que els augmentem el sou amb l'IPC? I deixo constància que ja em sembla bé que s'augmentin a l'Administració, però no ens podem oblidar dels més febles.

I finalment volia destacar una esmena orientada a estudiar la viabilitat del desviament de La Massana. Sense voler desmerèixer la necessitat del desviament

de Sant Julià que ja es troba pressupostat, però en aquell espai tenim un problema i cada dia és més greu. Els que vivim a Ordino cada vegada ens trobem més aïllats i hem d'utilitzar la carretera d'Anyòs com a via principal.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies Sra. consellera.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, ja continuaré.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

També pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

No podem compartir els objectius ni el plantejament del Projecte de Llei de pressupost pel 2018. Per això, en representació d'SDP votaré les esmenes a la totalitat.

Les finances públiques trontollen i el Govern de DA no ha pas contribuït a una millora. La constant improvisació genera inestabilitat i inseguretat.

El Projecte de pressupost posa de manifest que el model fiscal encara no està consolidat i que cal garantir l'estabilitat de les finances públiques a mig i llarg termini. El context econòmic previst és d'un creixement clar del sector immobiliari i d'un cert creixement del consum.

Això hauria de representar un increment clar dels ingressos tributaris.

Tanmateix, el comportament d'algun impost, i en especial els relacionats amb els beneficis empresarials, segueix l'evolució contrària i la seva recaptació cau.

En aquest context econòmic cal destacar que segueixen baixant les despeses financeres com a conseqüència del nivell històricament baix dels tipus d'interès. Ara bé, cal tenir present que això no serà sempre així i, per tant, que en un futur és probable que aquestes despeses pugin.

Les despeses corrents també segueixen augmentant, pel seu comportament recurrent, i són les despeses d'inversió les que bàsicament es mantenen iguals, si no baixen en algun cas. Malament!

Tot i aquest context econòmic més favorable, el dèficit previst per 2018 segueix augmentant, fet preocupant.

La previsió del total d'ingressos corrents és de 425 milions d'euros, el que representa un increment de 2,4% respecte l'any anterior, uns 10 milions d'euros de més.

La despesa corrent, sense incloure les despeses financeres, augmenta un 3,4%, gairebé 12,5 milions d'euros de més, mentre que les despeses de capital s'incrementen només un 0,8%. El saldo final implica un dèficit de gestió de prop dels 3 milions d'euros, gairebé un 30% més que l'any anterior. Els comptes públics es beneficien de la caiguda de les despeses financeres, amb un estalvi respecte al 2017 de 2,6 milions, raó per la qual al final la previsió d'increment del dèficit de caixa és de només un 0,9%.

Tot i que el Projecte de pressupost intenta demostrar que compleix amb les obligacions establertes a la Llei de sostenibilitat financera en relació al límit d'endeutament, de despesa màxima i de variació de despesa corrent, si s'analitza amb més profunditat es pot observar com, en realitat, es mantenen importants febleses en el sistema fiscal que poden perjudicar la sostenibilitat dels comptes públics si no es fan els canvis oportuns.

A l'igual que l'any passat, la previsió és que els ingressos patrimonials aportin un 8% del total d'ingressos corrents, 33 milions d'euros. Andorra Telecom aporta gairebé 23 milions, i FEDA 3,5. En el primer cas la política de repartiment dels beneficis que segueix el Govern és del 100%, tot i que aquest any una part del benefici extraordinari no es distribueix, mentre que en el cas de FEDA és del 30%.

La pregunta és si els serveis que ofereixen aquestes empreses tenen un preu raonable de mercat o si, en canvi, els andorrans paguem uns preus monopolístics superiors que permeten a les dues empreses obtenir grans beneficis. Igualment, cal valorar si a llarg termini aquesta política de dividendes els permet mantenir un nivell oportú d'inversions que garanteixi la qualitat necessària dels serveis.

Deixo aquí aquesta primera intervenció i em reservo per més endavant.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passaríem doncs ara... Seria ara el torn del Grup Parlamentari Demòcrata. Sr. Miquel Aleix, teniu la paraula.

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

En aquesta primera intervenció defensaré el Projecte de pressupost per a l'exercici 2018 de Demòcrates per Andorra i posteriorment, en les properes intervencions, debatré la bondat d'aquest Projecte i la seva defensa.

Doncs, passo a fer la primera intervenció.

Debatem avui el Projecte de llei de pressupost per a l'exercici 2018, el tercer pressupost que es debat en aquesta Cambra de la present legislatura i que continua demostrant la consolidació del projecte demòcrata, un projecte que es mostra més sòlid que mai... sí senyors consellers, més sòlid que mai i que és bàsic per poder-se implementar amb garanties tot el futur del nostre país.

Estem davant d'un pressupost que recull les dotacions necessàries per continuar fer front a les reformes estructurals, bàsiques per continuar amb el canvi de model de país que els demòcrates vam iniciar ara fa més de sis anys amb la reforma fiscal i l'obertura de l'economia a la inversió estrangera. Unes reformes que altres no van tirar endavant i que nosaltres sí que hem fet sense defugir la nostra responsabilitat, igual que farem amb aquelles que encara no hem finalitzat.

Un pressupost que segueix la línia dels precedents i que continua apostant per la sostenibilitat pressupostària, situant el dèficit per sota de l'1% del PIB. Unes estimacions pressupostàries que els demòcrates, a diferència dels governs anteriors, no només complim sinó que millorem en les seves liquidacions. Bona mostra en són les liquidacions pressupostàries, i especialment la de l'any 2016 que per primera vegada en vint anys presenta superàvit de caixa. D'això senyors consellers se'n diu fer una bona gestió dels comptes públics.

Un pressupost que no persegueix el creixement econòmic en detriment del creixement social, Sr. López, ans al contrari, el creixement econòmic es posa al servei de les necessitats socials del nostre país. Aquest Projecte de llei de pressupost pel 2018 ha de ser i continua sent una eina per cobrir les necessitats socials dels nostres ciutadans, així com l'aposta per l'educació, l'ocupació, el medi ambient i la cultura.

Ja entrant de ple en la defensa del Projecte del pressupost per l'exercici 2018, voldria començar per la xifra d'ingressos.

Primer de tot, remarcar la consolidació dels ingressos corrents per sobre dels 400 milions d'euros, exactament en 425 milions d'euros, un 2% més que l'exercici precedent.

Després del desplegament de tot el marc fiscal i després de diversos exercicis de posada en

funcionament de totes les figures impositives cal destacar la consolidació dels impostos directes al voltant dels 74 milions d'euros, i que permet diversificar les fonts d'ingressos de les arques públiques i alhora posa de manifest la consolidació del nou model de país. Dins dels impostos directes veiem com la previsió de recaptació en concepte d'IRPF per rendes del treball és de 4,6 milions d'euros més que el pressupost de l'any anterior increment que ve donat per la consolidació en la implementació d'aquest impost però també per la millora econòmica del nostre país, una millora econòmica que entre altres es reflecteix en un increment del nombre d'assalariats i en l'increment del salari mig.

Aquest increment però es veurà compensat per la previsió de recaptar 3,1 milions d'euros menys en concepte d'IRNR. I això, encara que sembli una contradicció, és degut principalment a la bona feina que està fent el Govern signant una important xarxa de convenis de no doble imposició. Aquest 2017 per exemple han entrat en vigor els CDIs de Portugal, Malta i els Emirats Àrabs Units i la tasca en aquest sentit continua com vam poder veure en la recent visita del ministre d'Exteriors de Bèlgica. I això també és un exemple clar d'una gestió que defuig de l'immobilisme per mantenir un rèdit a curt termini, en pro d'una millora futura i sostenible en el mig i llarg termini. Canvis que són necessaris en pro de la sostenibilitat futura del nostre país com serà el futur Acord d'associació amb la Unió Europea.

Deixeu-me que ens congratulem pel bon funcionament dels impostos indirectes, amb els quals es preveu recaptar 292 milions d'euros, 11 milions d'euros més que l'exercici precedent. Dins dels impostos indirectes destaquem el comportament de l'IGI, amb el qual es preveu recaptar 6 milions d'euros més que l'any anterior. Això és degut a la consolidació de la figura impositiva, la favorable evolució dels turistes i excursionistes però també el creixement del nostre consum intern. També mostren un bon comportament els impostos especials així com la taxa al consum, que ambdós sumen 157 milions d'euros. L'inconvenient, tal i com ja hem comentat en més d'una ocasió en aquesta Sala és que aquestes darreres figures impositives segueixen representant el 37% dels impostos i per tant s'ha de continuar apostant i dedicar els esforços necessaris per a la diversificació econòmica.

Aquest any veiem també els fruits de la tasca impulsada des de Govern l'any anterior d'homogeneïtzació i actualització de les taxes, algunes de les quals no havien estat actualitzades des del moment de la seva creació. Aquesta actualització així com les previsions de creixement econòmic

permetran incrementar en 1,2 milions d'euros la recaptació en aquest concepte.

Enguany la part d'ingressos patrimonials, provinents bàsicament del repartiment de dividendes de la societat pública Andorra Telecom i de la parapública FEDA -de la qual tots vostès han fet referència-, experimenten un decrement del 5%. Això és degut a la política de repartició d'Andorra Telecom de no repartir la totalitat dels resultats ja que s'inclouen plusvàlues per venda d'inversions financeres. Aquests ingressos anualment són font de controvèrsia. Senyores i senyors de l'oposició no ens enroquem en discussions estèrils, com els hi deia el conseller Ensenyat, en la sessió del dia 20 de desembre passat, el Projecte de pressupost d'Andorra Telecom pel 2018 recull un patrimoni de 345 milions d'euros i el de FEDA de 166 milions d'euros i la seva capacitat inversora es manté any rere any.

S'hi passem a analitzar el pressupost de despeses, tal i com ha expressat varies vegades en aquesta Cambra el senyor ministre Cinca en més d'una ocasió, el Govern té poc marge de maniobra a l'hora de pressupostar un cop s'han contemplat els compromisos adquirits.

El pressupost d'aquest any presenta un dèficit de caixa al voltant dels 25 milions d'euros, similar al dèficit pressupostat l'any passat, inferior a l'1% del PIB i molt per sota del creixement esperat, cosa que, sumada a les liquidacions finals que s'assoleixen fan que cada any ens allunyem més del límit d'endeutament establert a la Regla d'Or. Entrem a analitzar cada un d'aquests capítols.

Primer de tot, la despesa de personal per l'exercici 2018 preveu un increment del 2,73%. Aquest increment ve motivat per un increment de la remuneració sobre l'IPC, remuneracions que durant diversos anys i degut als IPCs negatius van ser congelades.

La despesa de personal també es veu incrementada per la incorporació de personal en àrees claus pel bon funcionament de la nostra societat com són els tribunals de justícia, l'educació i benestar social.

I tal i com ja s'ha reiterat en tots aquests anys que portem de legislatura, un dels altres factors que incideix en l'increment del capítol és la dotació dels complements de jubilació dels funcionaris. Uns compromisos pressupostaris que van ser ignorats en passades legislatures i que els demòcrates hem fet les accions necessàries per fer-hi front, unes responsabilitats que altres en el passat no van fer-hi front deixant com es diu col·loquialment "la patata calenta" per aquells que vinguessin. Nosaltres per responsabilitat això no ho farem.

I passem a mirar les despeses en béns corrents i serveis. S'incrementen en un 7,40%. Continua destacant la despesa en estudis i treballs realitzats per empreses per fer front als compromisos que tenim contrets internacionalment com són les transposicions i implementacions de les normes europees al Marc jurídic andorrà, així com la despesa en assessorament per la cooperació andorrana amb la Unió Europea. Continuem valorant molt positivament els esforços que s'estan fent per dotar al nostre país dels recursos necessaris per fer front a tot el desplegament normatiu provinent de l'exterior així com l'acostament a la Unió Europea.

També volem destacar la despesa en treballs pel desplegament reglamentari relacionat amb la reforma de l'Administració pública.

Aquest capítol també recull la despesa en concepte d'encunyació i emissió d'euros d'edicions especials que enguany es farà coincidint amb el 25è aniversari de la Constitució. Un aniversari d'un esdeveniment clau en la nostra història política recent. Una despesa elevada però que aportarà uns ingressos molt superiors.

Si entrem a analitzar el capítol 4 que recull les transferències corrents, novament ens trobem amb una important transferència a la CASS de 47 milions d'euros propiciada principalment pel dèficit de la branca general. Recordem que l'important fons de reserva d'aquesta branca es va esgotar a inicis del 2011 després d'anys successius de dèficits on no es va fer res per controlar-los. És cert que es preveu un increment d'un 2% de la massa salarial respecte l'estimat al 2017, fonamentat per la millora global en nombre d'assalariats, però el dèficit continua sent igual d'important que en l'exercici precedent.

Senyors i senyores, com tots sabem aquest sistema tal com el coneixíem fins ara és insostenible. Reiterem novament la necessitat d'aturar aquest increment constant de transferències. És cert que s'han dut a terme diverses accions en pro de la reforma sanitària però no són suficients. Necessitem implementar un model sanitari que, mantenint la qualitat del servei sigui sostenible, i l'actual ens demostra any rere any que no ho és. El cap de Govern en el seu discurs de final d'any ens parlava sobre els grans consensos. Deixi'm recordar el gran consens d'aquesta Cambra en la Llei de drets i deures dels usuaris del sistema sanitari i de la història clínica compartida, pedra angular i inicial de la reforma sanitària. Tenim en marxa una taula de treball sobre aquesta reforma amb la participació de tots els grups i hauria de ser una obligació de tots els representants d'aquesta Cambra d'arribar a un consens majoritari en aquest tema cabdal per a la sostenibilitat de l'Estat i del nostre sistema de benestar social.

També deixeu-me que destaquï l'increment en 2 milions de transferència al SAAS principalment per la inversió en materials de reposició, manteniment d'equips i nou personal per cobrir les necessitats derivades dels nous serveis que s'ofereixen.

L'aposta de DA per a la defensa del sistema de benestar social del nostre país és clara per molt que alguns que volen erigir-se com els únics propietaris d'aquest camp ho neguin. I això, Sr. López, es veu clarament amb l'increment de prop d'1,5 milions d'euros a les famílies i institucions sense finalitat de lucre: 662 milers d'euros més a l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell, 313 milers d'euros més a les Federacions i Clubs esportius, 44 milers d'euros més a mesures d'accés a l'habitatge, 224 milers d'euros més a l'atenció a les persones i famílies i 805 milers d'euros més a la promoció de l'autonomia personal.

Senyors i senyores de l'oposició això és la prova que no s'està "donant l'esquena", com vostès diuen, a les persones que estan patint més dificultats econòmiques. Continuem tenint un pressupost eminentment social i així les xifres ho demostren.

Novament aquest Govern també aposta per una educació pública de qualitat. L'Escola Andorrana i Formació Andorrana, referent del sistema públic, integrador i modern es dotarà d'un milió d'euros més fins assolir els 28 milions d'euros aproximadament. I aquest any es disposarà d'un organisme independent com és l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior que tindrà una partida pressupostària de 139 milers d'euros.

El Govern continua apostant per dotar el Ministeri de Cultura, Joventut i Esports de més recursos i aquest any el pressupost arriba als gairebé 15 milions d'euros. Aquest any s'incrementen les partides dedicades als museus posant els recursos necessaris per implementar el pla nacional de museus i s'incrementa també la dotació per a les subvencions per a federacions i clubs esportius. A nivell de les inversions es continua treballant en la seva nova seu ubicada a la Parròquia d'Encamp a l'hotel Rosaleda, s'iniciaran les obres per a la construcció del museu per als Frescos de Santa Coloma, obra ja adjudicada l'any passat i s'incrementa en gairebé 700 milers d'euros les inversions destinades a la millora de les infraestructures esportives.

El pressupost continua apostant per la consolidació i preservació del sector de la ramaderia i de l'agricultura, mantenint les dotacions pressupostàries de l'any precedent. Aquest any es presentarà en aquesta Cambra el text legislatiu que permetrà desenvolupar els segells de qualitat per als productes del nostre país com a clara aposta pel futur d'aquest

sector i el seu reconeixement nacional i internacional.

I alhora continua apostant també pel foment de les energies renovables i la sostenibilitat energètica amb la continuïtat en la subvenció del Pla Renova i Engega així com per al projecte de la bicicleta elèctrica conjuntament amb els comuns.

Amb l'objectiu de continuar potenciant el turisme del nostre país s'ha mantingut el pressupost d'Andorra Turisme. Deixi'm que aprofiti per posar en valor les polítiques en aquest sector que s'han dut a terme pel ministeri i que es posen en relleu de forma contínua al veure les xifres que es van consolidant any a any i que demostren l'encert d'aquestes polítiques. Polítiques que han ajudat a recuperar el nombre de visitants, però sobretot el nombre de pernотacions i que han permès millorar el nombre de visitants i l'ocupació en les temporades més baixes, permetent assolir així xifres de rècord en l'ocupació mitja durant tot l'any i, també, increment de preus. Aquest ha estat i continuarà sent el gran repte de la nostra política turística i aquest any ho tornarem a veure.

Pel que fa als capítols 6 i 7, és a dir les inversions, el Govern continua mantenint el nivell d'inversió dels darrers anys traspasant el pes a infraestructures socials i productives que permetin la diversificació i competitivitat de la nostra economia.

És per tot el que acabo d'exposar anteriorment, que el Grup Parlamentari Demòcrata, no podrà donar suport a les esmenes a la totalitat presentades pel grup de l'oposició.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, abans de passar a un segon torn d'intervencions, suspenem la sessió durant 20 minuts.

(Se suspèn la sessió.

(Són les 10.53h)

(Es reprèn la sessió)

(Són les 11.29h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

Passem a un segon torn d'intervencions.

En representació dels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, intervé el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Reprenen una mica el que estava dient en la meua primera intervenció quan parlava de les pensions i salaris baixos, i parlava del salari mínim i del seu increment de salari mínim.

Per cert ara que no hi ha el Sr. Jover, volia fer una referència a l'anunci aquest que ha fet avui Demòcrates per Andorra d'aquest 60% del salari mínim. Aquesta és la nostra tesi, ha estat sempre la nostra tesi, negada i defensada pel ministre Espot. En tot cas, veig que la seva tendència a anunciar coses que saben que no faran, no té límits. Lamentem només la seva manca d'escrúpols després d'haver-nos negat aquest dret al llarg d'aquesta legislatura, ara que s'atansen eleccions, fer els típics anuncis per part de Demòcrates per Andorra.

També els hi recordava la seva política que no hi ha diners per les pensions ni per les persones malaltes, però sí que hi ha diners pel Cloud. Li diré al Sr. Torres que si us plau no adjudiqui aquest projecte i comprometi futures legislatures. Sí que hi ha 15 milions d'euros per estudis variis i assessoraments, 21 milions d'euros per xarxa viària, l'oficina de col·locació que comentava també el Sr. Gallardo amb totes les xifres d'increment i de contractacions no només al Govern sinó els 0,7 milions a STA, els 0,4 milions a FEDA a CTRASA, el 40% d'increment de despeses de personal a l'ADI, i un percentatge similar al Consell Regulador del Joc.

També parlava d'aquest Govern que té més càrrecs que mai, més ministres, més secretaris d'Estat, més directors, més complements de tot tipus, coordinadors, assessors, relacions especials, i el que els hi deia que em semblava que aquesta és una manera de gestionar amb un doble rasant i tornava sobre la idea que vostès governen només per a uns quants. Hi ha diners per certes coses i no hi ha diners per altres coses.

Parlant de les inversions, parlava de la manca de creativitat de les seves inversions. Vostès ens havien anunciat i el ministre Torres també ens havia parlat d'un nou model d'inversions de cara a aquest pressupost, que suposo que ja reconeixien que, bàsicament, el que han fet és fer carreteres i fer carreteres, però arribem al pressupost d'aquest any i el que trobem un altre cop, és carreteres i més carreteres. I no hi ha res més.

En tot cas, nosaltres sí que hem fet una sèrie d'esmenes amb equipaments, amb altres tipus d'inversions, ja sigui un parc tecnològic, inversions amb energies renovables, inversions al medi ambient, eliminació de barreres arquitectòniques, i en aquest punt, passava a parlar de la diversificació econòmica.

Una diversificació econòmica que ja els hi vam dir amb motiu del debat d'orientació política que la seva manera de fer política, no només amb les inversions, sinó també la seva manera de legislar, és un absolut fre a la diversificació econòmica. Un fre perquè vostès es van carregar una bona iniciativa com la Llei de cooperatives amb les seves esmenes. Un fre perquè continuen batallant-se entre ministres bloquejant l'arribada de projectes d'inversió estrangera. Un fre perquè no han fet cap regulació en set anys per impulsar l'arribada a Andorra de determinats sectors. Un fre perquè han de canviar els formularis d'inversió estrangera, però no els canvien. Perquè les obertures de comerç i de societats s'eternitzen cada vegada més.

I perquè davant d'una iniciativa bona que ha presentat el PS, com és la de l'emprenedoria i del *crowdfunding*, doncs, novament vistes les esmenes que de moment hi ha presentades, doncs, malmetran de nou una bona iniciativa.

Això és una crítica que és vàlida pel Govern, però també crec que és vàlida a la resta de grups parlamentaris. Aquí tothom parla de diversificació econòmica, però els únics que han presentat proposicions de llei de diversificació econòmica de moment som la gent del PS. Ho vam fer amb les cooperatives, ho hem fet amb l'impuls als emprenedors i ho hem fet amb el *crowdfunding*.

El que trobem davant és no, no i no, i cap altra alternativa per diversificar la nostra economia.

Volia parlar també de l'ús dels recursos de FEDA i d'STA. Aquest any són 32 milions d'euros que van cap al pressupost. Les queixes i deficiències del servei d'Andorra Telecom, si bé que han disminuït una mica, continuen sent-hi. I aquí també ens sembla que és un nou exemple del seu doble rasant o de la seva manera de governar.

L'altra cara d'aquesta aportació milionària de recursos de FEDA i d'STA són increments de tarifes. Vam tenir un debat no fa gaire en aquest Consell al respecte. Tarifes de telèfon, televisió que s'encareixen, i una despreocupació per part del Govern, Sr. Torres, en el sentit que vostès pensen que aquests són serveis que no són serveis bàsics. Al nostre entendre són serveis bàsics i determinats increments per persones que cobren salari mínim o que tenen unes pensions molt baixes, són molt significatius.

Per tant, novament, vostès l'únic que els hi preocupa d'STA i de FEDA és que aportin molts diners al pressupost de l'Estat. I si la gent, doncs, no pot tenir accés a determinats serveis o aquest accés els hi complica més la seva vida, no els hi preocupa gens ni mica.

i finalment com deia, o com volia acabar dient, volia parlar també del tema de l'AREB, dels 3 milions, ja ha estat comentat per part de tots els consellers, aquest crèdit extraordinari de la regla d'or. En tot cas, el que farem segurament és demanar més informació al respecte d'aquest crèdit extraordinari.

I aprofitant aquesta segona intervenció per fer una mica de rèpliques o de comentaris d'algunes de les intervencions, segurament el Sr. Cinca no ens ha contestat a moltes coses. Ja ens ha dit que ho faria en posteriors intervencions, però si de cas, deixi'm que li digui algunes coses que penso que estaria bé que ens expliqués, tant en el projecte de pressupost com en la seva intervenció ens ha parlat de moltes dades, però no hi hem vist cap mena d'orientació política d'aquest pressupost. És a dir, no sabem què es persegueix més enllà de si el capítol 2 augmenta en 3%, si el capítol 1, etc. És a dir, vostè no ha fet, ho recordava el Sr. Gallardo, una explicació política d'aquest projecte. Ens inunda de dades i de xifres i de partides i de capítols, però no entenem cap on va i ens sembla que és que aquest Govern no té una orientació política i per tant, és difícil escriure un document com en el passat havien escrit.

També estic segur que ens farà referència a l'IPC. I ja he explicat en la meva primera intervenció que ens preocupa molt aquest IPC del 2,6; aquesta pèrdua de competitivitat de l'economia que suposa aquest diferencial d'IPC envers França i Espanya, i particularment, com deia abans, el trasllat d'aquest IPC a l'increment dels lloguers.

Deia en la meva intervenció que vostès no tenien cap proposta, cap projecte, cap programa per fer front al problema de l'habitatge. La seva intervenció, Sr. Cinca i la del Sr. Aleix també m'ho han confirmat. No hi han fet cap referència. Ni el ministre de Finances actuant en nom del Govern, ni el portaveu del Grup Demòcrata, han tingut en les seves intervencions prou llargues cap moment per explicar-nos, primer si hi ha algun tipus de preocupació al respecte, i segon, que és el que es preveu en aquest projecte de pressupost per fer-hi front, més enllà de llegir cada dia al diari que no hi ha pisos, que la gent no arriba a final de mes, que cada vegada puguen els pisos.

Sí que m'han fet un parell d'interpel·lacions en polítiques socials i els pressupostos socials. El Sr. Cinca ha fet una mica el mateix que ja va fer l'any passat. Em diu que incrementa la partida de joves, que incrementa la partida del CAI, que incrementa la partida de l'escola de Meritxell, i alguna altra partida més que no he arribat a anotar, la qual cosa ens sembla molt bé, evidentment. Però jo quan li estic parlant de pensions, de prestacions socials, de persones que estan malaltes, no estic parlant de res

de tot això, vostès fiquen tot en un mateix calaix i presenten aquestes xifres a les quals hi faran front. També em semblaria complicat no fer-ho, però no ens han donat cap contesta en relació a les polítiques socials en si mateixes. És a dir, aquestes polítiques d'atenció als joves, com deia abans, ens sembla que no es pot barrejar amb la problemàtica de les pensions i de les prestacions socials a les quals tampoc vostè ni el Sr. Aleix no hi han dedicat temps en la seva intervenció.

M'ha parlat del pressupost de cultura. Diu que és un pressupost magnífic. Si no fos perquè fa uns dies discutíem un crèdit extraordinari en el qual no es podia ni pagar la llum ni el material, ens ho podríem arribar a creure. Però va quedar patent no fa gaires setmanes que aquest pressupost, doncs, era un pressupost tan ridícul que no es podia fer front ni a despeses absolutament bàsiques.

I després ens ha fet una part interessant que crec que s'ha quedat a mitges en relació a les despeses i als ingressos i a la seva reducció del dèficit. I aquí permeti'm que reclami la nostra herència. Vostè diu que han reduït el dèficit, però estaria molt bé que expliqués com es va reduir aquest dèficit. Vostès no han reduït pas les despeses. Tot al contrari, vostès han incrementat les despeses de manera molt significativa. Estem veient quina és la seva tendència de gestió en aquests darrers anys...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

...que es va incrementant a mesura que arribem a la campanya electoral. Però vostè el que sap és que la seva millora de dèficit, la seva reducció del dèficit va venir essencialment pels increments d'ingressos. Vostè es va trobar uns projectes de llei, ja en vam pagar prou el preu polític d'impostos d'una reforma fiscal que vam fer nosaltres, perquè el Sr. Aleix deia que vostès han fet la reforma fiscal. La reforma fiscal la vam fer nosaltres i vostès no. El Govern d'Andorra se n'ha beneficiat, ens n'hem beneficiat tots. Però Sr. Aleix, vostè que ens podria explicar una mica els seus postulats fiscals l'any 2019 quan es presentava amb APC, intenti atribuir-se la reforma fiscal, ja sé que a vegades a base de repetir les coses, algú pot acabar creient-s'ho. La vam fer nosaltres, allà ens vam fer pagar el preu polític suficient, i això, únicament això, no cap reducció de despeses, sinó aquests increments d'ingressos provinents d'aquests impostos, és el que ha permès, i ens sentim plenament satisfets d'haver-hi contribuït, la reducció

del dèficit al llarg dels governs demòcrates que ens van succeir.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn ara en representació dels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt. Intervé el Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Tornaré a repetir el que he exposat amb anterioritat, però Srs. del Govern, Sr. Antoni Martí i Sr. Cinca principalment, jo no sé si vostès van fer la comunió o la confirmació i es van casar per l'església, jo almenys sí, les tres coses. Quan fèiem la comunió recitàvem el "crec en un Déu pare tot poderós creador del cel i de la terra". No se li pot atribuir tot. Però bona part sí Sr. Cinca. Per què?

Perquè les mesures que vostès han implantat no són les que han fet que això estigui passant. Perquè a d'alt i a baix, al nord i al sud, a Espanya i a França, a Europa, el creixement del PIB és superior al d'Andorra. Superior! I deixin a les seves pròpies directrius, escenaris del 3,5. Per tant, home! Déu potser no, però l'entorn econòmic ens és favorable. O és que no pugem més turistes Sr. Camp! Clar que pugem més turistes! Perquè tenen més *peles*, sinó, no vindrien.

Llavors, és tot mèrit del Govern? Bé, alguna cosa sí. Però no sé si de l'altíssim o de l'entorn econòmic, però no es vulguin atribuir en això tots els mèrits.

Aleshores, la perspectiva de com afrontar això s'acosta o no s'acosta? En tot cas, crec que sobre aquesta matèria podem abundar molt. Cal una reducció de dèficit, cal una reducció, cal una reducció de despesa.

Hi ha capítols que són pràcticament intocables. Sí que hi ha capítols que hem de fer que no creixin, però hi ha capítols que hem d'intentar reduir-los. Ja en parlarem més endavant. Hi ha inversions, hi ha despeses millor dit que es poden reduir. Insisteixo, hi ha inversions que han de ser generadores de vida econòmica d'un futur.

Per exemple, l'heliport. Faci'n l'heliport d'una vegada. Però els tres milions d'euros d'ahir de l'AREB, contra què van? Contra l'heliport? Llavors no farem heliport?

No sé, és d'ahir, jo no sé, jo els hi pregunto. Llavors defensem l'economia productiva, defensem les inversions estratègiques que ens generin valor, però carai comencem a fer com fan els empresaris d'Andorra, a fer números per fer quadrar els comptes de l'empresa, en aquest cas de l'Estat i fer que l'Andorra del futur no sigui un desgavell que no podrem pagar.

Ningú vol renunciar a res Sr. Cinca. Però ja no és que no vulguem, és que ara encara es pot trampejar. Allò que es diu, "Qui dia passa any empeny". Però és que hi haurà un dia que no empenyerem ni l'any, ni el dia, ni la setmana. Llavors, han fet part dels deures, ara ho explicava el Sr. Cinca, però potser se n'han de fer més de deures. I sobretot hi ha dues vies, fer créixer els ingressos i fer baixar les despeses.

Vostès intueixo que es volen centrar en fer créixer en ingressos. Insisteixo, espero que no sigui pujant la pressió fiscal. Espero que sigui augmentant la base econòmica, la base de tributació fruit del creixement econòmic, de què s'instal·len noves empreses, de què la gent es guanyi millor la vida, que hi ha més llocs de treball i que hi ha més futur pel conjunt d'Andorra. I per tant, si passa això perquè es genera des de l'Administració el marc necessari pel creixement econòmic i social, no cal augmentar la pressió fiscal perquè la base tributària ella sola puja en recaptació, puja el volum. Si a això hi afegim una reducció de despesa sostenible, adequada que en algunes coses..... jo entenc que ningú hi vulgui renunciar, però a vegades és necessari, podrem fer l'Andorra sostenible que desitgem com a mínim des d'UL-CC.

Suposo que hi haurà intervencions en un futur per entrar en rèpliques. Jo li vull tornar a recordar, ja els hi "dono per mig bo" l'incompliment de la regla d'or que s'ha posat de manifest durant els darrers anys, que així ho ha certificat el Tribunal de Comptes. Però tenim davant nostre un pressupost pel 2018 on vostès ja diuen que falten 25 milions d'euros, que és el dèficit que ens volen fer empassar. M'ha semblat que és quasi sa tenir aquest dèficit. Bé, a mi no m'agrada aquest dèficit perquè si hi ha dèficit vol dir que a la llarga hi ha o bé més pressió fiscal o més endeutament, que a la llarga és més pressió fiscal. No m'agrada, per tant, tant de bo que no sigui així, i ja veurem com acaba la liquidació, però és una pena que això es liquidi d'una forma més òptima en contra d'inversions necessàries o contra polítiques necessàries. Però això fins l'any que ve no ho podrem dir, i vostè ha dit que és la penúltima vegada que

defensa el pressupost. Bé, no sé si és una bona o una mala notícia, donat que hi ha una partida per eleccions per aquest any.

En tot cas, no sé si estarem aquí, crec que no per discutir la liquidació del 2018.

Li deia, falten entre 10 i 11 milions de la liquidació de l'impost de societats. És a dir, al 2017 van preveure 36 milions de recaptació d'impost de societats i la recaptació efectiva feta a 30 de setembre és de 10, 11 milions menys. Els obligats tributaris ja han declarat, ja han tributat, llavors amb tres mesos que quedaven de l'any, no sé quin import hauran arribat a recaptar.

Li torno a dir, amb la llei en vigor l'any passat, falten entre 10 i 11 milions de transferències als comuns, que suposo que els estan esperant, també per quadrar els seus pressupostos. On estan? Jo no els he sabut veure. Suposo que ens il·lustraran o hauran de dir que sí que no hi són, que faran un crèdit extraordinari, un suplement de crèdit. No sé com ho faran, però jo al pressupost per molt que busqui o torni a buscar en falten 11 de l'impost de societats, i en falten 11 dels comuns. En falten dos de l'augment de l'índex de preus al consum, ja sigui per nòmines o per despeses en general.

Faltaran, i ja ho veurem amb la liquidació si tinc o no tinc raó, l'augment del cost financer. Donat que no es baixa l'endeutament, el cost financer només pot fer una cosa, pujar. I així com diuen agències com deia, com Standar's & Poor's, estan avisant que al 2018 pujaran els tipus d'interès. Llavors és raonable pensar en polítiques de contenció de la despesa que portin a la contenció de l'endeutament perquè quan els tipus pugin no paguem com a país tantes despeses financeres.

Tant de bo tothom pogués fer igual, baixar els seus préstecs d'una forma una mica més accelerada per quan pugin els tipus, no arribar a finals de mes ofegats. Si no fem això, Andorra arribarà a finals de mes ofegat perquè com deia si el tipus mig que ara paga el Govern de l'1,5 passa al 2,5, això vol dir un augment de despesa financera d'uns 10 milions anuals. Insisteixo, no estic dient que això passi al 2018, estic plantejant un escenari d'una pujada del tipus de l'1%. I insisteixo per l'any que ve la pujada de tipus es preveu del 0,4%.

Com li deia, tot això ens dóna un dèficit d'entre 49 i 50 milions d'euros per l'any que ve. I com els hi deia, espero que ho puguin liquidar millor sense recórrer més endeutament, tot i que ara ja ens anuncien emissions de deute internacional, sobretot sense augmentar la pressió fiscal a les famílies i a les empreses i sobretot no reduint inversions, sobretot aquelles Sr. Toni Martí que són estratègiques.

A mi la veritat, veure que redueixen de partides importants, estratègiques, creadores de valor, de futur, de vida econòmica i social per pagar les despeses de l'AREB, doncs em sap greu. Tregui'n d'una altra partida, tregui'n dels routers del Sr. Torres d'Andorra Telecom o treguin de l'heliport que també és del Sr. Torres.

En definitiva, esperant no haver-hi rèpliques, insistim amb la nostra negativa a poder recolzar aquest pressupost donat que el forat que s'hi genera és força important.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn ara del Grup Liberal.

Sr. Jordi Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

De la intervenció del ministre i a l'espera de les rèpliques m'he apuntat tres principis o tres idees que ha destacat en base a aquest pressupost.

Que és un pressupost que dona una resposta ràpida als ciutadans, comentava el ministre. Jo crec que aquí encara tenim o tenen molt camí per recórrer. L'Administració digital, la simplificació administrativa doncs no l'estem veient, no té un efecte immediat en els ciutadans, i per tant, permeti'n que dubti que aquest pressupost realment doni una resposta ràpida als ciutadans i més quan molts dels tràmits, alguns d'ells tràmits socials en alguns casos haurien de ser d'una resposta major.

Parlava també el ministre d'un pressupost que és motor econòmic. Jo no li diré que tots els sectors de l'economia van malament perquè estaria faltant a la veritat, no és això. Però tampoc crec que podem acceptar que tots els sectors funcionen bé.

Hi ha alguns sectors de l'economia que s'estan recuperant, alguns per algun projecte inclús doncs clarament motivat pel Govern, com podria ser el sector de la matriculació de vehicles, on jo entenc que el projecte que es dona de subvencionar i promocionar els vehicles elèctrics doncs ajuda certament a què hi hagi major matriculació, però per un altre costat hi ha alguns sectors de l'economia, -i la mateixa Cambra ho diu en el seu informe-, que no acaben de copsar aquest índex o aquests brots de recuperació econòmica que el Govern sovint veu per tot arreu, i que malauradament no arriben. I és que un exemple clar és l'impost de societats, que és el termòmetre clar que serveix per copsar si hi ha

realment una recuperació econòmica en el sector empresarial, i no ho estem veient.

La liquidació com li comentava no està responent al que vostès van preveure.

I per últim parlava de rigor i contenció pressupostària i ho enllaçava aquí amb aquest debat que ha llençat la idea que li agradaria tenir algun dia entorn al dèficit, -ja li dic que per part nostra doncs amb molt de gust afrontarem aquest debat.

Vostè parla de què els dèficits dels governs democràtics són els dèficits més baixos. Miri, jo això ja li reconec, ja li dic que és així. Ara bé, posi a l'equació que és el govern que més ingressos ha tingut mai. Llavors si parlem de què té dèficits baixos perquè té més ingressos que ningú, jo així sí que li acceptaré. El que no serveix i que penso que és fer trampes al solitari és dir que som els que hem aconseguit els dèficits més baixos. Parlem de dèficit. Sí: Baixos, sí, però parlem de tots els ingressos. Jo li recordava, ja li he dit abans, fa un any des del 2011 fins ara, mil milions més amb ingressos en base a les seves liquidacions. Per tant, dèficits més baixos, sí. Ingressos molt superiors, també.

I quan volia afrontar, o ha llençat la idea d'afrontar aquest debat, vostè plantejava de què es pot fer des de dues vessants. O parlar de la despesa o parlar dels ingressos. Vostè diu que la despesa no és el problema, s'enfoca en els ingressos. Jo, o la nostra postura li dic que recaptant o ingressant mil milions més respecte a exercicis anteriors, pensem sincerament que abans de parlar de com incrementar els ingressos hem d'anar a analitzar la despesa.

I per anar a analitzar la despesa cal fer un exercici que vostè ja ha descartat perquè diu que no és necessari, que és aquí on no hem d'entrar perquè ens estariem perdent en aquest debat, que és la micro gestió. I que hem de parlar dels grans números. Jo crec que qualsevol persona que pretén ser un bon gestor sense ser un gran economista, si està ingressant més d'un costat, per un altre costat és cert, està reduint el seu dèficit però no el suficient en base a tots els ingressos que ha rebut. Crec que li pertoca analitzar la seva política de despesa. I la seva política de despesa també en base a la micro gestió. Una micro gestió que ja sé que no li agrada Sr. Cinca però que si em permet, jo sí que hi voldria entrar.

Estan gastant realment els diners en què realment la societat necessita?

Vostès han recaptat, -li deia abans-, mil milions més, i d'aquests mil milions més, 383 milions són d'imposició directa. 387 milions són d'imposició directa. Una imposició que es va crear a l'arribada de vostès al Govern, i que els governs anteriors no en disposaven.

Per tant, la lògica diu que si els ciutadans i les empreses fem un esforç per contribuir més amb l'Estat, l'Estat ha d'aportar més benestar i prestacions a tots els administrats. O no ho veuen vostès així? Jo crec que ho veiem tots així. I per tant doncs si continuen augmentant la despesa, malgrat aquest volum important d'ingressos, és que tenim fuites, i les fuites estan a la micro gestió segurament. Perquè jo ja els hi reconec que d'ajudes en donen, procuren també respondre a una part o a la totalitat de les demandes de la societat, però pensem que no hi estan arribant. I d'aquí ve la nostra crítica.

Si entrem a analitzar aquesta micro gestió i si parlem de la classificació per grups de funció o del pressupost, que és allà on es veu la micro gestió real.

Administració general: entre l'any 2012 i 2018 hi ha hagut un augment de 5 milions d'euros. Estem parlant perquè s'entengui de serveis generals i suport administratiu a la gestió del Govern. Això no suposa cap impacte directe en l'economia.

Perquè tothom ho entengui, l'any 2012 els costos de la gestió administrativa del Govern eren de 7,2 milions i han pujat fins a 12,5, entre el 2011 i el 2018. 7,2 l'any 2012, 12,5 l'any 2018.

De fet l'Administració general en si per aquest concepte ha passat l'any 2012 de tenir un cost de 15 milions a un cost de 30 milions. I vostè em diu que no vol parlar de micro gestió.

La Justícia. Ja li reconec que aquí hi ha un augment en justícia i correspon, ja ho dic ara no tinc cap problema en reconèixer-ho exclusivament a la construcció de la nova seu de la Justícia. Ja li he dit abans. Per tant, l'augment en justícia correspon a aquest concepte.

Parlem de sanitat. Augment de dos milions d'euros. Felicitem-nos. Entre el 2012 i el 2018. Però si mirem al detall quines són les partides que creixen, resulta que 1,3 milions en gestió de serveis. Que de 3,1 passa a 4,4 milions. I mig milió en finançament del SAAS, que dels 17 milions passa a 17,5 milions.

Aquí es troba el creixement en polítiques sanitàries pel que fa a DA. Perquè si mirem què ha baixat, resulta que ha baixat Sr. ministre la partida de medicaments, productes i serveis sanitaris, i la vigilància de salut pública. D'això en molts llocs li'n diuen retallades.

Cultura. Augmenta d'1 milió d'euros el pressupost, passant de 20 milions a 21 milions d'euros. Però saben vostès per què? Perquè en Administració general han passat de gastar 1,4 milions l'any 2012 a gastar-se 3,4 milions el 2018. Altre cop una despesa que gairebé té gens d'impacte en l'economia productiva.

Esports. Continuem parlant de gestió. Augmenta la despesa en 400.000 euros. De 8 milions a 8,4. I a què correspon aquest increment? Una altra vegada l'increment de la direcció i serveis generals que passen de 725.000 euros a 1,2 milions. Impacte per a l'economia productiva? El ciutadà ja ho valorarà.

Benestar comunitari. Estem parlant de gestió i control ambiental. Augmenten d'1,2 milions d'euros entre el 2012 i 2018. A què correspon altra vegada aquest augment? A l'increment de la despesa en direcció i serveis generals que ha passat del 2012 a tenir un cost de 2,2 milions a 4,2 milions el 2018. La mateixa situació.

Infraestructures bàsiques. Comprovem si el seu model d'inversió en infraestructures públiques respon a invertir menys en carreteres i més en projectes productius com diuen sempre. Però crec que la realitat és una altra.

Resulta que van començar l'any 2012 invertint 7 milions en carreteres, i acabaran el 2018 invertint 9. Dos milions més. Fins i tot amb això no són sincers.

Fins ara hem analitzat part de les despeses de la seva política de despesa que teòricament haurien d'haver contribuït decididament a la millora del teixit productiu i a la millora dels serveis als administrats. És a dir a les prestacions que reben tots els ciutadans del país en contra partida als seus impostos, que com ja li he dit de manera directa representen 383 milions.

Passem ara a analitzar en quins capítols de despesa han destinat vostès l'esforç o part d'aquest esforç contribuït dels ciutadans i de les empreses.

Doncs resulta que no ho han dedicat a seguretat pública, ja que baixa d'1 milió. De 16,7 milions al 2012 passem a 15,8 milions al 2018. Des de què vostès governen han reduït els recursos per a la seguretat i l'ordre públic en un milió d'euros, quan sempre fem de la seguretat un dels actius essencials que hem de preservar en aquest país.

Promoció social. En aquest capítol que inclou beques i ajuts als estudiants i polítiques d'habitatge. Vostès han reduït la inversió de 4,3 milions, és a dir 1,3 milions menys d'ençà de la seva arribada. Semblaria ser que vostès encara no s'han assabentat de la gran problemàtica de l'habitatge que es troben els ciutadans. Un cop més governen des del despatx i no toquen el carrer.

Noves infraestructures viàries.

Vostès han criticat en reiterades ocasions les polítiques de governs anteriors respecte a les infraestructures viàries. És una evidència que la majoria de les infraestructures viàries se les van trobar ja fetes, però malgrat això no han sabut

prioritzar altres infraestructures cabdals que encara estan per fer.

Vial de Sant Julià, que per molt que hem insistit encara no està finalitzat.

Al 2012 invertien en aquest capítol d'infraestructures viàries 10,5 milions d'euros. Pressupost del 2018, 2,7 milions.

Resumint, han recaptat més que mai fiscalment. De manera directa 383 milions. Han recorregut al fons patrimonials de les entitats parapúbliques com no ho havien fet mai els governs anteriors i no han aprofitat les condicions favorables dels tipus d'interès.

Vostès acabaran el seu mandat havent dilapidat bona part d'aquests ingressos que són mil milions més entre imposició directa i indirecta. Simplement augmentant la despesa de serveis administratius, construint una nova seu de la Justícia, disminuint la inversió en seguretat pública i promoció social sense haver fet cap nova infraestructura viària però sí havent continuat malgrat el que diuen invertint en carreteres.

Segons vostès, segons el cap de Govern, durant la primera legislatura els grans problemes de despesa de l'Estat eren responsabilitat dels comuns. D'aquí que se'ls forçés o convidés a realitzar una contenció i fins i tot se'ls hi acabés congelant les transferències.

Els comuns han deixat de rebre 43 milions d'euros, i si la reforma tira endavant un comú com el de Sant Julià amb un pressupost d'11 milions d'euros deixarà de rebre segons les projeccions 4 milions més.

Ara acabarem aquesta segona legislatura havent fet responsables part d'aquesta despesa de l'Estat el pes de l'Administració pública.

La realitat és ben diferent com he intentat argumentar, els veraders culpables o responsables, -culpables no, jo dic responsables, perdó-, són vostès i la seva inhabilitat per gestionar de manera eficient i la micro gestió de la cosa pública ja que han seguit incrementant les contractacions, les despeses de funcionament a un ritme molt superior fins i tot al volum d'ingressos de l'Estat.

Sr. ministre, vostè que moltes vegades intenta i ho entenc, destacar les bonances del Govern i fins i tot atribuir-se mèrits, de vegades de manera simpàtica li diuen que es penja medalles, jo crec que després del que li he dit alguna, no totes, però alguna de les medalles les hauria de tornar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, tindria la paraula el Sr. ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Com els hi deia a l'acabar l'anterior intervenció, dedicaré la primera part d'aquesta segona a completar el que els hi estava explicant i el temps que quedi doncs, ja el dedicaré explícitament a donar resposta a les diverses intervencions que hi han hagut fins ara.

Els hi deia, si recorden, que efectivament el problema del dèficit, aquest debat sobre el dèficit del que ara parlava també el Sr. Gallardo, doncs hem d'entendre si l'hem d'abordar... hem d'entendre si l'han d'abordar o les solucions les hem de trobar en l'àmbit de les despeses o en l'àmbit dels ingressos. Els hi deia que evidentment en una qüestió com aquesta no hi ha una resposta única però que la balança clarament la trobarem més en els ingressos que en les despeses, perquè com els hi estava explicant i en aquell moment havia analitzat el capítol 1, el capítol 2, el capítol 3 i bàsicament també el capítol 4 difícilment... difícilment hi ha un gran recorregut de rebaixa i amb això res renunciem a la microgestió; la microgestió és la que li correspon fer al Govern i aquesta microgestió, Sr. Gallardo, la trobem en les liquidacions. Avui estan discutint el pressupost, aquest pressupost marca les polítiques, els recursos per dur a terme les polítiques que ha anat fixant el Govern per donar resposta a les lleis que s'han anat aprovant i després, a través de la microgestió s'ha d'intentar millorar tant com es pugui aquestes previsions que avui globalment aprovem, i això és el que hem vingut fent durant tots aquests anys per això sistemàticament hem millorat les quantitats, les xifres, les previsions pressupostàries i hem aconseguit tenir dèficits inferiors als previstos en els pressupostos o fins i tot en algun exercici superàvits.

Però en tot cas, la meua reflexió anava més en el sentit de veure que per més que insisteixo es vulgui potenciar un tipus de polítiques, -les que vostè està defensant ara Sr. Gallardo, les que abans ha defensat el Sr. López, alguna cosa que ha apuntat el Sr. Naudi- per més que es vulguin defensar aquestes polítiques requeriran recursos, i el que jo els hi dic és que globalment no se'n sortiran d'anar per sota d'un pressupost al tomb dels 450 milions d'euros. Per tant, per això em permeto dir que el que caldrà és veure si tenim realment capacitat amb els ingressos que genera l'Estat cobrir aquests 450 milions d'euros o, si més no, quedar-nos molt a prop amb aquesta idea de la qual tornaré més endavant de tenir dèficits per sota del creixement del PIB.

Els hi deia que difícilment, per tant, reduiran significativament perquè tingui real impacte el capítol 1, difícilment el capítol 2, deixi'm dir només en el capítol 2 perquè s'hi ha fet referència, és veritat que hi ha un impacte o un increment insignificant aquest any, un increment de gairebé 4 milions d'euros, -3 i escaig-, però també és veritat que aquest increment, ho vaig explicar en el seu moment, ho vaig explicar també en la Comissió de Finances quan vaig anar-hi, està molt focalitzat en dues qüestions; si aïllem aquestes dues qüestions, de fet, el pressupost del capítol 2 és exactament com el de l'any passat. Quines són aquestes dues qüestions? Doncs, tot un seguit de partides que el Tribunal de Comptes ens ha demanat que no les pressupostem al capítol 4 i que les passem al capítol 2 i a més a més, una qüestió molt puntual d'aquest any que és un cost més significatiu que el corrent amb l'emissió dels euros del 2018 fruit d'emissions especials dedicades al 25è aniversari de la Constitució i, per tant, en aquest cas, un ingrés que a més a més es veurà compensat per una... una despesa que es veurà compensada per un ingrés també extraordinari i també puntual d'aquest any.

Deixi'm doncs, que dit això i també reafirmant-me en què tampoc la solució en gran mesura vindrà del capítol 6 perquè coincideixo amb algun dels ponents anteriors, el país necessita un nivell d'inversions que nosaltres sistemàticament hem anat xifrant en el 3,5% del PIB, també val a dir i sempre ho hem especificat, 3,5% del PIB inversions de Govern, comuns i societats públiques, no especifica explícitament les del Govern. El nivell d'inversió pública s'hauria de situar en aquest 3,5% del PIB. Per tant, la quota que li tocaria en aquest... dins d'aquest 3,5 al Govern doncs, situa el nivell d'inversió al tomb d'aquests 50 milions als que hem anat pressupostant els darrers anys perquè també cal dir-ho, quan parlem d'inversió hem de parlar del capítol 6 i del capítol 7 i, per tant, aquests 50, 55 milions d'inversió que sistemàticament hem anat pressupostant.

És cert, puntualment el capítol 6 i el capítol 7 et donen un marge de maniobra, et donen un coixí per si un any necessites fer més estalvi. De fet, nosaltres mateixos ho vam fer, a l'any 2012 el nivell d'inversió que vam pressupostar va ser molt baix, i va ser molt baix perquè veníem de la situació que veníem, tot just havíem aterrat a Govern, era el primer pressupost que fèiem i per una qüestió de prudència vam anar a aquella partida que dona més flexibilitat. Però ja vam dir en aquell moment, i ho mantenim ara, que aquesta no pot ser una situació recurrent, no pots castigar permanentment les inversions perquè ho acabes pagant a la llarga. Tot allò que

deixes d'invertir a la llarga ho hauràs de recuperar i, a més a més, acabes afectant manteniment d'infraestructures, modernització d'infraestructures, i per tant, necessites que hi hagi un mínim d'inversió.

Aquests anys globalment en el país ens hem vist afectats doncs, perquè no tothom ha pogut fer les inversions públiques que calia. Tots sabem perfectament que la situació complexa i difícil que han patit els comuns aquests darrers anys, la necessitat de ficar-se dins dels llinars d'endeutament els han portat a reduir radicalment les inversions durant un bon nombre d'anys; per contra també, els mateixos responsables comuns estan ja anunciant una recuperació de les seves inversions per aquest proper any 2018 i pels propers. Però en tot cas, no ens podrem moure... Fent les inversions que cadascú cregui convenient, no ens podrem moure d'aquestes quantitats que els hi esmentava.

Per tant, tot i el rigor i la contenció i donant per assentat que ningú aixecarà el dit per posar-se al front d'acomiar a treballadors públics, o suprimir serveis públics, o infraestructures públiques, difícilment evitarem una tendència suau però creixent de les despeses i això vol dir que ens hem de centrar en veure quin és el potencial dels ingressos.

I aquí crec, ho reitero, ho vaig dir en el Marc pressupostari, -en el debat del Marc pressupostari-, i ho torno a dir ara, que tenim un recorregut. I la bona notícia, Sr. Naudi, és que crec que tenim un recorregut, sense haver d'incrementar els tipus impositius. Ho crec sincerament. Crec que no cal incrementar els tipus impositius per aconseguir millorar el nivell de recaptació. Per evitar especulacions? Ni ens cal impost de successions, ni ens cal impost de patrimoni, ni ens cal pujar el 10% de l'IRPF, de l'impost de societats o del IRMR.

Si volem analitzar amb una visió a mig termini els ingressos de l'Estat cal dir que el pressupost del 2018 posa de relleu la consolidació del Marc fiscal amb una previsió d'ingressos de 425 milions d'euros, un 2,44% més que l'any passat. Un Marc fiscal que, per tant, ja ens ha satisfet un dels objectius que tenia associat i és que ha permès situar els ingressos de l'Administració pública per damunt dels 400 milions d'euros. El Govern té el convenciment que ara el que cal és dotar d'estabilitat aquests impostos per mantenir-los per sobre d'aquest llinar i per tenir el mínim de fluctuacions possibles d'any en any tot i que això, n'hem parlat també en aquesta Cambra en diverses ocasions, els hi he explicat en diverses ocasions, no és fàcil donada la dimensió del nostre país, donat el nombre d'obligats tributaris i, per tant, un sistema tributari que acaba sent molt vulnerable a què puntualment algun obligat tributari tingui un

resultat extraordinari sigui per bé o sigui per mal. No tenim la capacitat de diluir que un sector, que una empresa en particular, vagi més bé o més malament perquè la massa global dels nostres obligats tributaris no ho permet. Però, en tot cas, hem aconseguit... -i tot el mèrit Sr. López també pel seu Govern-, hem aconseguit implementar un Marc fiscal que finalment doncs, ens dóna estabilitat en aquests ingressos. Tot el mèrit però, també cal dir-ho, al final algú ho havia de posar en marxa i algú ho havia d'aplicar i, en aquest cas, ha sigut aquest Govern. No tinc cap dubte que si vostè o el seu partit hagués estat governant també ho haurien fet però, en tot cas, hi ha una realitat, ens vam trobar unes lleis, ens en faltaven unes altres, les vam fer i a més a més unes i altres que no estaven en vigor, que no estaven en aplicació les vam posar doncs en ús i per tant, n'estem recollint el fruit. Però, no tinc cap inconvenient en compartir el mèrit si això realment és important per vostè.

Parlant d'estabilitat, on hem de centrar els esforços, entenem que és en els impostos directes. El pressupost que els hi presentem avui preveu uns ingressos per aquest concepte de 74,4 milions pràcticament la mateixa quantitat prevista per l'any 2017. I és cert Sr. Naudi, i és cert Sr. Gallardo, i em sembla que també el Sr. Víctor Naudi s'hi ha referit, la previsió de l'impost de societats en concret que no és l'únic dels impostos directes per l'any 2016 no és positiva... no és positiva en relació al que vam preveure al pressupost del 2017.

Els impostos sobre la renda (plusvàlues i IRPF) segueixen una progressió coherent, diria fins i tot millor de la prevista, però sobretot coherent amb el creixement econòmic i per tant aquest any 2018 els hem pressupostat també amb un increment significatiu, concretament del 17,28%, no en base a cap especulació sinó en base al comportament que estan tenint aquests dos impostos durant l'any 2017.

Per tant, on tenim inestabilitat, on tenim un comportament més irregular és en l'impost de societats i la recaptació, cal dir-ho, no acaba de ser coherent ni amb el nivell d'ingressos declarats per part de les societats, ni sobretot amb les bases de tributació també declarades per aquestes societats.

No és cert, és una simplificació excessiva que s'hagi de concloure que si es recapta menys a l'impost de societats és fruit de què les empreses estan fent menys beneficis. Analitzin les bases tributàries i veuran que això no és així. El nivell global -global, no entrarem ara sector per sector-, però global de beneficis generats pel conjunt de les societats del país està molt estabilitzat. No es correspon la seva evolució a la davallada que puntualment aquest any

2017 estan tenint els ingressos per l'impost de societats.

Què ens diu la poca però ja experiència que hem anat recollint durant els darrers tres anys? Doncs, el que ens diu, el que posa de relleu és un efecte exagerat de les deduccions que acaben reduint més enllà del raonable les quotes de liquidació. Massa sovint les deixen a zero. Perquè tothom ens entengui el que això vol dir és que empreses que acaben tenint beneficis i que, per tant, acaben generant una quota de liquidació positiva aplicades les deduccions, aconsegueixen no pagar res. Aquesta és la realitat, i aquest efecte és pervers perquè acaba d'una banda desnaturalitzant el que es pretenia amb les deduccions i, per altra banda, genera una aplicació injusta de l'impost.

Hem de preservar un principi senzill: tothom que tingui guanys ha d'acabar contribuint en la proporció d'aquests guanys, d'aquests beneficis a l'erari públic.. Tothom! Aquest principi que han de preservar, i si el preservem la recaptació es veurà substancialment incrementada.

Aquest principi tan elemental s'està complint de forma molt satisfactòria en l'IRPF, entre els professionals liberals, entre els assalariats s'està complint de manera molt satisfactòria, però no està succeint el mateix en l'impost de societats. No vull dramatitzar, no podem oblidar que tot just estem a l'inici de l'aplicació d'aquests impostos, però hem d'actuar per corregir les ineficiències. D'entrada els hi apunto dues mesures compatibles entre si: hem de reevaluar les deduccions, veure la seva necessitat en aquest moment... Les deduccions no oblidem que al final són eines conjunturals per corregir situacions puntuals de l'economia o per incentivar activitats en un moment de depressió. Per tant, reevaluar aquestes deduccions, la seva raó de ser, els seus percentatges i, d'una altra banda, i amb independència de què es mantinguin, o no, aquestes deduccions i fins i tot que se'n creïn d'altres, -el Sr. Naudi, una altra llei que està a tràmit parlamentari ho proposa, per exemple-, doncs amb independència que es poguessin crear aquestes altres deduccions el que s'ha de fer és limitar l'efecte d'aquestes deduccions sobre la quota de liquidació de manera que mai pugui donar com a efecte que tot i tenir-se beneficis, no es pagui res.

No ens podem equivocar en l'anàlisi, Sr. Naudi, l'atractiu del nostre sistema fiscal directe són els tipus d'interès baixos, els tipus baixos, els tipus de pressió baixos, aquest 10%, això és el que ens fa un país competitiu fiscalment i un país atractiu fiscalment. No pot ser que l'atracció ens vingui de les deduccions.

Per contra, la imposició indirecta, tot i els canvis de format amb l'arribada de l'IGI i després, és cert, té certs ajustos també fruit de l'aplicació i de l'experiència recollida doncs, està molt més consolidada. El Projecte de pressupost preveu un increment del 3,97% i situa aquests ingressos en 292 milions d'euros. Tampoc creiem que s'hagin de fomentar canvis significatius en l'IGI els propers anys, i més aviat, les accions del Departament de tributs han d'anar adreçades a seguir avançant a nivells alts de compliment assegurant-nos que cap agent econòmic del país deixa de complir amb les seves obligacions en relació amb l'IGI.

Per contra, dins de l'àmbit dels impostos especials... dels impostos indirectes, -perdó-, tenim els impostos especials i les taxes al consum i aquestes -ho hem dit també en moltes ocasions-, sí que han d'anar-se adaptant a l'evolució del mercat, a l'evolució d'aquests productes, a l'entorn que és més influent a casa nostra.

S'ha de garantir la competitivitat d'aquests productes, però un cop fet no té cap sentit que es renunciï als ingressos que es poden generar, en gran part, gràcies a l'enorme volum, a l'enorme quantitat de visitants que té Andorra. Per tant, tot i que no ho recull el pressupost, seguirem estant atents a l'evolució de la imposició al tabac, a l'evolució que segueixi aquesta imposició als nostres països veïns i, tal com hem vingut fent els darrers set anys, si els països veïns mouen fitxa, si els països veïns incrementen els seus impostos al tabac, nosaltres reaccionarem en el mateix sentit.

El pressupost, el mercat dels carburants. Fa anys que l'impost especial sobre aquest producte no ha variat i per contra el mercat sí que ho ha fet.

És veritat que és un producte altament vinculat, òbviament, al preu del petroli, i per tant, que acostuma a tenir unes fluctuacions molt significatives. Però també és veritat que l'estructura de l'impost especial, com a mínim requereix que analitzem si aquest pot ser incrementat.

En definitiva, Sres. i Srs. Consellers, els propers pressupostos creiem que si es fa el que els acabo de dir, són plenament viables, mantenint el llinar de les despeses en aquests 450 milions d'euros, i traient tot el potencial, -això que li va fer tanta gràcia al Sr. Naudi-, tot el potencial del model fiscal que ens hauria de permetre ingressar entre 15 i 20 milions més d'euros, afegint o incloent a aquesta 15 o 20 milions d'euros algun impost, doncs, del qual també el país se'n beneficiarà ben properament. Esperem que és tot el que estigui vinculat al tema del joc.

I això ho podem fer sense renunciar a aquest objectiu que els hi deia de mantenir els dèficits per sota de l'1% del PIB.

Em deien en una de les seves intervencions, la veritat és que no recordo ara qui, diria el Sr. Gallardo, que hem renunciat a la premissa inicial d'anar cap a l'equilibri, doncs, per evolucionar cap a aquesta idea d'estar per sota de l'1% del PIB.

Situem-nos en el moment en què parlàvem d'equilibri. Eren moments de PIB decreixent, -de PIB decreixent. Des de llavors fins ara, com els hi deia, ha canviat molt la situació.

Des del 2013 hem començat a enllaçar anys consecutius de PIB creixent, i és aquest encadenament d'any de PIB creixent que ens permet tenir aquesta flexibilitat molt acotada entre aquest equilibri, al qual no hi volem pas renunciar sistemàticament, però tenir el marge de moure'ns en aquest dèficit per sota de l'1%. Perquè al final també des de la vessant de les agències de rating, Sr. Naudi, el que es valorarà és això. Quin nivell d'endeutament tenim en relació al PIB. Perquè aquest PIB és el que et dona una visió de la capacitat que tindràs de gestionar i de tornar aquest endeutament.

Dit això, Sr. síndic, acabaré d'aprofitar el temps que em queda per ja començar a donar resposta a algunes de les intervencions que hi han hagut. Són moltes i s'han dit moltes coses i em centraré en aquesta primera rèplica en una qüestió, que si bé ha aprofundit amb certa insistència el Sr. Carles Naudi, al final també se n'acabava desprenen el mateix missatge per part dels altres intervinents, i potser de manera també especial per part del Sr. Gallardo.

Ja que em refereixo al Sr. Carles Naudi em permetrà que comenci agraint-li el to de la seva intervenció. I també i no se m'enfadi Sr. López, que el posi en contrast el seu. No estic posant-me amb el contingut, finalment cadascú defensa allò que creu que ha de defensar i, per tant, fins aquí no tinc res a dir. Però aquest constant to agre, acusador en el qual vostè sempre instal·la el seu discurs, doncs, no facilita aquest debat.

A partir de la premissa que faci el que faci, el Govern d'Andorra ho fa sense tenir en compte els seus ciutadans, de fet, amb un ànim d'anar en contra dels seus ciutadans, que faci el que faci el Govern, ho fa en un clar ànim d'anar en contra dels funcionaris, instal·lar tot el discurs en aquesta premissa és poc afortunat, molt injust, i a més a més, que al final és del que estem parlant avui no ho avalen els números. No ho avalen els números!

Miri, jo no tinc cap dubte que totes les polítiques que vostè defensa, les defensa des del seu convenciment

ideològic i amb un ànim, des d'aquest convenciment ideològic, que acaben afavorint el conjunt del país i el conjunt dels seus ciutadans.

No tingui cap dubte que des de la diferència ideològica, totes les mesures que pren el Govern d'Andorra estan fetes en benefici del conjunt del país i del conjunt dels seus ciutadans.

I per tant, tinguem el debat que tinguem, que haguem de tenir, fem-lo tan llarg i tan punyent com vulgui, però no s'atribueixi aquesta exclusivitat de ser l'únic que vetlla pels nostres ciutadans i pel nostre país.

Li deia, doncs, Sr. Carles Naudi, que li agraeixo el to, perquè tot i que ha estat crític, ens ha explicat ja d'entrada, -em sembla que ha sigut la primera frase que ha dit-, que no podia donar suport a aquest pressupost. Després sí que ha tingut l'elegància de reconèixer que tot això és bastant més complex del que a vegades es vol representar en aquesta tribuna. Això no va de 500.000 euros més aquí o 500.000 euros més allà. Va d'alguna cosa bastant més complexa i com a mínim vostè ha tingut l'honestedat de reconèixer-ho i, per tant, li agraeixo.

No reiteraré que al final el país el tirarem endavant entres tots. També el seu grup parlamentari, que ja no em queda clar si ha de ser Unió Liberal + CC, ha de ser el nom individual dels 6 que en formen part. Tinc una mica de confusió. Però en tot cas, dels 28 consellers dels grups que els representen i de tothom.

Crec poc amb les aportacions divines que facin tirar el país endavant. I, per tant, de moment confiaré més amb el que farà el Govern, l'actual i amb els que vindran, i amb el que faran els 28 consellers que no pas amb el que ens pugui venir donat per més que, jo també vaig estudiar en una escola religiosa i també li podria recitar el pare nostre i el credo, però segurament amb això no milloraré el pressupost.

Vostè fa una premissa que em serveix, insisteixo, per respondre a moltes de les coses que han anat dient els diferents intervinents, que no s'ajusta a la realitat, i de fet, varies vegades vostè ha dit "suposo que, imagino que, ja ens ho dirà". Miri, no imagini ni suposi, anem a fets reals. I els fets reals són les liquidacions pressupostàries dels darrers 20 anys.

Perquè no em diguin que sempre miro el retrovisor, jo només els hi parlaré de les liquidacions dels darrers 7 anys. I li he de dir que a excepció de la liquidació de l'any 2012, totes les altres han millorat substancialment la previsió pressupostària, tant en dèficit com en el comportament de les despeses i en la majoria dels casos també dels ingressos. Si anem al detall, no miri en aquest impost vostè va dir 10 i ha acabat sent 8, possiblement. Però aquí ja estem parlant de globalment. Tots els pressupostos des del

2013 fins al 2016, i ja li avanço també el 2017, milloren la previsió. Per tant, com a mínim donin el benefici del dubte que malgrat, és veritat que ens quedarem substancialment per sota en l'ingrés de l'impost de societats, el resultat d'aquest any millorarà també, el del 2017, el que vam preveure en el pressupost.

I amb aquest mateix esperit els hi presentem el pressupost d'avui. Tinc el ferm convenciment que aquest pressupost el liquidarem millor del que espero, entre avui i les properes setmanes, l'acabarà aprovant el Consell General.

I és cert, el pressupost no contempla una de les coses que vostè ha enumerat. No contempla els 8 o 9 milions que s'hauran de pagar als comuns. No els contempla, i no els contempla volgudament. I no els contempla volgudament perquè penso que de la mateixa manera que aquesta Cambra, i en aquest cas, pels vots de l'oposició, va optar per anar més enllà del pressupost de l'any passat i forçar que s'hagués de fer aquest pagament de 8 o 9 milions, també aquesta Cambra haurà d'assumir l'aprovació d'un crèdit extraordinari, aquí sí, contra endeutament, per fer front a un pagament que no hauria calgut de fer, i que els comuns estaven d'acord en què no calia fer.

Per tant, els que no van permetre que això succeís, que ara votin el crèdit extraordinari.

Però també li dic una cosa, no es preocupi, des de la micro gestió i de gestionar cada dia el pressupost, aconseguirem tenir una liquidació l'any 2018, 8 milions per sota segurament d'aquest pressupost, perquè en termes absoluts no anem més enllà de l'endeutament que espero s'acabi aprovant aquest pressupost.

Aquesta és la idea, però que tothom agafi les seves responsabilitats. Que tothom agafi les seves responsabilitats! No calia fer aquesta transferència, i no és que no calgués per imposició del Govern, si ho prefereixen del cap de Govern al qui normalment li atribueixen, doncs, aquesta capacitat. No ho calia, perquè els comuns responsablement així ho van dir.

Ja per acabar perquè veig que el temps se m'esgota i ja que parlem del dèficit, Sr. López, vostè, suposo que per un error, ha parlat -diria que és vostè, perquè al final...- ha parlat d'un dèficit de 28 milions... o potser vostè Sr. Gallardo, perdó.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

El dèficit és de 25! No és de 28. Al final poc importa suposo en els termes que estem parlant, però el dèficit és de 25, no és de 28 i, per tant, comencem a emmarcar les qüestions.

Hi ha altres errors, alguns sí seus Sr. López, també en aquest mateix sentit, però en la propera intervenció ja li donaré a conèixer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn ara de la resta d'integrants del Grup Parlamentari Mixt.

Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, és que abans m'he quedat una mica al final de la intervenció i l'únic que volia acabar de dir, doncs, evidentment amb les explicacions que havia donat doncs recolzaria les esmenes a la totalitat. Em sabia greu també, però la realitat és aquesta.

Entenc el que ha estat defensant ara Sr. ministre sobre el tema que no ens hem centrat tant en la despesa i que hem d'analitzar també molt més els ingressos. Però la realitat és que quan analitzes la despesa molts considerem en aquest anàlisi, doncs, que hi ha marge per poder fer certa més contenció, que s'estan creant certes obligacions, i que probablement la indefinició sobre els ingressos, tot i que vostè ho veu molt clar sobre el tema de l'impost de societats i ens ho ha estat explicant i jo ho puc compartir, probablement també; però entenc que probablement s'hauria d'haver fet una millor contenció d'aquesta despesa i no crear certes obligacions, que ja en tindrem algunes de futures que ja ens vindran imposades, com he dit abans pel tema de l'acord d'associació i per altres tipus de compromisos, i en els quals, si augmenten els tipus d'interès, doncs, també ens veurem molt dificultats a l'hora de poder-hi donar resposta.

També li puc dir que també me n'alegro que les liquidacions, doncs, siguin positives, però jo vull contrastar i justament ho estava mirant ara fa una estona, a finals d'any justament vam haver d'aprovar un suplement de crèdit justament amb el Ministeri de Cultura pel poc marge que tenia el Ministeri per donar resposta a uns imprevistos. És a dir, això ens demostra que hi ha molt poc marge d'imprevistos. El propi pressupost té molt poc marge d'imprevistos,

s'ha d'anar buscant a veure per allà on es pot, per poder cobrir tot això.

I aquest és probablement el problema, com a mínim és el problema que el visualitzo jo d'aquesta manera.

Quan he entrat en el tema dels aspectes socials que, a més a més, el Sr. Aleix ha dit que aquest pressupost no dona l'esquena a les persones amb dificultats. Sí, ja ho he reconegut, s'augmenta la partida de prestacions socials, el problema és que el teixit econòmic no està donant resposta i està utilitzant el Govern com assistencialista.

I això és el que realment em preocupa, i estem augmentant les prestacions socials. Per què? Perquè el teixit econòmic no dona aquesta resposta. Els salaris segueixen sent baixos, hi ha molta bretxa salarial, hi ha molta precarietat laboral, contractes indefinits de molt curta durada i tot això, probablement quan treballem la llei de la reforma de relacions laborals, podrem solucionar coses, segurament sí, però ara per ara la realitat és aquesta. I em preocupa que ens tornem assistencialistes. Hem d'ajudar a la gent, evidentment, clar que sí, però l'economia no s'ha de sustentar en això. Al contrari, ha de ser un complement.

Com a mínim és aquesta la meva valoració.

I finalment, volia comentar el tema de la sanitat que també, analitzant-ho bastant, doncs, m'ha xocat que el tema de la reforma tampoc no quedi encara prou implementat. I una dada que m'ha cridat moltíssim l'atenció és la disminució d'un 4% en la facturació dels centres d'atenció primària, si per una altra banda es diu en el projecte que ha de ser un dels puntals bàsics de tota la reforma. Però si facturen menys, vol dir que estan treballant menys.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí.

Aleshores, els hi estem donant menys responsabilitats, però per una altra banda s'estan creant més departament que podrien probablement descarregar aquestes tasques en aquests centres de salut.

Per això entenc que probablement calia fer aquest anàlisi molt més acurat per poder intentar fer molt més sostenible i amb una mica més de contenció les despeses.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

En la meua primera intervenció he fet referència a les importants febleses del sistema fiscal que el Govern de DA no ha volgut subsanar.

Aquesta feblesa s'observa en la recaptació dels impostos directes. En un context de millora de l'activitat immobiliària i amb una previsió de creixement del PIB del 2018 del 0,9%, segons el Departament d'Estadística, sorprèn que la recaptació de l'impost sobre societats, el més important dels impostos directes, caigui un 3,3%, perdent més d'1,2 milions d'euros. L'impost de societats es caracteritza a tot arreu per tenir una evolució procíclica amb l'economia, de tal manera que quan aquesta creix, la seva recaptació augmenta proporcionalment més que l'economia perquè els beneficis empresarials també creixen més. Aquí, en canvi, passa exactament el contrari: la recaptació cau, fet sorprenent tenint en compte que en tractar-se d'un impost relativament nou, seria raonable que es consolidés. El Sr. Cinca hi ha fet esment abans.

El projecte de pressupost reconeix, i cito literalment, "que la recaptació efectiva queda molt minvada per l'impacte de les deduccions". I també fa menció a un decalatge entre els resultats operatius de les societats patrimonials i les quotes de l'impost. Aquests són aspectes prou rellevants que sens dubte cal analitzar amb profunditat. Quines són aquestes deduccions? Quin cost recaptatori té la seva aplicació? Aconsegueixen les deduccions l'objectiu pel qual van ser introduïdes? Per què es produeix aquest decalatge entre resultats i impost pagat? Quin és l'impacte que el règim d'estimació objectiva, que es va introduir en una segona etapa de l'impost, té en aquesta evolució?

L'anàlisi de totes aquestes qüestions s'ha de fer i ha de permetre tenir una informació molt important per garantir que totes les empreses contribueixin d'acord amb la seva veritable capacitat econòmica. I si per això, cal canviar la normativa, doncs s'haurà de fer. Al projecte de l'any passat ja es destacava la necessitat d'analitzar l'impacte d'algunes deduccions vigents i si cal revisar-les, però, pel que es veu, no hi ha pressa per fer res.

Es preveu que la recaptació de l'impost sobre la renda augmenti en uns 4,6 milions d'euros, un increment superior al 17%. Aquest comportament

global de l'impost es deriva de la seva progressiva consolidació en el sistema fiscal. Ara bé, si s'analitza l'evolució prevista diferenciant segons el tipus de rendes, es constata un fet important: l'aportació de les rendes del treball cada vegada és més gran fins a representar gairebé un 75% de les rendes totals, amb un increment respecte del 2017 de prop del 25%. En canvi, l'aportació de les rendes d'activitats econòmiques, està previst que baixi en més d'un 8%. Segurament, els motius pels quals baixa la recaptació prevista poden ser similars als de l'impost sobre societats.

És raonable que les rendes del treball siguin la font més important de l'IRPF, però no ho és l'evolució decreixent de les rendes de les activitats econòmiques i cal analitzar el perquè.

La feblesa del nostre model fiscal és l'exagerat pes que tenen els impostos indirectes sobre el total d'ingressos: es preveu que generin una recaptació propera als 300 milions d'euros, gairebé un 70% dels ingressos no financers del Govern. Dins d'aquests impostos, l'IGI juga un paper destacat, representant gairebé un 45% del total. El pressupost preveu un fort increment en la seva recaptació, proper al 5%, segons es diu com a conseqüència de la positiva evolució prevista en el consum de turistes i visitants i el consum intern.

Això, de confirmar-se, és un fet positiu, però que contrasta amb l'evolució...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

Vaig acabant Sr. síndic.

...ja mencionada sobre la contribució dels beneficis empresarials: si el consum millora, i amb ell la recaptació de l'IGI, cal pensar que també milloraran els beneficis empresarials, i amb ells la seva contribució a les arques públiques. Tanmateix, succeeix el contrari. Ja ens ho explicaran.

La taxa al consum que, tot i el seu nom, en realitat és un impost, representa prop del 40% del total dels impostos indirectes. La recaptació prevista és de gairebé 109 milions, amb un increment pel 2018 que supera els 2,5 milions d'euros. Només la imposició sobre el tabac representa més d'una quarta part del total d'ingressos no financers del Govern. Una altra feblesa del nostre sistema fiscal. La dependència tan elevada en un únic producte, pot ocasionar una volatilitat molt important en els ingressos públics, fet contrari a l'objectiu de tenir unes finances públiques estables que permetin finançar la despesa pública.

Ho deixo aquí Sr. síndic, i ja continuaré després.
Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn ara del Grup Parlamentari Demòcrata.

Sr. Miquel Aleix, teniu la paraula.

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

Començaré aquest torn de rèplica fent referència a unes paraules que ha fet el Sr. Jordi Gallardo en base a què el projecte demòcrata era un projecte, sembla ser que vostè ha dit desgastat.

Doncs bé, Sr. Gallardo permeti'm de no estar d'acord amb vostè.

El projecte demòcrata és un projecte molt viu i necessari per al país. I vostè també ha parlat d'un final d'etapa, no. Un final d'etapa no, segurament estem a l'inici d'un final de legislatura perquè aquest any ens queda molta feina per fer, aquesta feina que ens queda per fer, els demòcrates volem la responsabilitat de poder-la fer. I la volem fer amb la col·laboració de tots els grups parlamentaris perquè tenim unes grans reformes a fer que són necessàries al país. Són reformes estructurals i aquestes reformes que nosaltres ja les hem engegat i les vam portar al nostre projecte polític, continuen avui dia sent tan vàlides com ho seran en el futur. I jo crec que aquestes reformes s'haurien de treure del context de debat polític de partit i de context del debat electoral de cada una d'aquestes eleccions. Hauríem de ser nosaltres el suficientment capaços i responsables perquè aquestes reformes tan necessàries les poguéssim fer amb el màxim de consens perquè no entressin en entredit, governi qui governi.

I la reforma de la sanitat, la reforma de la funció pública, la reforma de les lleis laborals, aquestes reformes per exemple, que estan avui dia a tràmit i que hauríem de tenir un consens per saber com les hem de fer i fins on podem arribar. Perquè clar, si arribem i volem fer unes reformes amb el plantejament, jo ja ho comprenc del Sr. Pere López que planteja aquí, que nosaltres fem cada vegada que fem un debat pressupostari, el fem per fer un clientelisme nostre, el clientelisme de DA. Doncs no, miri Sr. López, permeti'm de dir-li que cada vegada que jo personalment i els meus companys de grup treballem, treballem no en pro d'un sector de la nostra ciutadania, sinó que treballem en pro de tots els ciutadans del nostre país. I a vegades sí que jo penso que el que vostè fa sí que és clientelisme

polític. Perquè cada vegada que vostè fa un debat aquí en aquest hemicicle i en aquesta tribuna amb el que fa referència al tema social, sembla que vostè se'l vulgui acaparar.

Permeti'm que li digui que vostè no té ni el monopoli del cor, ni el monopoli del sentit social, ni el monopoli de la solidaritat.

Nosaltres els demòcrates pensem que hem de fer polítiques que siguin sostenibles i perquè aquestes polítiques que siguin sostenibles siguin eficients, hem de fer unes reformes necessàries que permetin a la nostra economia de créixer. Prova d'això és que des de nosaltres, des de Demòcrates per Andorra vam plantejar l'obertura econòmica a l'exterior, hem plantejat amb una clara voluntat que Govern treballa l'apropament a la Unió Europea, i creiem que aquí és on sí que el nostre producte interior brut i la nostra economia creixerà perquè el nostre model econòmic actual, com podem veure moltes vegades que en l'opinió pública, els propis comerciants es queixen, tenim sectors que ja són molt madurs. L'economia no ens espera, el món evoluciona, Andorra està aquí, i bé, nosaltres intentem des del plantejament dels sis anys que portem fent aquest projecte polític, d'intentar treballar en el progrés de tota la ciutadania i de tots els nostres ciutadans. I nosaltres pensem que aquests pressupostos que avui analitzem i dels quals no podem aprovar aquesta esmena a la totalitat que vostès han presentat, són els més realistes que en l'actualitat podem fer. Segons quins altres pressupostos, com diu vostè Sr. López, totes aquestes mesures que voldria vostè pensar de què sí que hi ha pensions molt baixes. És evident que hi ha pensions molt baixes, i en som tots conscients, i els propis experts que ens vénen des de l'exterior i ens anuncien que les tenim baixes, les tenim baixes per què? Perquè s'ha cotitzat poc durant molts anys. I aquest poc ha fet que revertim amb molt, i això crea uns dèficits que avui dia són cada vegada més insostenibles si la nostra economia no creix. I això ho hem d'intentar resoldre entre tots, però no podem fer aquí demagògia sobre plantejaments que són una evidència. I que aquesta evidència és que durant molts anys la nostra economia ha anat tirant sense que nosaltres haguéssim d'implantar un sistema impositiu. I vostè em feia referència que són vostès els que van implantar el sistema positiu. Deixi'm dir-li que nosaltres som els que el vam aplicar i que nosaltres hem aplicat l'IRPF i hem aplicat l'IRPF i l'hem votat perquè moltes vegades en aquesta tribuna companys seus de partit polític que avui ja no estan en el seu mateix partit polític, no defensaven les perspectives de fer un sistema fiscal com el nostre, un sistema

fiscal competitiu homologat perquè la nostra economia pogués sortir a l'exterior.

Vostès volien fer un sistema fiscal recaptatori perquè uns quants que els hi sembla que tenen molt, paguin en detriment de què es pugui fer el repartiment als altres.

Doncs miri, Sr. López, permeti'm que li digui que aquest no és el model de país que jo penso que necessita Andorra, ni és el que els Demòcrates defensem. Nosaltres pensem que aquí hem de fer un sistema fiscal homologat, competitiu i baix. I hem d'intentar treure'n el màxim de profit possible com ha dit avui el Sr. Cinca, amb el sistema d'exempcions i amb el sistema de l'impost de societats per mirar de poder treure el màxim amb els mínims percentatges. Però el que és segur és que la solidaritat, els Demòcrates amb tota la societat la tenim avui més compromesos que mai.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Hi ha bastantes coses a dir, en tot cas si em permet Sr. Cinca començaré per això del to agre i acusador que ha estat una part interessant de la seva intervenció.

Li accepto allò del to acusador. El to agre, bé cada un té el to que té, i intento a vegades fer alguns tocs d'ironia, però en tot cas el que ens sembla és que vostè, i a vostès no els hi agrada molt les crítiques. Jo entenc que se sentin més confortables amb opcions polítiques o amb posicionaments on hi ha menys diferències o no n'hi ha, que en posicionaments o plantejaments polítics que plantegen diferències.

Després més enllà si el to és acusador o no, jo crec que el que pot ser interessant per al que ens escolti és si el que diem és veritat o és mentida. A mi m'està bé que vostè em catalogui o em posi etiquetes o demés, però jo preferiria que vostè agafés la meua intervenció o el que he dit i em digués: "això que m'ha dit no és veritat", parléssim d'alguna cosa concreta. Perquè clar, vostè diu que sóc acusador. Bé, mentre vostè no m'argumenti que tot el que jo he anat dient amb xifres, amb argumentacions, amb explicacions polítiques, ho és, deu ser que és veritat, i vostè no m'ha respost.

I després suposo que el que més els hi fa mal, és allò de què governen només per alguna part, el

clientelisme polític, el recordatori de què tenen el 8% de vots de la població. Tenen la majoria absoluta al Consell General, és veritat, però només tenen el 8% de la població, i hi ha el 92% de gent que no els han votat. Hi ha un 80 o un 75% que mai no ho podrà fer i vostès no governen per aquesta gent.

Jo els hi dic, vostès no ho accepten, però clar vostè ha parlat crec que una hora, crec que ha tingut dos torns d'intervenció de 30 minuts i ha fet cinc llibres de pressupost. I si en aquests llibres hi hagués hagut alguna cosa d'habitatge, alguna preocupació al llarg de la seva intervenció sobre els lloguers o els salaris baixos o demés, podríem creure que les nostres acusacions són infundades i no donen a lloc. Però, és clar, veig que tot això que és el que preocupa a una part de la població, una part que no vota, una part que no els voten a vostès, no fa part del seu projecte de pressupost, no fa part de les seves intervencions, Sr. Aleix, tampoc no ha trobat el temps per fer cap tipus de referència, per tant, jo crec que és injust que ens diguin que nosaltres el que estem dient no està fonamentat. Vostès governen per aquesta petita part, intenten acontentar-los per diferents vies i de moment amb això van guanyant eleccions i s'obliden de la gran majoria de la població del nostre país i de les seves problemàtiques, i aquesta és la realitat.

Jo li agrairia, Sr. Cinca, que més enllà de posar-me algun qualificatiu que si alguna cosa no he dit al llarg d'aquestes intervencions acusadores que sigui certa, en parlem i parlem sobre el tema en concret i, si és el cas, si hi ha alguna cosa que no està bé ja la corregiré.

Encara continuant amb la meua anterior intervenció vostè deia, parlant de la reforma de la funció pública, que no era una gran acció política fer aquesta reforma a les portes de les eleccions que més enllà de quan seran, no deu faltar massa.

Això ja vam fer-ho a l'any 2014, vam modificar les pensions dels funcionaris, vam fer molta política amb el sector privat culpabilitzant als funcionaris i jo crec que van treure un rèdit polític sincerament molt important. A costa de malmetre la imatge dels funcionaris, a costa de crear un enfrontament entre sector públic i sector privat però ho vam fer, vam fer molta política i política de la de més baix nivell i perfil que és donar a fer aquest enfrontament.

Ara és veritat que és diferent, és diferent perquè l'any 2008 vénen clatellades per tots. És a dir, a l'any 2008 rebran els treballadors del sector privat i els sectors dels treballadors funcionaris. Per tant, l'any 2008 podrien potser titular-lo com l'any de les clatellades cap a tota la classe treballadora del país, i fins i tot aquells del sector privat que l'any 2014 vostès els van fer creure que era bo que els

funcionaris se'ls comencés a tocar alguns dels seus drets, ara veuen quina és la seva manera de fer política. De vegades quan veus que al teu veí l'ataquen saps que el següent possiblement ets tu. Doncs bé, aquells que en aquell moment es van alegrar ara que sàpiguen, veuran aquest any 2018 i patiran, -segurament ho patiran l'any 2019-, les conseqüències de l'acció política de Demòcrates per Andorra, ara no només amb els funcionaris sinó sobre el conjunt de tota la classe treballadora.

El Sr. Aleix en fa algunes frases sobre el tema social però també el mateix. Vull dir... vostè sí que fa alguna frase. Jo crec que en part... vull pensar que se senten mig malament per les reformes de l'any 2014. Jo crec que això és una cosa que els pesa a sobre i saben que en aquell moment es van passar de frenada amb les pensions d'invalidesa, amb algun tema de les pensions de jubilació i jo vull pensar que alguns de vostès se senten mig malament i jo penso que ara que vénen altres reformes importants prenguin exemple del que van fer al 2014 perquè cada projecte de llei que ve del grup parlamentari acaba passant el que acaba passant. Tinguin en compte la reforma laboral, per vostè seria un bon moment per revisar alguns dels excessos comesos l'any 2014 amb la Llei de la CASS com amb la Llei de serveis socials.

El Sr. Cinca i suposo que tindrem alguns torns de rèplica perquè no ens ha contestat a molts dels temes, penso importants, -penso que el tema de l'IPC és un tema molt important-, el tema de l'absència de motivació política del Projecte de pressupost és un tema molt important, el tema de la Regla d'or encara cueja doncs de si el tindrem que modificar, o no, la Regla d'or d'aquest exercici perquè el pressupost del 2019 es pugui fer. I m'ha sorprès el tema de les transferències als comuns perquè sembla com si hi hagués una resistència a pagar aquest complement de transferències. He vist el to del Sr. Cinca i ja va dir que ho pagaria aquest any. De moment va dir que ho posaria al pressupost, després va dir que no ho havia posat perquè faria un crèdit extraordinari a finals del 2017 per pagar-ho, i avui m'ha semblat fins i tot un to amenaçador de dir: "*No, no, aquells que van votar que paguin...*". Jo crec que hi ha una voluntat de no acceptar una votació parlamentària la qual cosa a mi em sembla bastant greu per la seva part.

De la reforma sanitària no n'hem parlat, no ens han dit res, i jo sí que voldria parlar una mica del tema de la diversificació econòmica. El Sr. Aleix deia que l'economia no ens espera, que el món avança però vostès sí que no avancen... És a dir, vistes les seves esmenes amb el tema del *confounding*, vistes les seves esmenes amb la Llei d'emprenedoria vostès estan

ancorats en el passat, a vostès els hi costa entendre que el món evoluciona, que les formes d'organitzar l'activitat econòmica són unes altres a l'any 2017 i que un jove que té una idea en un ordinador o en una pàgina web no pot tenir el mateix sistema de gestió empresarial que una societat creada al segle XX... I no vull dir que vostè sigui del segle XX. Però, han d'entendre... Han d'entendre que el món canvia, que el món evoluciona, que hi ha altres formes d'organització de l'economia, que hi ha altres formes més modernes de regular aquesta activitat econòmica, i vostès són un fre. Jo voldria saber tant des del Govern com des del grup parlamentari quan parlen de diversificació econòmica a què esperen? És a dir, qui volen que vingui a aquest país? Amb quina legislació? Amb quin programa? Amb quina activitat hi ha al pressupost?... per impulsar, per ajudar, per fonamentar algun tipus d'activitat econòmica. Potser no ens posarem d'acord si ha de ser la sanitat, si ha de ser l'educació, si ha de ser el medi ambient, si ha de ser el món tecnològic però, és que vostès no aposten per res! I quan algú té alguna iniciativa, en aquest cas sempre hem estat els consellers del PS, l'únic que fa és escapar-la i invalidar-la com van fer amb les cooperatives i com estic convençut, malauradament veient la seva manera de legislar, que passarà amb la Llei del *confounding* i dels emprenedors.

I abans de què se m'acabi el temps, Sr. Cinca, voldria dedicar una part al tema fiscal i al tema de les deduccions que vostè ens ha explicat perquè li agraeixo que hagi dit que tot el mèrit... que no era tot el mèrit, -el mèrit legislatiu dels impostos era del PS-, el mèrit d'aplicació evidentment i la seva responsabilitat és fer-ho però és que aquesta part, aquesta part que vostè ens han posat avui és la que vostès van modificar. Les lleis fiscals van estar quinze mesos a tràmit parlamentari. Ens vam reunir amb consellers de Coalició Reformista, enormement vegades! Hi havia aquesta voluntat d'introduir aquestes deduccions que vostès ens han dit que són ineficients, injustes i que generen una pèrdua de diners importants per l'Estat per part d'aquells consellers. Finalment es van abstenir i la reforma fiscal va avançar. I vostès guanyen les eleccions i el primer que fan és introduir totes aquestes deduccions que vostès ens estan dient ara que són el gran problema de la recaptació, és a dir, vostès ens diu: "*L'economia creix...*"

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

"L'economia creix però com que vam fer tots aquests canvis..." I, a més aquesta és una problemàtica que es pot arrastrar en anys a venir, perquè hi ha unes deduccions que són tan grans que no s'han pogut descomptar encara i que, per tant, hi ha per molts anys d'aquest peatge. Per tant, ens haurà d'explicar això que ens costa molts diners a tots i que és l'única aportació legislativa de Demòcrates per Andorra perquè a mi, el que m'ha semblat avui, és un reconeixement d'una errada greu i important en matèria fiscal per part de vostès i més ara que hi ha l'IRPF. Vostè ens ha dit... És clar, ara el que passa amb el seu model fiscal, amb aquestes modificacions és que els treballadors sí que estan pagant i, en canvi, els empresaris com que han tingut aquestes deduccions molt generoses, com que han tingut aquestes bonificacions tot i fer beneficis no estan pagant...

Bé, jo crec que és preocupant saber que el poc que van aportar vostès està generant una sèrie d'injustícies i d'ineficiències al nostre sistema fiscal.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Carles Naudi, si desitja intervenir...

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé Sr. Cinca, primer... Res. I dir-li que, home, gràcia tampoc em fa... Però bé, vostès governen i nosaltres estem a l'oposició i malgrat que en algunes coses hi podem estar d'acord, la tasca de l'oposició també és posar els punts sobre les is. I entenc i li agraeixo també que no s'ho prenguin malament, però hem de fer la nostra tasca que és la de fer l'advertència sobre determinats punts.

Celebrem des d'UL-CC que diguin que no incrementaran els tipus impositius, que diguin que no hi haurà impost de successions, que diguin que no hi haurà impost de patrimoni, que no es pujarà l'IRPF, que no es pujarà l'impost de societats, perquè el que no volem és l'augment de la pressió fiscal.

Churchill va dir que hi ha gent que veu els empresaris com el llop a abatre. Jo he dit que hi ha governs que veuen els empresaris com el llop a abatre. N'hi ha que veuen els empresaris com la vaca a la que cal munyir. I n'hi ha, de governs, que veuen els empresaris, les empreses, com el cavall que ha de tirar del carro.

No sé en quina de les tres bèsties, assimilen vostès els empresaris d'Andorra. Dóna la sensació que més la segona que la tercera.

La menció que ha fet que les empreses tenen uns beneficis estables, però que hi ha un abús o un ús exagerat de les deduccions... permeti'm ha dit crec, que es fan servir les deduccions d'una forma exagerada, una forma així... com volen dir que la gent o les empreses estan deduïnt massa i que en canvi la línia de beneficis més o menys es manté estable.

Però què ha passat en l'últim any o any i mig? I per què hi ha les deduccions que serveixen per impulsar l'economia? I parlant de deduccions en farà una de deducció, perquè la veritat no hem trobat la dada i em regiré pel que vostè Sr. Toni Martí va dir en un dels debats d'orientació, que les deduccions sobre l'impost de societats pujaven a l'entorn d'uns 30 milions d'euros. Si no és així, faci que no amb el cap, pel desplegament que farà a continuació, no sigui erroni.

Com que no hem trobat la dada, farà servir aquesta.

Les deduccions, com deia, es consideren política econòmica, les deduccions fiscals, un impuls a l'activitat econòmica. Per tant, generació de lloc de treball, generació de riquesa, millor renda per càpita, pujada de salaris, etc.

Podem parlar bàsicament, la deducció de l'impost de societats de tres, la deducció sobre la inversió, sobre la creació de llocs de treball, i de les taxes comunals. És a dir, aquells empresaris que inverteixen en la seva empresa, en obres, en equipaments, tenen dret a deduir-se un 5% d'aquelles inversions en l'impost. Així mateix la generació de llocs de treball permet una deducció de 3.000 euros per lloc de treball estable. I deixarem al marge les taxes comunals, els impostos comunals que es permeten, per dir-ho així, per no pagar dos vegades...

Si em diu que no, encara m'ho posa més fàcil el que ara li diré. Jo els hi dono el benefici que sí. Suposant que això sigui així, ja li dic faig servir Toni Martí la dada que vostè va donar en el debat d'orientació, a l'entorn dels 30 milions, farem un número rodó.

I vostès diuen que volen limitar l'efecte que tindran les deduccions sobre la quota tributària. Que volen reavaluar les deduccions... S'ho està passant pipa, eh!

(Se senten veus)

Bé, fem-ho distés, li robo la *coletilla*, fem-ho distés.

Fem deduccions de les deduccions. Si hi ha 30 milions de deduccions, i donem per bo un increment de llocs de treball a l'entorn dels 1.000 o 1.500 assalariats, això equivaldria... parlem de més de

1.000 assalariats, si fos el cas i això fos real, en aquest cas parlariem deixant en una xifra a l'entorn dels 12 milions de deduccions de taxes comunals que crec que no hi són ni de bon tros. Que les deduccions per inversió que fan els empresaris, equivalen a una inversió de l'entorn als 300 o 400 milions d'euros aquí al país.

És a dir, per anar a acabar aquesta xifra de 30 milions de deduccions vol dir que es creen uns 1.000 o 1.500 llocs de treball, que això equivaldria a 4,5 milions de deduccions de l'impost de societats, i ningú pot estar en contra que es creïn llocs de treball. I li dono el benefici d'aquesta bossa que em queda, posem que la meitat és de taxes i d'impostos comunals, que no ho són, però com que no tenim la dada, li deixo aquesta xifra que ja me la corregirà.

Em queden, per tant, a l'entorn d'aquests 21 o 12,5 milions de deduccions, que corresponen a les inversions. Llavors, si aquestes deduccions s'aposten als 420 milions d'euros, és a dir 420 milions multiplicat pel 5% que es pot deduir l'empresari, dona aquesta xifra de deduccions, donat el PIB que tenim em costa així com estem avui parlant de què reavaluarem les deduccions, que sigui convenient carregar-nos a l'entorn d'un 15 o 20% del PIB.

Suposem que la gent deixi d'invertir perquè no té l'incentiu fiscal. Evidentment no pararan tots, tots no pararan, però és un incentiu fiscal, perquè pots deduir un 5% del que has invertit.

Si traiem aquesta mesura d'incentiu fiscal, a quant baixaran aquests centenars de milions d'inversió? A la meitat? A una tercera part? Li peguem una castanya important a la creació de valor del país! Per tant, jo trobo molt agosarat voler tocar això.

En definitiva, les empreses poden estar guanyant diners? Comptablement no li dic que no. Però i el que estan invertint? És clar, si els hi anem tocant les deduccions, deixaran d'invertir i llavors on estarem? En el benefici comptable, molt bé!

Tenim uns tipus baixos, sí, però el tipus real encara és més baix. Estem d'acord, el tipus real, efectiu, és més baix. Traiem règims especials, volem reavaluar les deduccions. Llavors, bé, sí, no hem tocat el tipus, però a les empreses i a les persones d'Andorra els hi pugem el seu cost, els hi rasquem més la butxaca.

I amb això, doncs, a priori, no hi estem d'acord.

Dir-li dos coses més Sr. ministre, d'una premissa, m'havia dit, vostè fa servir el "imagino i el suposo". Que vostès hagin millorat la liquidació anualment contra el pressupost, no pressuposa que al 2018 també ho facin. No pressuposa. Llavors ni tinc la bola de vidre, ni tinc avui accés a les webs d'estadística, no sé que ha passat, ni a la de la CASS

per mirar dades. Per tant, puc suposar, puc imaginar o puc deduir fent números, com ara li acabo d'exposar i que poden estar malament, però que donen una tendència, un indicatiu per on poden anar les coses.

Llavors, això és com la borsa, guanys anteriors no pressuposen guanys futurs. Bé, que vostès ho hagin millorat moderadament o d'una forma encara més incisiva, cada any no pressuposa que al 2018 ho hagin de millorar!

En tot cas, nosaltres els hi hem manifestat entorn de més de 40 milions, vora 50, que manquen d'aquest pressupost per al 2018. I dir-li, que d'aquests, diu, bé si vostès són els responsables, vostès han de votar un crèdit extraordinari. Home! Vol dir que no ho hauria de posar al pressupost, sabent que això s'ha de fer? Realment creu que la via era no fico aquests... Jo li he dit 11, entre 10 i 11, i vostè diu entre 8 i 9, no discutirem per dos. Vostè sap, les liquidacions, nosaltres no les hem vist. Vol dir que realment no havia d'estar al pressupost? Vol dir que vostè ens ha de dir que aquí al Consell, que és el qui no va votar la modificació de la transferència als comuns, és el que ara ha de donar la cara i votar aquest crèdit extraordinari? A mi ara em comença a preocupar que el grup de la majoria voti que no a aquest crèdit extraordinari per anar aguantant el pressupost un any més i que ja es pagarà el 2019. No vull pensar que això passi. Potser és la mesura que fa falta.

Però jo crec que ho havien de posar al pressupost del 2018, perquè vostès sabien, però no d'ara, de fa molts mesos, d'aquest mateix debat de fa un any, quan no se'ls hi va votar la majoria qualificada de la transferència als comuns, que no es va congelar, que això havia d'estar aquí. I llavors ens presenten un pressupost, on ja li he dit, falta impost de societats, però això falta. I això no és un càlcul que jo faig ni fan els seus serveis... vostè té molts assessors i molta gent treballant, nosaltres som un grupet de 5 i fem els que bonament podem. Però això segur que s'havia de posar al pressupost, Sr. Cinca!

I jo crec que no calia recórrer al crèdit extraordinari, que no vull pensar que DA votarà que no. Ja li dic Sr. Miquel Aleix, jo em pensava que ens votaven que sí a l'esmena, però bé, ara ja m'ha quedat clar que no ens la votaran, però el que sí que espero és que votin el crèdit extraordinari, perquè el país, els comuns ho necessiten.

Llavors, a veure quin és el comú que tant responsablement els hi fa el retorn d'aquests diners? Cap, no? S'ho quedaran tots. Bé!

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Jordi Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo: (3.29'.39")

Gràcies Sr. síndic.

Hi ha una cosa, una dada, millor dit, Sr. ministre, doncs, que de fet, vostè ja ha comentat que compleixen, si es té en compte la inversió pública, que és aquest 3,5% d'inversió sobre el PIB, si es té en compte la inversió de les parapúbliques.

Bé, jo li he de dir que de fet aquesta dada vostès ja la complien. Quan vostès van fer l'anunci de què en campanya electoral d'aquesta segona legislatura arribarien en aquest nivell d'inversió, si llavors haguessin tingut en compte la inversió de les parapúbliques, és que no estaven al 3,5, estaven al 4, passava del 4. Per tant, quan vostès van prometre en campanya que arribarien al 3,5 d'inversió, crec honestament que no es referien comptant la inversió que feien les parapúbliques perquè en aquell moment fins i tot era superior al 3,5. Crec honestament que quan ho va dir, i espero que ho reconegui, es referia a la inversió estrictament de Govern, i si tenim en compte només la de Govern, continuen sense complir-la.

També ha comentat que no es pot castigar les inversions. En això hi estem d'acord, però és que miri vostè, quan presenta les liquidacions, una manera recurrent de quadrar també els pressupostos és renunciant a part de les inversions pressupostades, això és una eina recurrent com ja li he dit en més d'una ocasió.

Estem contents o ens felicitem que ens hagi dit avui que la pressió fiscal no augmentarà. Això és una bona notícia, jo li reconec.

Ha parlat vostè del comportament de l'IRPF, producte de la recuperació econòmica. Aquí tinc alguns dubtes, crec que el comportament de l'IRPF en part potser per la recuperació econòmica que vostès anuncien però també crec que per ser un nou impost que s'està desplegant, van ajustant vostès les previsions, o s'han d'anar ajustant les previsions de recaptació, i per això també hi ha un increment de vegades superior de la previsió al que s'acaba recaptant. Un comportament normal davant d'una nova figura impositiva com l'IRPF.

Respecte a l'impost de societats, vostè ha parlat que està estabilitzat. Ha anunciat alhora també algunes mesures que comportaran una revisió d'aquestes deduccions. La pregunta seria si s'apliquen aquestes deduccions, si augmentarà realment aquesta recaptació perquè llavors sí que hauríem de

reconèixer que llavors que aquesta dada com li he dit jo abans, que és un termòmetre de recuperació econòmica, si realment es retiren aquestes deduccions l'augment és significatiu, llavors no tindrà cap problema en reconèixer-li que estem també davant d'una bona notícia tot i que crec, i vostè crec que també ho reconeixerà, i no ho dic jo, ho diuen també els informes de la Cambra, no tots els sectors estan davant d'un cicle de recuperació econòmica, i malauradament aquells sectors madurs que tenen un pes important dins del PIB a Andorra, que encara a dia d'avui són un motor econòmic, doncs malauradament no estan en nivells de recuperació econòmica que tots desitjaríem o que han tingut en etapes anteriors.

Ha parlat també sobre que no es preveuen canvis a l'IGI. Doncs bona notícia també. També li he de dir que tot aquest anunci de bones notícies al tomb dels impostos crec que hauria estat motiu de la presentació que normalment feia cada any cap als volts d'octubre sobre el comportament de recaptació impositiva, i que aquest any com li he dit en la meua presentació inicial, em fa pensar i potser m'equivoco, com que les dades no han estat del tot positives pel que fa sobretot a l'impost de societats, doncs s'han estalviat aquesta presentació i crec que aquestes mesures tenien sentit escoltar-les llavors, tot i que agraeixo i ens felicitem que avui les anunciï.

Jo no sé si el Govern veu als empresaris com algun tipus de bèstia o animal. El que sí que se sap en aquest país és que això ho diu tothom, que les vaques mengen tabac i espero que ho continuïn fent durant molts anys perquè dins del que és la taxa del consum, aquesta recaptació continua sent important, i per tant doncs, pel que vostè ha anunciat que aquesta variació anirà en funció del comportament que es doni en els països veïns, doncs ho trobem coherent i esperem que davant dels canvis, si això representa majors ingressos pel país i pel Govern, ens en puguem beneficiar els ciutadans.

Vostè ha parlat després de despesa, tot i que ha insistit en què el debat no està aquí. Jo li reitero i espero el tomb de rèpliques perquè realment penso que hi ha una part important, hi ha molta feina a fer, hi ha molta millora a fer i li dic de veritat, no és una crítica, és una constatació. Crec que una de les assignatures pendents és aquesta micro gestió. Perquè si hem estat capaços, o el Govern ha estat capaç via el desplegament del marc impositiu, de recaptar molt més que governs anteriors, hem de ser capaços de millorar també el nivell de despesa abans d'entrar a parlar de com incrementar els ingressos. I poso el símil del que vam fer el dia del debat de sanitat. Crec que abans de començar a aplicar mesures del tipus que siguin, si és que han de ser

incrementant la pressió fiscal, que vostè ja ha dit que en el curt termini no ho pensen fer. Però abans de parlar de noves vies d'ingressos crec que hem de fer un esforç ja que s'està provant de fer un esforç, ja que estan gestionant diner públic, de millorar aquesta micro gestió. Algunes de les coses ja li he avançat, li he demostrat que en alguns departaments hi ha increments importants a nivell de despesa segons la classificació funcional, espero que després em contesti.

Ha fet una referència al dèficit, em deia com un error per part meua de 25 milions. No ha estat un error, jo he parlat de dèficit. Entenc que el dèficit de caixa és de 25 milions però no contempla els passius. Si afegim els tres milions que li he comentat en la meua intervenció per fer front via pòlissa de crèdit als préstecs que té contrets el Govern, doncs jo parlo d'un dèficit de 28 milions.

Li recordo perquè ja fa estona que hem fet la primera intervenció, i per tant entenc que el format del debat no sempre permet aquesta resposta immediata a algunes de les qüestions que li he demanat. Quantes places realment estan pressupostades al pressupost del 2018? Com farà aquest increment de l'IPC o com farà front el Govern a l'increment de l'IPC respecte al pagament de les nòmines dels treballadors públics i de totes les obligacions indexades a l'IPC, com ho pensen gestionar. I insisteixo, crec que hi ha deures pendents pel que fa a la gestió d'aquests diners que es recaptin per via d'imposició directa que és sobre la qual els ciutadans tenim el dret de demanar una gestió acurada i crec que a nivell de micro gestió tenim molta cosa pendent per fer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. ministre, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Em referiré en primer lloc a una qüestió que pràcticament, sinó pràcticament tots els intervinents s'hi han referit d'una o altra manera i per tant, d'aquesta manera també la responc a tothom.

De fet tampoc és una qüestió nova. Se n'ha parlat diria en cada un dels debats del pressupost dels darrers tres o quatre anys que és el tema del repartiment de dividendes.

Li deia abans Sr. Pere López que creia, a no sé com el Sr. Gallardo doncs hi hagi una interpretació com la que ens explicava en quant al dèficit ara el Sr. Gallardo, ha dit que els dividendes de FEDA i

d'Andorra Telecom representen 32 milions, ha dit concretament. Són 26. Ho dic perquè en els debats com el d'avui s'acaben dient moltes dades i van quedant qüestions ja dites i convé doncs que en la mesura que es pugui, doncs es concreti quines són les quantitats.

En tot cas, entenc que no és a la quantitat a la qual vostè es refereix, igual que la resta de consellers. Al que es refereix és al concepte, al fet de si s'han o no de repartir aquests dividendes, amb la quantia, amb el percentatge que es reparteixen aquests darrers anys.

Miri, una primera reflexió d'ordre més conceptual. Andorra Telecom i FEDA són dues societats públiques, 100% públiques. Són actius de l'Estat andorrà. Per tant, penso que el Govern fa el que ha de fer, i els gestors de cada una d'aquestes societats fan el que han de fer, intentant optimitzar aquesta gestió, treure'n el millor rendiment possible, i com no pot ser d'una altra manera, posar aquest rendiment al servei de l'Estat, que n'és el propietari.

I per tant, aquest és un principi elemental, no com m'ha semblat que en la seva intervenció primera el Sr. Carles Naudi es referia al quasi bé volent dir: "Aquí només hi ha una vocació d'aconseguir més beneficis i beneficis d'aquesta societat". La vocació que té qualsevol societat de donar el millor servei possible, de ser competitiva i a més a més, evidentment ser el màxim de rendible possible. Perquè sent al màxim de rendible possible aquestes societats, el gran beneficiat és l'Estat. Però, evidentment podríem qüestionar-nos... Escolti, fent això potser estem generant altres conseqüències que tenen un efecte negatiu en les pròpies societats i en el conjunt de l'Estat. Quines podrien ser aquestes qüestions? Home, d'entrada la que reiteradament també vostès argumenten, no? I és que estan descapitalitzant aquestes societats.

Jo els hi he dit en moltíssimes ocasions, no és cert, i avui em permetran que ho torni a dir. Els hi donaré de cada una de les dues societats tres dades per no ser excessiu amb els números, amb salts de cinc anys: fons propis d'Andorra Telecom l'any 2007: 192 milions d'euros; fons propis d'Andorra Telecom 2012: 279 milions d'euros; fons propis previstos pel 2017, -amb el tancament del 2017-: 348 milions d'euros. Per tant ens hem pogut, l'Estat andorrà, permetre un repartiment de dividendes més agressiu que el que s'havia tingut fins ara i hem aconseguit al mateix temps doncs, que aquesta societat incrementés els seus fons propis. I l'altra pregunta seria: aquests fons propis són suficients per afrontar els reptes que té aquesta societat, o a curt termini, a mig i llarg termini els propers vint anys? Doncs sí. 300 milions d'euros, per fer-ho senzill, permeten

afrontar els reptes d'aquestes societats amb suficients garanties.

La mateixa reflexió per FEDA. Fons propis de FEDA 2007: 97 milions; 2012: 125 milions; previsió tancament 2017: 157 milions. I la pregunta torna a ser la mateixa: amb aquests fons propis pot FEDA afrontar el seu pla estratègic d'inversions pels propers 10-20 anys? Doncs sí.

La següent qüestió que ens podríem plantejar és, que també més o menys veladament surten els discursos, és: com que aquí hem de ser diferents i aquestes societats no han de tenir com a vocació fer benefici, rebaixem el preu de les seves prestacions a límits absolutament fora de mercat i d'aquesta manera doncs, en lloc de què els beneficis vagin en benefici de tothom a l'Estat doncs, cada un dels consumidors, dels usuaris d'aquests serveis se'n beneficiaran tenint una factura més barata. Són dos plantejaments. Nosaltres entenem que el que hem d'aconseguir és que els preus i el servei d'aquestes dues societats sigui competitiu, estigui alineat amb el que és el nostre entorn, i en aquest sentit un cop s'ha fet això el que hem de fer és que siguin el més eficients possibles per donar el màxim de benefici perquè aquest benefici reverteixi a l'Estat i, per tant, a tota la societat.

I en el cas de FEDA això és absolutament inqüestionable. Els preus de l'electricitat a Andorra són extremadament més barats que els nostres veïns, especialment pel que fa a les tarifes domèstiques, i també substancialment pel que fa a les tarifes industrials si les comparem, en aquest cas, amb les tarifes d'Espanya i menys, però també més barates, que les tarifes industrials de França. I a més a més, a banda de ser competitiu quant al preu amb un servei que té una incidència important en tot el teixit empresarial andorrà, a més a més, la qualitat del servei de FEDA penso que també és molt important i així ho diuen també les enquestes fetes als usuaris, i també ho diuen les anàlisis per exemple dels talls de llum o de la capacitat de resolució d'incidències.

Pel que fa a Andorra Telecom, és veritat, per dimensió és una companyia que li costa més ser competitiva a nivell de preus però, també és veritat que el ventall i l'esforç que s'ha fet aquests darrers anys per ampliar l'oferta per paquetitzar els serveis i per baixar les tarifes ha estat molt important... molt important. I d'una qüestió puntual com és el fet de què s'hagi pujat la tarifa del servei de televisió, no en poden fer una generalitat... Perquè el conjunt de les tarifes d'Andorra Telecom és molt més competitiu, molt més alineat al que avui en dia s'està ofertant al nostre entorn. I no és fàcil... i no és fàcil perquè en aquest cas estàs competint amb autèntiques

multinacionals amb una capacitat de generar oferta a partir de tenir milions de clients doncs, que no sempre permet fer-ho. Però tot i així, insisteixo, avui en dia l'oferta de preus d'Andorra Telecom és molt competitiva.

Per tant... Escoltin! No ens sap gens de greu ni creiem que haguem fet res que no s'hagués de fer fet el que hem fet. Precisament fet-ho, el que fem és incidir en una altra qüestió de la qual també se n'ha parlat i que em permet anar ja a la resposta, en aquest cas, a la intervenció del Sr. Víctor Naudi. I és, traslladar una part, especial en el cas d'Andorra Telecom, del cost i també fer que una part dels ingressos d'aquesta companyia els acabin pagant tots aquests 8 milions de visitants que tenim.

No podem perdre mai de vista aquesta realitat del nostre país: 80.000 ciutadans, front a 8 milions de visitants els quals contribueixen a l'esforç que també fa el país per acollir-los doncs, a través de bàsicament impostos indirectes. Per això... per això, Sr. Naudi, els impostos indirectes han de tenir un pes més significatiu a Andorra que en altres països.

Vostè ho posava en dubte. De fet, ha dit: "És exagerat el pes dels impostos indirectes en el conjunt dels ingressos de l'Estat". Jo conceptual no puc estar d'acord amb aquesta afirmació. Altra cosa... Sr. Víctor Naudi, sí, sí, perdó... No puc estar d'acord tot i que li puc admetre que tenir en un sol producte molta concentració genera riscos, però el concepte que vostè ha utilitzat és: "És exagerat" que els impostos indirectes, -i aquests inclouen l'IGI, les taxes al consum o els impostos especials-, tinguin un pes important en un país eminentment turístic, que rep molta gent, que molta d'aquesta gent ve a fer les seves compres a Andorra, que a més a més de fer les seves compres omplen el dipòsit de carburant dels seus vehicles, que consumeix serveis al país i que, per tant, hem d'aprofitar tota aquesta activitat per compensar també els nostres comptes públics.

També ha fet una referència genèrica el fet d'haver de disposar la necessitat d'analitzar les evolucions dels diferents impostos, de disposar d'aquestes dades, estic totalment d'acord amb vostè, i així que tinguem el tancament del 2017 i aquest anàlisi fet doncs, el compartiré amb la Comissió de Finances, com penso que no pot ser d'una altra manera.

No hi ha un retard ni un ànim d'amagar res, Sr. Gallardo, senzillament com vostè sap a l'any 2017 a efectes de recaptació fiscal, el tancarem a 30 de gener del 2018. L'IGI mensual del dotzè mes, l'IGI trimestral del quart trimestre, i l'IGI semestral del segon semestre es liquida durant el mes de gener. El mateix succeeix amb l'IRNR, el mateix succeeix amb altres impostos, plusvàlues, ITP. Per tant, no podem

fer la presentació del conjunt... de com ha anat el conjunt del comportament dels impostos fins que no tinguem aquest tancament fet, i el dia que el tinguem, com no pot ser d'una altra manera, l'exposarem. I en aquest cas, amb coherència amb el que els hi explicava abans, a més a més aprofundirem en aquest anàlisi pel que fa a les deduccions que parlàvem abans i altres aspectes que d'una o altra manera poden acabar distorsionant la recaptació i el comportament d'aquests impostos.

També ha fet una referència, amb això acabo, en relació a la seva intervenció, al comportament de l'impost d'activitats econòmiques. Miro, aquest és un bon exemple del que deïem abans. Som una col·lectivitat molt petita, el nombre d'obligats tributaris és molt petit, i hi ha més fluctuacions de les que tots desitjaríem. Díficilment corregible això. I és cert que vostè deu haver analitzat, doncs, el tancament del 2016 i segurament ha pogut comprovar que l'IRPF pel que fa a les rendes del treball havia tingut un comportament òptim i havia crescut significativament. I per contra, la recaptació d'activitats econòmiques l'any 2016, doncs, no havia tingut un comportament tan bo com havien tingut les rendes del treball.

Miri, això que és cert l'any 2016, no succeeix així l'any 2017. Ja li avanço. La recaptació per activitats econòmiques de l'any 2017 serà millor, bastant millor, que la del 2016. En la mateixa línia, no em faci dir ara el percentatge perquè no el sé, però en la mateixa línia de les rendes del treball.

Treure conclusions de l'anàlisi d'un sol any en els impostos és complicat. I per tant, per això els hi deïa, no hem de dramatitzar. Certament, Sr. López, hem pogut prendre decisions que a l'hora de posar-les a la pràctica, doncs, t'acabes adonant que tenen un efecte més enllà del que tu havies calculat, perquè no tenim històric, perquè no tenim cap mena d'element en el qual recolzar aquest anàlisi de comportament.

La Sra. Sílvia Bonet ha fet certa èmfasi o s'ha centrat molt en el tema de la contenció de les despeses, ho han fet altres intervinents, potser de manera molt especial el Sr. Gallardo. Miri'n no confonguin, que jo digui i intenti demostrar i argumentar que les despeses globalment tenen poc recorregut, no contradiu en res que s'hagi de tenir el màxim de cura en la gestió d'aquesta despesa. Per tant, la contenció, tota i crec que és fàcilment demostrable que hi ha hagut contenció al llarg d'aquests 7 anys. I especialment es va fer un esforç de contenció duríssim a l'any 2012, 2013 i 2014, duríssim, començant per com se'n recorda sovint, doncs, efectivament, la congelació dels salaris a molts treballadors públics i inclús la rebaixa a molts altres,

per un període. Que un cop i assumint el compromís que vam agafar, es va veure revertit el decreixement del PIB i vam començar a tenir creixements, doncs, vam aixecar aquestes restriccions.

Però ja hi estem d'acord. El que no pot ser, és que llancem aquesta idea genèrica, com vostè diu, "em preocupa perquè estem adquirint certes obligacions i no es concretin". De què parlem? Quines obligacions estem adquirint que li preocupen? Llavors podem veure si realment són o no, doncs, renunciabls, si es poden o no reduir, o mirarem de trobar una explicació de perquè s'estan incrementant, i és que s'estan incrementant.

Però hauríem de fugir una mica d'aquest plantejament genèric. I posava com a exemple el crèdit extraordinari de cultura per dir-nos "efectivament hi ha molt poc marge, miri si hi ha poc marge que vostès ens van portar un crèdit extraordinari". Permeti'm que la corregeixi. No és així. Vam portar un crèdit extraordinari perquè l'aplicació de la Llei de la funció pública ens porta a haver-ho de fer d'aquesta manera. Però no va ser un crèdit extraordinari contra endeutament. És un crèdit extraordinari per poder passar partides d'altres ministeris, en aquest cas la cultura, per cobrir una necessitat que puntualment, doncs, en aquest cas tenia aquest ministeri.

I això, doncs, aquest fet del crèdit extraordinari hem permet també donar una resposta, en aquest cas adreçada a tots els intervinents, perquè també crec que tots ho han fet, en relació al crèdit extraordinari destinat a les despeses de l'AREB, i que ahir el Govern, doncs, va validar i enviar a tràmit parlamentari, en resposta també a una aplicació estricta de la Llei de les finances públiques. La darrera setmana del mes de desembre vam aprovar el decret d'avenç de fons per fer front a aquesta despesa i tot avenç de fons ha d'anar acompanyat del crèdit extraordinari perquè, doncs, pugui ser aprovat al Consell General. I en el supòsit que el Consell General no l'aprovi, doncs, aquest ha de ser un avenç de fons que no anirà contra endeutament, ja estan definides quines partides hi faran front.

Què és aquest avenç de fons? Què és aquest crèdit extraordinari? Doncs, senzillament és el resultat d'una qüestió que a mi tampoc em fa cap gràcia, Sr. Naudi. A mi tampoc em fa cap gràcia. I tant de bo no l'haguéssim de presentar! I miri, tant de bo no haguéssim hagut ni tan sols de crear l'AREB! L'hauríem hagut de crear igualment l'any 2018 que és el que fixa l'acord monetari. Tant de bo! Però governar no sempre implica fer només allò que t'agrada, i governar vol dir, doncs, que davant d'una situació molt complexa, doncs, vam haver de dotar-nos de les eines legislatives i dels organismes

necessaris per gestionar una situació, insisteixo, molt complexa, i que tant de bo mai hagués succeït a Andorra.

Per tant, no és un caprici ni és una voluntat del Govern que hi hagi persones que en el seu legítim dret, que jo aquí no qüestionaré, hagin cursat, hagin interposat demandes, en aquest cas, contra l'AREB i contra molts altres estaments, per intentar, doncs, rescabalar-se del que ells creuen, han estat perjudicats. Siguin ex-accionistes, siguin ex-empleats, siguin clients, és igual. La realitat és que en aquest cas, aquest organisme, que té com a objecte gestionar la resolució d'una entitat bancària, ha estat sotmesa a moltes demandes i, evidentment, ha de defensar-se d'aquestes demandes i ha d'argumentar davant del poder judicial el perquè s'ha actuat com s'ha actuat, i perquè creiem que això s'ha fet en base al que preveu la Llei.

De fet, les sentències que hi han hagut en relació a aquests nous casos, doncs, de manera general li donen la raó a l'AREB. Però això no vol dir gran cosa en relació al que ens ocupa ara. Li donen la raó, i moltes d'aquestes demandes suposo que acabaran anant a segona instància. Per tant, encara hem de veure com acaben, però més enllà de qui tingui o deixi de tenir raó, que per això hi ha els tribunals, el que és evident és que s'ha de fer front al pagament de gestionar totes aquestes demandes. I insisteixo, tant de bo no s'haguessin hagut de fer.

I per finançar-les, evidentment, es podia anar contra nou endeutament o es podia fer el que faria qualsevol, i és a partir d'aquella microgestió de la que tant parlem, a partir de ja saber cap a final d'any en què tindrem nivells d'execució pressupostaris inferiors als previstos, doncs, intentar, dins del pressupost aprovat l'any passat, de fer front també a aquestes despeses sobrevingudes, no previstes, i que per tant, doncs, tenim l'obligació de fer-hi front.

El Sr. Pere López ens ha comentat moltes coses, intento respondre a algunes i les que no ho faci, doncs, ja m'ho recordarà. Però dues que sí que em sembla que són importants.

Dins d'aquesta obsessió, i d'aquesta dèria per intentar fer creure que el Govern no atent a les seves responsabilitats en l'àmbit social, que abandona totes les persones que, d'una o altra manera necessiten suport de l'Administració, doncs, hi ha posat el debat dels salaris baixos. I entenc que per salaris baixos ens està parlant, bàsicament, doncs, del salari mínim i de les moltes persones que tenen indexat el seu salari en aquest índex.

Miri, vam adquirir un compromís ja fa uns anys, que certament no era exactament el que vostès van proposar però un compromís que hem anat complint

rigorosament, i és que cada any incrementàriem un 1,5% el salari mínim per tal que en un període de quatre anys arribar a tenir una salari mínim doncs que estès pel damunt del 50% del salari mig. I ho hem fet, ho hem fet i tant és així que el passat més d'octubre ja vam treure el decret sense saber on acabaria l'IPC de l'any 2017, doncs ja avançant que hi hauria també aquest increment.

No em cal cap modificació de la llei, el Govern assumint la mateixa responsabilitat el que farà ara que ja sap l'IPC de l'any 2017, és un nou decret incrementant d'aquest 1,5 fins al 2,6 a l'increment del salari base. I ho farà Sr. López per decret perquè el Govern té la competència i la possibilitat de fer-ho. Aquesta és una qüestió que per sorpresa l'hem descobert aquesta legislatura. Es veu que abans no se sabia que el Govern podia augmentar sempre que volgués el salari mínim, i que si creia que hi havia una situació angoixant per a les famílies que estan sotmeses a aquest salari mínim, doncs se'ls podia anar incrementant el mateix amb independència de si es tingués o no majoria al parlament, amb independència o no de què t'aprovesin els pressupostos o amb independència o no de què poguessis governar amb més o menys confort. Aquesta és una competència pura i dura del Govern. I el Govern farà exactament això.

Més enllà del que vostè es referia de què ahir va discutir l'executiva de Demòcrates per Andorra. L'executiva de Demòcrates per Andorra discuteix com qualsevol partit el que creu convenient, i quan també cregui convenient també farà públiques quines són les seves propostes en aquest àmbit, però jo li parlo de qüestions concretes. El Govern el mes d'octubre, va per tercera vegada incrementar un 1,5 el salari mínim, i la vista i dir-ho també, el va incrementar el 2015 i 2016 per sobre per tant de l'IPC. I com que l'increment pel 2017, que també ja s'havia previst de l'1,5, es queda per sota de l'increment de l'IPC, doncs el pugem fins a l'IPC.

Senzill. Responsabilitat de Govern, no cal grans escarafalls, no cal moltes declaracions d'intencions, fets.

Miri, li he fet el reconeixement de ser una mica els incitadors, dels que van iniciar tot el que ha acabat sent el marc fiscal actual i especialment el desplegament de la imposició directa. Però el que no pot ser és que després ens faci una interpretació de l'aplicació d'aquesta imposició directa gairebé sortint de la premissa de què el 90% dels andorrans són milionaris.

No escolti, d'Andorrans n'hi ha moltíssims de treballadors i dins d'aquests andorrans treballadors, tots ells poden si volen exercir el seu dret a vot i per

tant, tots acabem tenint la representació que el nostre sistema electoral fa. I la nostra societat no deixa de ser un exemple, una prolongació del que és el conjunt de la societat andorrana, que sota el meu punt de vista com a societat andorrana hi hem d'incloure els 80.000 habitants que vivim aquí. I per tant, li torno a dir, no s'atribueixi ni més representativitat pel fet que vostè pressuposi que tots els no andorrans el votarien, o que tots els treballadors el votarien. I senzillament, entenguí que la societat andorrana és un reflex del que és el conjunt del país, que dins de la societat andorrana i dels andorrans hi ha treballadors, gent sense feina, gent amb molt patrimoni, gent milionària i que de tota aquesta gent n'acaba sortint la configuració del que avui tenim aquí, que és un parlament de 28 consellers amb el nivell de representació que cadascú ens pertoca. Ni més ni menys, el que vostè devia tenir quan va governar, bé de fet, menys en tenia, però bé, això no en farem res.

M'ha dit també que l'ha sorprès el meu comentari sobre el vot del crèdit extraordinari que he anunciat que presentarem pel tema de les transferències als comuns. I ha dit alguna cosa així com: "Sembla que no accepti el resultat d'una votació parlamentària".

Escolti, naturalment que l'accepto, no només l'accepto sinó que en base a aquest actuarem. Una altra cosa és que el comparteixi. Això seria com dir-li que vostè quan d'aquí un mes, un mes i mig, espero que no s'endarrereixi el treball en la Comissió de Finances, tinguem el pressupost, vostè no pugui continuar manifestant que no li agrada el pressupost. Escolti, doncs val, però l'haurà d'acceptar i haurà d'entendre que és el pressupost votat per la majoria.

Jo l'únic que li he dit és que al final caldrà doncs que aquelles persones que han portat cap a una situació absolutament aberrant. I és que s'hagi de transferir uns diners que no calia transferir, doncs es vegin davant com a mínim de prendre la decisió si volen o no en coherència amb aquella decisió que van prendre, votar un crèdit extraordinari per poder fer la transferència.

I Sr. Naudi, com quasi sempre ha passat durant aquesta legislatura i també la passada que vostè no hi era, no tingui cap por del que farà DA. DA assumirà les seves responsabilitats, no en tingui cap dubte. Igual que ho vam haver de fer quan teníem 400 milions de compromisos amb els treballadors públics, i ningú s'havia preocupat d'aprovisionar-los.

Igual que ho fem ara presentant un projecte de llei de la funció pública que probablement ens portarà més desgast polític que altra cosa...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

...però al final o igual que vam fer votant un crèdit extraordinari en una legislatura que vostè no hi era, per fer front al forat de 6 o 7 milions d'euros que s'havien anat acumulant a Ràdio i Televisió d'Andorra. Perquè és veritat, en aquell moment les transferències corrents eren menys que les d'ara, però és que bàsicament eren menys perquè qui rebia la transferència gastava el que calgués, des de Govern no se li transferien els diners i s'anava traslladant el forat en aquella institució, en aquest cas RTVA, o a l'Escola de Meritxell. Clar que puja cada any la transferència a l'Escola de Meritxell, perquè el que no farem nosaltres és deixar-la en un forat cada any. No es preocupi, el grup majoritari farà el que ha de fer i no deixarà que no es compleixi el que vostès han volgut que s'hagi de complir, i és que haguem d'enviar nou milions més del que calia als comuns. 9, 10 11 o 8, la liquidació que per cert, sí que la té des del 30 de març del 2017, la té...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

...i que no cal que fem aquesta transferència fins que el Consell no aprovi aquesta transferència, concretament durant espero l'any, -perdó-, d'aquesta liquidació durant l'any 2018. Quan haguem aprovat la liquidació, serà el moment de parlar de la transferència.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per la resta d'integrants del Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloisa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, només dir que, Sr. ministre, a vostè li agrada centrar el debat del pressupost sobre els ingressos i sobre el comportament dels diferents impostos, i fins aquí ho puc compartir, em sembla bé, és còmode, és més agradable, i probablement que analitza el capítol de despeses.

Quan jo li parlava d'obligacions, i disculpi'm que no li hagi portat les dades, però en quatre minuts

analitzar un document de més de 3000 pàgines, doncs com comprendre no puc entrar. Però sí que li posaré tres exemples que crec que poden demostrar una mica el que estic parlant.

Per una banda, s'augmenten les contractacions, no sóc l'única que ho ha dit, ho han dit altres consellers generals.

També, segon, a la Fundació ACTUA-TECH se li augmenta 200.000 euros en la seva dotació i la partida de guàrdies i presència augmenta 300.000 euros. Això són tres exemples d'augment que jo considero que són compromisos que s'estan adquirint amb aquests organismes que generen que probablement en anys futurs doncs, haurem de donar resposta. Per exemple també en el tema del SAAS part de l'augment de la partida de personal és simplement per cobrir coordinacions i no per cobrir places, per donar dotacions de coordinacions.

És clar, quan parlava d'obligacions, estic parlant de les obligacions futures que tindrem en el futur de l'Acord d'associació, probablement es tindran a Govern, probablement es tindran al Consell General i això s'haurà de donar resposta, i hauríem de tenir marge dintre del pressupost per poder donar resposta a això. Altres compromisos amb els quals estic d'acord? L'obertura de l'ambaixada a Berlin... Jo en tot això ja hi estic d'acord perquè entenc que està ben justificat, però n'hi ha d'altres que no sabem molt bé el perquè i aquí era al que jo m'estava referint. Però, evidentment no li he portat totes les dades perquè em resultava impossible encabir-ho tot.

Vostè deia que van començar amb molta contenció i ja li comparteixo. Quan vam començar amb molta contenció ja hi estàvem força d'acord amb aquella però tot això tinc la percepció de què s'ha anat relaxant sobretot en aquest últim any.

I només per dir-li al Sr. Aleix que quan parlava del consens, sempre hem volgut consens, alguns sempre ho hem volgut i ho hem reclamat... Moltes vegades. Una vegada darrera una altra! Però, els responsables d'assolir aquests consensos en temes importants són vostès i són els que han de dur la batuta o estirar del carro per aconseguir aquests consensos necessaris, i poso el tema de les pensions. Es va parlar de crear una taula de treball per analitzar el tema de les pensions i quines accions caldria fer i estem trigant massa perquè encara no ho tenim.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Vull parlar també de l'orientació que apareix en el pressupost pel que fa a la despesa.

En relació a les despeses es preveu una despesa corrent de 390 milions amb un increment respecte el 2017 del 2,6%, prop de 10 milions d'euros. Les despeses de personal augmenten quasi un 3%, -se n'ha parlat-, els consums de béns corrents i serveis, un 7,5% i les transferències corrents també quasi un 3%. Si no fos per la forta caiguda de les despeses financeres (-2,6 milions) el conjunt de despeses corrents augmentaria un 3,5%. Tot i l'efecte derivat de reclassificar alguna partida considerada abans com a despesa de capital i ara com a despesa corrent, d'acord amb els criteris marcats pel Tribunal de Comptes, l'evolució de la despesa corrent posa de manifest que el desenvolupament d'un Estat modern genera uns costos que només es poden finançar amb un bon sistema fiscal.

I ara enmig de tot això esclata el conflicte de la funció pública. Porteu set anys al Govern i heu encès el foc de la conflictivitat.

Hem arribat fins aquí perquè els que havien de dialogar i negociar no ho han fet. Som aquí per un fracàs del Govern de DA. Som aquí perquè sembla que hi ha qui només es parla a través dels tribunals.

I el problema que tenim entre mans és un problema polític que només pot trobar una solució a través del diàleg, la negociació i el pacte. I els que haurien de protagonitzar-ho i promoure no han estat capaços de fer-ho.

Entre les despeses corrents cal destacar els 50,5 milions d'euros de transferència a la CASS. Gran part d'aquesta aportació, més de 42 milions, és per finançar el dèficit de la branca general. El pressupost d'ingressos de la CASS preveu un considerable increment dels ingressos procedents de les cotitzacions socials del 5,5%, com a conseqüència d'un augment previst tant en la massa d'assalariats com de treballadors per compte propi. Aquest increment, però, no és tan elevat si es compara amb l'estimació d'ingressos pel 2017 en lloc de l'import inicialment pressupostat. Hem de pensar que el creixement considerable de les cotitzacions socials es fonamenta en gran part en l'evolució més positiva del 2017 en relació a la previsió inicial, perquè no sembla que el conjunt de dades previstes sobre l'evolució de l'economia andorrana pel 2018 justifiqui un increment del 5,5%.

El volum total de les despeses de capital, per la seva banda, es preveu que sigui molt semblant al pressupostat el 2017. Les inversions reals baixen,

però la baixada queda compensada per l'increment en les transferències de capital. En aquest cas, també sembla que, seguint els criteris marcats pel Tribunal de Comptes, s'ha procedit a reclassificar algunes partides, que fins ara es consideraven com a inversions reals, transferències de capital. No ens sembla pas garantit, en aquest pressupost, que es compleixi el nivell necessari d'inversió pública.

Finalment, pel que fa a la necessària consolidació del sistema fiscal, i com ja vaig dir l'any passat, convé tornar a incidir en un tema fonamental com és el compliment fiscal. En general a ningú li agrada pagar impostos, però molt menys si sap que el veí, que guanya tant o més que ell, no ho fa. Per aquest motiu seria bo comentar les accions que du a terme l'Administració tributària per tal de garantir el compliment fiscal. Ni en la presentació del pressupost ni en les explicacions de les partides d'ingressos es fa cap menció al paper que està desenvolupant l'Administració tributària, paper que sens dubte ha de ser clau per garantir la sostenibilitat i l'equitat en les finances públiques.

I per què no en parlem?

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És el torn ara del Grup Demòcrata.

Sr. Miquel Aleix.

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

Vàries vegades els que m'han precedit en aquest oratori aquest matí han parlat de la Regla d'or, i ara jo voldria fer una miqueta de referència al que era la Regla d'or entesa pel Grup Demòcrata l'anterior legislatura.

Un cop desplegat el Marc fiscal la voluntat de Demòcrates per Andorra en base al tenir un projecte sòlid de país, quina era la seva principal inquietud? Que no continuessin derrocant els dèficits públics i que la pressió fiscal no augmentés. Per aquestes dues voluntats essencials que creiem que fan la sostenibilitat de la nostra economia vam crear un marc legal que permetés intentar encotillar aquests dos paràmetres. Quina necessitat tenia un grup parlamentari majoritari d'encotillar el seu propi Govern? Només l'única i exclusiva voluntat de què el nostre país no continués amb l'enderroc que portava des de feia molts anys fent créixer l'enderroc dels dèficits pressupostaris i que una vegada creada una fiscalitat que fos competitiva, justa i homologada la poguéssim anar fent créixer percentualment en

funció de la facilitat que alguns dels que aquí estaven presents en aquesta taula i en aquest mateix hemicicle, quan ho vam crear ja presentaven i volien la voluntat de què els percentatges fossin molt més elevats.

Per això jo crec que és una de les regles principals que vam voler arribar a fer l'anterior legislatura amb una voluntat pròpia però crec que també hem d'entendre que si el funcionament d'aquesta pròpia regla, amb els marges que ens van donar, dona dificultats a què possibles governs en el futur puguin obtenir uns pressupostos que passin de límit doncs, bé, mireu de revisar-ho perquè res quan es crea és perfecte, i nosaltres estem en la disposició d'intentar dir al Govern que miri de lligar al màxim els pressupostos dins dels paràmetres de la Regla d'or, i si això no fos possible intentem mirar com es pot resoldre això a nivell d'una reforma legislativa.

Un altre dels temes que també hem parlat aquí abastament avui és el que fa referència a la congelació de les transferències la legislatura passada. Recordo encara, ara fa un any, en el debat sobre el pressupost que vaig fer amb vehemència la defensa de què s'hauria de fer aquella congelació de les transferències vist que els comuns no necessitaven aquells diners i que ells mateixos ho reconeixien. Bé, jo crec que allí veritablement tampoc es va voler tenir voluntat de tenir l'alçada de mires d'una política de país amb el qual ens podíem estalviar aquest crèdit extraordinari que haurem de votar pròximament de 8 o 9 milions d'euros que segurament haurien servit a les arques públiques, o per baixar dèficit, o per aplicar-lo en altres tipus de polítiques i en aquell moment, molt legítimament l'oposició no ho va voler fer però jo penso que és un error.

Gràcies a Déu Sr. Carles Naudi, aquesta vegada també, aquest any que hem acabat conclouent la reforma de competències i transferències, bé, doncs, essencialment s'ha pogut arribar a un acord entre el legislatiu amb la majoria necessària i entre els propis comuns per arribar a una reforma que porta molts anys buscant i perseguint.

I bé, voldria aquí agrair el Sr. Camp i el Sr. Pintat que no hi són, els que van permetre que fos possible aquesta reforma. La qual cosa, segurament si no ho haguessin fet, aquests dos vots, ens hauríem trobat que en el pressupost de l'any vinent també hauríem hagut d'aportar un crèdit extraordinari de 9 o 10 milions més. I el que és evident, és que si ho recordeu, teníem un sistema de transferències als comuns preconstitucional, i aquest sistema que aportava unes quantitats als comuns quan no teníem desplegat un model fiscal o bona part dels paràmetres de la fiscalitat li corresponen a l'Estat,

molts d'aquells que en el seu moment van ser també agafats pels comuns alguns d'aquells que tenen a nivell de definició, jo crec més un estatus estatal que comunal, ja van està presos. A partir d'aquí, què ha passat? Doncs, a partir d'aquí ha passat que el Govern que té la possibilitat de tenir un sistema fiscal nou, jo crec que bona part d'aquest sistema fiscal que hem desenvolupat, tampoc li corresponia amb els percentatges que no hi hagués hagut el que va ser el bloqueig per part de les transferències i competències del nivell de transferència als comuns.

I ara permeteu-me també. Sr. López, que vostè ha fet referència a les polítiques de l'habitatge, i s'ha referit a mi sobre la política de l'habitatge. No sé que en pensa vostè de la política de l'habitatge, però jo personalment penso que la política de l'habitatge ha de ser privada. I nosaltres creiem des de demòcrates, que la iniciativa de l'habitatge ha de ser privada. Què ens passa? Que tenim molts anys que hem tingut bloquejat el nivell de lloguers, i això tampoc incita als promotors particulars a crear habitatges, llavors, és clar, jo el que li voldria demanar a vostè, és si el seu model és que l'Administració faci els habitatges o siguin els propis privats els que iniciïn la construcció d'habitatges perquè aquest país és evident que avui dia tenim una falta d'habitatges. Però molts anys enrere hi havia una sobreproducció. I a partir d'aquí s'hauria de mirar com es resol el problema. Però si no és interessant la iniciativa privada, doncs, tampoc invertirà en aquest sector.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sr. Cinca ho fa llarg amb les coses que li convé o que li agrada esplaïar-se, però és clar, hi ha molts temes que encara no ens ha comentat. De l'IPC, ens ha explicat moltes partides i moltes coses de manera molt detallada i llarga, però sobre aquest IPC del 2,6% encara no ens ha dit res. I ha intervingut tres vegades. Pensem que és una qüestió important, es miri des d'on es miri. Primer segurament vostè tindrà algun problema pressupostari, després és una pèrdua de competitivitat de la nostra economia respecte als països veïns d'un punt i mig. Vostè ha fet una previsió pressupostària que no ho ha fet amb temps, perquè suposo que el pressupost el va acabar al setembre-octubre de la meitat d'aquest IPC, i aquí hi

ha una responsabilitat política que vostè ens ha d'explicar. Si vol prengui el temps com ens explica altres coses, expliqui'ns-ho llarg, però expliqui-ho clar i que tothom entengui què ha passat amb l'IPC, per què hi ha hagut aquesta desviació, i quines conseqüències pot tenir això en els anys a venir?

En relació als dividendes d'STA i FEDA, Doncs, miri, té raó. És veritat que els 32 milions són de l'any 2017 i són 26 al 2018. En tot cas, veig que quan dic alguna cosa que no està bé, m'ho corregeix. Entenc que tot allò altre que he dit... igual s'ha pres la molèstia de corregir aquest punt. Entenc que tot i que a vegades em diu que tinc un to acusador, deu ser que totes les altres dades que he donat ja estan bé, les contractacions, els estudis i els assessoraments, la inversió en via pública, i tots els números que he donat, perquè quan hi ha trobat un error, no m'ha fallat. Vull dir, ha anat per mi i té raó, li dic, però vol dir que tot allò altre és cert? O entenc que és cert, en tot cas no m'ho ha rebutat.

Vostè parla de dos models d'aquestes tarifes més elevades que generen uns dividendes importants, dels quals ens en beneficiem tots. El que passa és que no tots ens en beneficiem igual. Quan això passa pel pressupost de l'Estat i nosaltres pensem i li deia abans, que alguns increments de tarifes que hi ha hagut i algunes tarifes elevades que hi ha a STA, perjudiquen les persones que tenen menys recursos.

Nosaltres entenem que vostès fent aquesta política amb molta voluntat recaptatòria de fer molts beneficis a l'STA, que em sembla molt bé que en faci, si fa tants beneficis, no cal ser economista ni ministre de Finances per entendre que es podrien baixar tarifes, i que en algunes economies i en algunes petites empreses això tindria una incidència molt important i molt directa. I no que això vagi a una caixa gran que és la del pressupost de l'Estat, que després vostès gestionen, i que segurament aquestes petites empreses o aquestes famílies amb dificultat no els hi toca res d'aquesta caixa de l'Estat. Perquè vostès al final en aquesta caixa gran de l'Estat la destinen a alguns que no són precisament aquells als quals els hi aniria molt bé pagar una mica menys de telèfon, pagar una mica menys de llum, pagar una mica menys d'internet, pagar una mica menys pels serveis de televisió.

Són dos models i dos models que encaixen perfectament amb la seva línia d'aquest gran gruix de població que no els hi preocupa, i pels quals 15, 20, 30 euros al mes són molt importants, doncs, ja està bé que això es mantingui així.

El Sr. Aleix ens parlava de la regla d'or, i per molt que vostès insisteixen en què la regla d'or era només per limitar l'endeutament i el creixement fiscal dels

impostos indirectes, vostès van ficar quatre límits a la llei. Per tant, la despesa màxima que és això que ara els hi preocupa, i perquè els que ens estiguin escoltant sàpiguin què vol dir el total del pressupost de l'Estat també feia part de la llei. Ara ens ho intenten vendre que hi havia una sèrie d'objectius en aquella llei. Un dels objectius que vostès deien, és perquè no es pogués disparar la despesa de funcionament, i perquè els pressupostos no creixessin. Vostès mateixos han crescut més en despesa de funcionament i hem donat molts exemples, jo penso que tots els consellers que han intervingut, des de contractacions, estudis, assessoraments, despeses vàries, al nostre entendre en molts casos injustificades, que els han portat a superar aquest límit de despesa. Per tant, ara han d'acceptar que el seu Govern, als quals vostès li van voler marcar un límit de despesa màxim, i sobretot en aquesta part de les despeses de funcionament, gasta més del que vostès havien previst o del que vostès volien fa un temps. Ara han de trobar una solució, i no només pensant en futurs Governos, tot i que vostès volen fer aquest exercici de noblesa política. El problema el tenen ara, perquè això els hi fa mal per fer el pressupost del 2019. Joestic convençut, coneixent la seva gestió que si poguessin fer el pressupost del 2019 sense canviar la llei, no la canviarien. Perquè en el fons és un fracàs polític i és un reconeixement que estan gastant més del que s'havia previst i que s'han disparat amb la despesa de funcionament.

Per tant, ho han de fer per vostès. No sé si el Sr. Toni Martí vol convocar eleccions o no, si vol presentar el pressupost del 2019, o no el vol convocar. Però no ens parlin que ho fan per futurs governos i per assegurar la viabilitat. El problema, i gros, el tenen vostès, perquè sinó el Tribunal de Comptes no els hi aprovarà el pressupost de l'any 2019 i el país quedaria potencialment bloquejat sense pressupost. Per tant, el seu Govern gasta massa i estaria bé que el grup parlamentari també fes algunes esmenes en aquest sentit. Perquè vostès van limitar el creixement de la despesa, estan veient un Govern que contracta, que genera despesa per sobre, i el grup parlamentari no fa cap tipus d'esmena sobre aquesta qüestió.

Després, quant a les transferències als comuns, Sr. Cinca, jo crec que ha fet una comparació que a mi no m'ha semblat encertada. Les opinions polítiques són opinions polítiques, però vostè és el ministre de Finances i ha d'aplicar el que es va dir. I ho ha d'aplicar des del primer moment, perquè jo crec que s'hagués hagut d'apagar ja aquest any 2017, perquè vostè té la xifra tancada, sap la xifra d'ingressos, es pot avançar un import. I no sé que estan fent amb

aquest joc d'intentar fer veure que els comuns no ho necessiten, que els comuns no els hi fan falta, i ara farem un joc aquí amb un crèdit extraordinari a veure què és el que opina cada un i què és el que fa cada un en relació a aquest crèdit extraordinari.

En tot cas, comuns que no ho necessiten, no ho sé, en tot cas, comuns governats pel seu partit, a Escaldes i a Andorra la Vella per posar dos exemples propers. Han incrementat impostos, han incrementat els preus dels serveis públics, però aquest discurs de què els comuns no necessiten aquests diners, no sé potser haurem de parlar amb els seus propis cònsols per posar-se una mica d'acord. I l'altra cosa, els diners no van a les escombraries, els diners van a l'Estat. És que sembla com si fossin uns diners que es perden. Passen d'una part de l'Estat que és el Govern a una altra part de l'Estat que són els comuns. Per tant, quan se'ns diu que això no fa falta i que vam fer aquell acte d'irresponsabilitat de no votar aquells diners. No estem passant d'uns diners que passen del públic al privat, o és que els comuns no són Estat també, per tant, no passa res. En lloc d'estar aquí estan als comuns que també són administració. Evidentment que són Estat Sr. Martí.

I després, el tema de les deduccions a nivell dels impostos. Una de les promeses que va fer el Sr. Toni Martí al debat d'orientació política l'any 2015, que ja ens va parlar d'aquestes deduccions, d'aquest per exemple 5% de les inversions. Aquí Sr. Naudi no podem coincidir amb vostè perquè aquesta mesura generosa d'aquest 5% d'inversions que es dedueix respecte a l'impost a pagar, és una doble deducció. És a dir l'empresari que inverteix, fa una inversió, ja se la dedueix amb les seves amortitzacions anuals que es computen, i per tant, hi ha una doble deducció. Hi ha una deducció comptable i una deducció fiscal. Allò va ser un nou exercici de clientelisme polític cap a grans grups empresarials que ara estem veient que no han pagat impostos aquests anys, ni els pagaran als anys a venir encara que vostès facin aquest canvi o hi hagi un govern més responsable que faci aquests canvis. Mentre l'IRPF els treballadors l'estan pagant, els grans grups empresarials amb aquest regal fiscal del 5% de les inversions, doncs no paguen impostos al nostre país. El Sr. Martí ho va anunciant des de l'any 2015, però com tantes coses queden per fer i quedaran pendants.

I després ja per acabar, el Sr. Aleix sovint ens parla de què no tenim el monopoli de la política fiscal, ni el monopoli del cor, totes aquestes frases copiades de polítics francesos de la dreta. Però sí que el tenim el monopoli perquè ens el deixen vostès. Imaginem per un moment que nosaltres no haguéssim vingut aquí els consellers del PS, avui en aquest debat. Hi hagués

hagut algú que hagués parlat de les pensions baixes? Hi hagués hagut algú que hagués parlat dels salaris baixos? Hi hagués hagut algú que hagués parlat de les persones que tenen una malaltia?

Per ser justos, el Sr. Gallardo hi ha fet alguna referència, però per vostès aquesta gent no existeixen. Per tant, el monopoli no el tenim perquè el vulguem nosaltres sinó perquè ens deixen sols defensant aquests col·lectius de població, dels quals vostès parlen hores i hores i no troben mai el moment per parlar-ne.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Carles Naudi, teniu la paraula.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Gràcies Sra. subsíndica.

En primer lloc, bé, ja li vam dir Sr. Cinca que estàvem disposats a seure a la taula a parlar del canvi de model, del canvi de la llei de la regla d'or. Però ja li vam dir que no estem disposats a parlar d'un canvi que suposi fer quadrar l'Excel, a parlar d'un canvi que el que permeti és senzillament perquè sí, permetre a Govern pujar la despesa màxima permesa, que el Govern pugui pujar la despesa de funcionament, que govern pugui passar del 40% del rati d'endeutament. No estem parlant d'això. Estem parlant de veure quin model de país volem, de veure quina despesa ens podem permetre, de veure quins compromisos li vénen a Andorra a nivell de pensions, a nivell de sanitat, a nivell d'educació, a nivell de l'acord d'associació, i així un llarg etc., per fer conjuntament una Andorra sostenible però no un canvi de model de regla d'or, senzillament perquè el Govern pugui gastar més i es pugui endeutar més. Amb això no hi estem d'acord.

Per fer una mica de recordatori i lligar amb alguna cosa que acabeu de dir. Jo li recordo que per nosaltres el dèficit del 2018 pujarà a 50 milions o gairebé 50 milions d'euros, i ja podem discutir un milió d'euros amunt o un milió d'euros avall en cada partida. Però en tot cas, més dels 25 que vostès diuen: Per començar no tenim cap indicati que ens permeti pensar que recaptaran els 30 i escaig, 35 o 36 milions d'impost de societats. Més aviat uns 10 o 11 menys.

Li tornem a dir, els 10 o 8 o 11 o 9, que vostè diu que aviat sabrem de transferències als comuns, per

nosaltres havien d'estar en aquest pressupost perquè diu que la responsabilitat és del Consell votar aquest crèdit extraordinari.

Bé, jo li dic que la responsabilitat era del Govern de posar això al pressupost. Més l'efecte dels dos milions d'euros d'augment d'IPC que vostès doncs no havien previst. Ha sigut gairebé el doble del que figura en el pressupost. I com li he dit al matí, un milió d'euros més de despeses financeres donada la pujada que s'espera de les mateixes, la pujada dels tipus d'interès, donat que es manté estable els 930 milions d'euros i no s'està baixant l'endeutament, que s'està mantenint dins d'aquest 40%. Les despeses financeres només podran fer que pujar. Tot això ens situaria en aquests 49 o 50 milions d'euros. Però ja li admito, una mica amunt, una mica avall per dades que no podríem ara posar-nos d'acord.

A dins d'això, i ho vull lligar amb el que acabeu de dir dels dividendes de les parapúbliques. No li diem que quadra, -bé quadra i no quadra seria molt exagerat dir que quadra-, que fa servir els 20 milions o 22,8 em sembla, en aquest de la STA, d'Andorra Telecom per arreglar una mica els números. No li volem dir això, entre altres coses perquè també pensem que una parapública o una societat pública, que estem d'acord que gràcies a molts milions de turistes poden anar recaptant poquet a poquet de cada un d'ells, es reverteixen en la societat i en l'economia del país. Per tant, si aquesta empresa és de l'Estat, és raonable que el seu propietari que és l'Estat rebí aquests dividendes, si més no una part i no que estiguin només allà, a la STA.

Però, amb això sí que li volem fer el comentari de què si la xifra que es vol transferir a Govern per l'any 2018, són 22,8 milions d'euros, sí que hi ha una mica de desgast dels fons propis perquè el benefici previst pel 2018 és de 20. Per tant, ja estariem parlant d'un 10% de més dels beneficis que s'estiraria d'Andorra Telecom o STA cap el Govern.

Hi ha coneixedors de què baixem dels 37 milions d'euros de benefici als 20. És a dir que hi ha un decrement de vora el 46% del benefici d'Andorra Telecom. I això doncs al final per quadrar el pressupost dels 112 milions d'euros d'Andorra Telecom han previst agafar-ne 20 del romanent, 20 de tresoreria. És a dir el pressupost no arriba a 112 milions d'ingressos sinó que se n'agafen 20 de la tresoreria d'Andorra Telecom i se'n passen gairebé 23 a Govern. Per tant, ja hi ha un petit desgast, però hi és de 3.

Per això els hi hem fet unes esmenes, i abans els hi deia, en relació a les inversions que fa Andorra Telecom.

Andorra Telecom té previstos pels propers quatre anys 31 milions, 43, 32 i 25 milions respectivament, cada un d'aquests anys.

A vegades aquí sembla que hi hagi una cortina de fum amb el Cloud. Es centra l'atenció amb el Cloud i els hi hem dit sempre, no ens hi oposem amb el Cloud, pot ser interessant, però primer que ens expliquin què hi va a dins, i quina rendibilitat dóna el Cloud. I d'això ja vam tenir una discussió ja fa uns quants Consells i no va quedar encara massa clar, però ja els hi donem el benefici del dubte de què el Cloud s'ha de fer. No ens hi volem oposar. Per tant, dels 31 milions d'euros que hi ha pel 2018, els hi hem fet esmenes per reduir-ne 6 i no del Cloud, però sí 6 d'altres tipus d'inversions.

En concret, només amb maquinària, i estaria bé que ens expliquessin quina maquinària és: ordenadors, centraletes, bé jo ho voldria saber. Però és que en els propers quatre anys, doblem el Cloud només amb aparells. 17 milions cada any d'inversió d'Andorra Telecom amb aparells, màquines. No sé quines màquines, no sabia que estès tan malament Andorra Telecom que s'hagin de pagar dos Cloud's amb aparells. 17 milions cada any amb aparells i amb maquinària, amb xarxes, no sé amb què. Ja ens ho explicaran i si ens hem d'alarmar del malament que està la STA, digueu-ho però dos Cloud's en quatre anys es pagaran amb inversions d'aparells, no sé de servidors, de routers, de què? 17 milions cada any.

Aquesta xifra supera el que vostès mateixos diuen en el pressupost d'Andorra Telecom, el raonable en una teleco que és entre un 12 i un 15% dels seus ingressos. Per tant, els ajudem, els hi baixem la inversió d'Andorra Telecom a un 12, 15% dels seus ingressos i no gairebé al 30 com estan vostès posant.

I insistim, els hi apartem The Cloud, no el volem xafar... ja ens explicaran què hi volen fer! Els hi deixem conservar.

Amb aplicacions informàtiques... 4 milions d'euros a l'any... Durant els propers quatre anys són 16 milions d'euros! Paguem mig Cloud més. Ja tenim dos Clouds i mig! Si estalviem alguna cosa més en aplicacions informàtiques ja tenim tres Clouds aquí al centre del país. Pot ser molt bo...

En tot cas, aquí hem fet un exercici de simplificar com amb els nivells raonables... Ens han acostumat, no? El normal és un 1% de dèficit, el normal és un tant per cert de no sé què... Bé, si el normal és un 15% d'inversions, si la STA està tan bé com diuen, no facin un 30% d'inversions amb aparells i en softwares. Insisteixo, The Cloud a part. Ja els hi deixem que el vagin tirant endavant. Però, quasi bé 70 milions d'euros en quatre anys d'STA per pagar

no sé quines centraletes i no sé quins aparells, em sembla una mica excessiu.

I aquí tenim un petit exemple de com vostès ho poden fer, que és una mica de contenció, i així no es desgastaran les reserves de l'STA, perquè aquest any tenim sobre paper un desgast de gairebé 3 milions d'euros de les reserves del romanent de tresoreria d'Andorra Telecom, si això es produeix al llarg dels anys, -ja sé que no és alarmant a dia d'avui-, arribarà un moment en què es posaran en dubtes altres coses del funcionament d'Andorra Telecom, i no vull arribar a pensar que això sigui una cosa que posi en perill la companyia, la seva viabilitat i les persones que hi treballen, per tant, amb inversions raonables creiem que es pot donar més marge, més fons i més pulmó a la companyia, en aquest cas d'Andorra Telecom, i no per això no destinar dividendes als pressupostos de l'Estat que tant necessaris, com s'ha vist, són perquè sinó, no estariem parlant de 50, estariem parlant de 72 milions d'euros de dèficit.

Moltes gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Moltes gràcies Sr. Carles Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, té la paraula el Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. subsíndica.

Poca rèplica podré fer perquè el Sr. Cinca doncs, malgrat li he dit al principi que entenia que el format en un primer moment obliga a què el ministre faci la defensa del seu pressupost i després entrar a rèpliques, almenys en la part que m'afecta en el que jo he anat, si se'm permet, denunciant doncs pel moment no ha tingut aquesta oportunitat, no dubto que així ho farà. I, torno a repetir i insisteixo, és important saber, crec que no tindria sentit que marxéssim avui d'aquest debat sense saber quantes places realment de nova contractació preveu aquest pressupost 2018. I també, com pensa fer front el Govern a aquesta variació de l'IPC per pagar les nòmines dels funcionaris, aquest increment, i també aquelles despeses indexades a nivell de funcionament a l'IPC.

Sí que ha fet referència un moment el Sr. ministre, de passada, a què la presentació del comportament dels impostos fins que no es tanca l'exercici no s'ha de fer, no és una obligació, -això ja li admeto-, però també és veritat, -i crec que no estic dient res que no sigui veritat i sinó, vostè ja em corregirà-, que en altres ocasions les presentacions, en aquest cas dels diferents impostos, les ha fet en varies vegades i no

necessàriament conjuntament i cap a finals del tercer trimestre que és quan es pot preveure ja el comportament com un impost de societats, ja ens havia acostumat a fer alguna presentació, que repeteixo, no és una obligació, això sí que ho vull dir, però aquesta vegada potser erròniament he pensat que com les xifres no eren del tot positives o distaven molt de la previsió que havíem fet, doncs s'ha estalviat aquesta presentació.

Després ha parlat també en la seva darrera rèplica, una mica, del comportament de les parapúbliques i de la política de repartició del dividend. Bé, jo no entro en aquest debat. Ja li he dit abans que si efectivament..., -i si no li he dit, ho he dit en altres ocasions-, no són l'únic Govern que ha recorregut a utilitzar fons patrimonials d'aquestes parapúbliques, però també és veritat i ja li he dit al principi que vostès a part d'això estan recaptant més impostos que mai.

Per mi, el veritable debat està en el que jo li he apuntat abans que és en la gestió realment concreta i que li he donat alguns exemples, a nivell de departaments segons la classificació funcional, d'incrementos que suposo que després em comentarà si està d'acord, o no, i perquè ho justifiquen, perquè difícilment podrem entrar en aquest debat de modificar la Llei de la Regla d'or, -que també aprofito per dir-li al Sr. Miquel Aleix-, per a nosaltres no tindria sentit entrar en aquest debat si abans no hem fet aquest previ esforç, li deia abans. 5 milions d'euros més en suport de la gestió administrativa de Govern, entre el 2018 i el 2012; 15 milions a l'any 2012 costava a l'Administració general, 30 a l'any 2018; 1,3 milions més en sanitat en gestió de serveis; 1,4 milions més en cultura pel que fa a l'Administració general; 400.000 euros més en esports per l'increment de direcció i serveis generals; 1,2 milions més en increment de despesa en direcció de serveis generals en benestar comunitari. Hem deixat d'invertir 1 milió en seguretat pública, 1,3 milions els hem deixat d'invertir en promoció social pel que és política d'habitatge que jo crec que a diferència del que pensa el Sr. Miquel, tot i que això seria un debat molt ampli, doncs que sí que mereix algun tipus d'actuació.

Per tant, jo crec que el debat de veritat està a banda de parlar dels impostos o com podem ingressar més, també està en quins esforços vol fer el Govern si és que està disposat a fer-los perquè és cert, i vostè ho ha dit, que vam començar amb un cicle econòmic dur i això els va obligar a fer un exercici de contenció, però em fa la sensació amb aquestes xifres que són les seves, són les dels diferents pressupostos que van començar fent un esforç de contenció però

estan ara mateix amb un esforç o amb una celebració de festa major. I per tant, difícilment... difícilment... difícilment crec que nosaltres ens podem seure a la taula a parlar de com podem modificar aquesta Llei de la Regla d'or si abans el Govern com a mínim no mostra el compromís d'actuar en tots aquells aspectes o aquells departaments, -ara li he demanat alguns exemples però si mirem la classificació funcional n'hi ha molts més-, que no s'entén... que no s'entén a més en un context en el qual, repeteixo, estem parlant de més contractacions i un pressupost que com ens va dir vostè en Comissió de Finances i avui també ho ha dit, en el moment que vostè, o el ministre de Finances de torn, es posa a elaborar-lo el 90% està ja compromès.

Per tant, o comencem a posar fil a l'agulla amb aquestes despeses, amb aquesta gestió que és microgestió, o realment el marge de maniobra serà mínim i ningú podrà entrar a elaborar un pressupost.

Per això penso que abans d'entrar a modificar la llei que permeti obrir l'aixeta de nou, cal que el Govern, en aquest cas el seu Govern Sr. Martí, faci aquest esforç.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala).

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

De l'IPC parlava el Sr. López, el Sr. Naudi i el Sr. Gallardo. Efectivament l'IPC avançat per l'any 2017 és del 2,6... Si al final és del 2,5, però en tot cas, aquesta dada avançada ja és molt exacta. I, efectivament, el pressupost quan es van enviar les instruccions al mes de juny que és quan s'envien sempre doncs es fa una previsió de l'1,3. Per què? Doncs, perquè en aquell moment si vostès miren l'evolució de l'IPC de l'any 2017, en aquell moment la tendència, malauradament diria jo bastant puntual, doncs ens portava a què hi havia ja acumulats alguns mesos de rebaixa de l'IPC. I és veritat també que a partir del mes de setembre hi ha hagut algun repunt i, a més a més significatiu, que ens ha portat a aquest 2,6.

Podíem haver fet una cosa ben senzilla i és demanar-li al grup parlamentari que ens tramités una esmena en el sentit de corregir aquest 1,3 al 2,6 si més no per exemple al capítol 1. L'impacte amb la resta del pressupost no és tan uniforme, però en el capítol 1 és evident que és tan uniforme. Se li augmentarà a

tothom el salari i, per tant, l'impacte és molt acotable. I és veritat, vam optar per no fer-ho, i vam optar per no fer-ho precisament en favor d'aquesta microgestió a la que vostè apel·lava. Entenem que davant d'una situació com la que s'ha produït, en la que s'ha acabat disparant l'IPC de l'any 2017 més enllà del que a meitat d'any podíem preveure, doncs hem de fer aquest esforç de microgestió, retardar potser algunes de les contractacions previstes, gestionar finalment el pressupost doncs perquè el puguem encabir complint amb les nostres obligacions vers els treballadors, i per tant, envers l'increment de salari.

Altra cosa és l'impacte de l'IPC, s'hi ha referit més el Sr. Carles Naudi i el Sr. Pere López, en el conjunt de l'economia. I vostè Sr. López em deia, em venia a dir una mica, quan li interessa una dada de seguida en fa esment, però quan no li interessa... és possible, però al final també m'acceptarà, doncs, que és una mica el que fem tots. Cadascú posa èmfasi allà, doncs, on creu que té els arguments. I s'ha venut una mica aquest 2,6, com volen dir Andorra està desfasada del món.

Miri, l'any 2016, no em remunto, l'any 2016 l'increment de l'increment de l'IPC a Andorra va ser del 0,4%, a França del 0,6 i a Espanya de l'1,6. I és veritat, aquest any 2017, per contra, doncs, Espanya estarà per sota d'Andorra. A Andorra tenim una economia, doncs, que acaba estant molt influenciada pel que succeeix en els nostres dos països veïns, però també és veritat que moltes vegades l'efecte de les millores o els empitjoraments de les economies veïnes, acaba arribant amb cert retard. No sempre ens comportem mimèticament, tot i que a la llarga sempre acaba havent-hi cert trasllat de les dades que el nostre entorn acaba tenint.

Per tant, el que hem de fer, és davant d'aquesta situació, doncs, gestionar-la des de la microgestió del pressupost i entenem que no cal incrementar el pressupost per poder absorbir en aquells casos en què calgui, capítol 1 bàsicament i alguns contractes que estan per tant a capítol 2 i demanar també a les institucions que reben les transferències corrents que es poden veure afectades bàsicament pel capítol 1, bàsicament les escoles que reben transferència corrent, doncs, que també facin un esforç de gestió per absorbir aquest 2,6. En cap cas es tracta de castigar el 2,6 en l'increment dels salaris, per tant, s'haurà d'ajustar una miqueta més el que és la despesa corrent per poder absorbir aquest increment.

No farem res més que això que els hi acabo de dir.

Vostè Sr. López, també, ens feia una referència, i després també s'hi ha referit el Sr. Carles Naudi altre cop, al tema dels dividendes de les parapúbliques, em

deia "de seguida m'ha corregit", jo crec que em sobrevaloren, i els hi agraeixo, però no ho mereixo, no tinc tot el pressupost al cap, i encara menys, Sr. Naudi, el de les parapúbliques. Ja si tingués la capacitat d'explicar-li cada una de les inversions de les parapúbliques, doncs, realment seria extraordinari. Aquesta dada li he corregit perquè n'hem parlat tantes vegades que la tinc molt present i, per tant, per això m'he permès corregir-la. No en puc saber, i jo crec que ho entendrà perfectament perquè vostè ha estat aquí en el meu lloc, el pressupost de d'alt a baix, per tant, al final aquí parlem de grans línies.

Però en tot cas, no és això el que li volia dir, vostè es referia a aquests dividendes i ens deia, i se'ls acaben fent seus i els porten a una caixa negra de l'Estat. Home! A una caixa negra de l'Estat? Escolti, la mateixa caixa amb la que gestionem els impostos, i en la mateixa caixa amb la que gestionem tots els ingressos de l'Estat. I que després, evidentment, és fiscalitzat pel Tribunal de Comptes, és auditat i, a més a més, vostès en tenen les liquidacions.

I celebros a més a més el plantejament que feia en aquest cas el Sr. Carles Naudi, estem parlant de dues societats públiques, els beneficis que tenen són de l'Estat i, per tant, reverteixen a la ciutadania a través dels pressupostos de l'Estat. Un cop salvat tot allò que havíem de salvar que és tenir fons propis suficient com per poder afrontar les inversions en el futur, i també donar un servei absolutament competitiu. Que per donar aquest servei absolutament competitiu, Sr. Naudi, evidentment, acostuma a caldre, doncs, bastanta més inversió que el que aquelles multinacionals a les que jo els hi feia abans referència. És un tema d'economies d'escala. Per nosaltres, poder tenir una infraestructura de 4G, doncs, el cost per usuari és molt més car que el que pot tenir Telefònica, Vodafone, o qui sigui allà on operin. Per què? Doncs, perquè és de sentit comú. Nosaltres no ens beneficiem, doncs, dels grans números que sí es poden beneficiar aquestes empreses. I per tant, el que hem de garantir és això, doncs, que les inversions previstes pels propers 15 o 20 anys estiguin garantides. I n'estan!

Ens ha fet vostè referència, Sr. Naudi, a una qüestió molt puntual i ens venia a dir "No, escolti, sí que es deterioraran els fons propis, 3 milions, aquest any Andorra Telecom, perquè...". No, miri, no es deterioraran per vàries raons. La primera, com vostè sap, Andorra Telecom aquest any 2017, i quedi clar, és una qüestió extraordinària, tindrà un benefici extraordinari que no repartirem. Extraordinari, doncs, perquè l'operació de MásMóbil que ja hem comentat en altres ocasions, doncs, així ens ho permetrà. I quan dic extraordinari vull dir que

Andorra Telecom tindrà un benefici aquest any 2017 per damunt dels 50 milions d'euros. Però és extraordinari, és una qüestió puntual.

Per tant, potser no he estat oportú donant-li les xifres de recursos propis del 2017 i li havia d'haver donat les del 2016 i així no haurien tingut aquest impacte. Però no hi haurà aquest deteriorament dels 3 milions.

Però és que a més a més, el resultat d'Andorra Telecom per a l'any 2017 d'explotació, el de la seva pròpia activitat, doncs, també serà una mica millor del que vam preveure, i tant de bo també ho pugui tornar a ser l'any 2018. Però és que estem parlant d'empreses amb una activitat molt important, amb un nivell de facturació molt important i, com es pot imaginar, estic segur que a vostè també li passa a les seves empreses, a l'hora de fer els pressupostos de l'any següent, doncs, difícilment quadrarà els beneficis.

Per tant, allò important és que es manté l'activitat en el nivell previst. I finalment, doncs, això ens permet tenir un nivell de beneficis que permeten sustentar aquest repartiment de dividends, els que tant ens hem referit.

No només vostè Sr. Gallardo, també la Sra. Sílvia Bonet i de fet en general una mica tots, però vostè especialment i amb molta insistència, ens parla del tema de les noves contractacions, i entenc que és un tema, doncs, que pugui amoïnar, i jo estic a la seva disposició per anar a mirar-les al detall. No sóc capaç ara de poder enumerar-los-hi aquestes noves contractacions.

En tot cas, estan reflectides al pressupost perquè sinó, no hi hauria la partida per poder-les fer i, per tant, doncs, el Govern no les podria licitar. I dic això de licitar, perquè al final totes aquestes contractacions es fan per concursos públics i són ben conegudes.

Però ja li he dit en la meva primera intervenció, que el que no farà el Govern és renunciar, empobrir l'Administració pública en aquells àmbits en què és necessari fer contractacions. I bàsicament, al final, els podem identificar bastant en alguns ministeris molt concrets.

I ja deixo de banda, també m'hi he referit en la meva primera intervenció, de les contractacions vinculades, tot el tema de l'atenció domiciliària que fins ara feien comuns i SAAS, i que ha quedat absorbit dins del Ministeri d'Afers Socials, dins del Departament d'Afers Socials, i que, per tant, en aquest cas en concret suposen un increment significatiu del seu capítol 1. Més enllà d'això, que té un impacte important, doncs, al final, hi ha alguns ministeris que necessiten cobrir capacitats que avui

per avui no estan cobertes, i que són fruit dels nous compromisos, de les noves necessitats que té l'Estat, perquè té obertes negociacions, perquè, com els hi deia també en la meva primera intervenció, cada vegada, doncs, la presència d'Andorra al món és més complexa i els compromisos requereixen de més especialitat.

Un clar exemple d'això és el Ministeri d'Afers Exteriors. És un ministeri on es faran noves contractacions durant l'any 2018, no únicament pel fet d'obrir l'ambaixada a Berlin, també per reforçar tot el que és l'estructura del propi ministeri. Doncs, perquè com els hi deia, tenim a dos anys vista la cimera iberoamericana, tot això cal preparar-ho. Requereix, també els hi he dit en la meva primera intervenció, dedicació exclusiva per part d'un equip de treball. Hem d'afrontar la negociació de l'acord d'associació. És veritat que l'acord d'associació el lidera el Ministeri d'Exteriors però no el podem deixar sol en aquesta negociació i requereix una tasca transversal de tots els ministeris, però al final, on s'hi posen més recursos és a Exteriors. El Ministeri de Finances a través de la Secretaria d'Estat de les Relacions Internacionals també s'ha d'anar dotant de gent més especialitzada per afrontar tot el desplegament, per anar afrontant tot el desplegament de l'acord monetari. El departament o el Ministeri d'Interior doncs ha de continuar reforçant, de fet tenim en aquest moment, ahir mateix en parlava a la roda de premsa, un concurs al Centre Penitenciari que incrementarà amb sis persones aquest servei. El Servei de Policia també ha anat dotant-se i s'haurà de dotar de més personal. En definitiva, no hi ha res però estic a la seva disposició per entrar en el detall, que jo no sóc capaç de dir-li ara. Doncs no hi ha res que no estigui plenament justificat, i res que no es farà a través dels concursos públics pertinents i per tant en tindran tota la informació que els hi sigui de menester. I per tant, en aquest sentit, insisteixo, estic a la seva disposició.

Vostè també m'ha fet un exercici, que li he de reconèixer que m'ha sorprès, novador, i de cara aquest proper debat de pressupost, del pressupost del 2019, que estic segur que podem encabir en el marc pressupostari, i això no té res a veure amb el fet que creiem que s'ha de modificar. I és portar-me l'anàlisi des de la classificació funcional. És veritat que normalment fem l'anàlisi més des de la classificació econòmica, no des de la funcional. I li torno a dir, i a més a més encara em complica més l'anàlisi perquè el que fa és comparar-me dades del 2012, -que com es pot imaginar ni tinc al cap ni les tinc aquí-, amb les del pressupost del 2018.

Miri, jo el que sí que li puc dir és que relació pressupost 2017, 2018, la immensa majoria de les

partides que s'incrementen, o s'incrementen pel que hem comentat de capítol 1 inclòs aquest 1,3% que sí que està en el pressupost, inclòs tots els compromisos adquirits a través del capítol 1 o de serveis que pegen d'aquests serveis generals, no només hi ha capítol 1 normalment en aquesta partida de serveis generals de la funcional, hi ha programes que pegen directament de capítol 1, i també estic a la seva disposició per analitzar-los quan vulgui. Però en tot cas, dono per assentat que hauré de fer aquest exercici d'anàlisi no només amb vostè sinó amb tots els membres de la Comissió de Finances perquè tal com els hi vaig dir en el debat del marc pressupostari, el meu compromís és que un cop fet aquest debat, demanar per comparèixer així que tornin a estar actives les comissions, demanar per comparèixer i explicar-los cap on creu el Govern que hauríem d'enfocar aquesta reforma del marc pressupostari.

Que quedi clar. En aquesta reforma del marc pressupostari, en cap cas variarà el llindar d'endeutament. El que fem és donar marge i corregir algunes ineficiències que ja s'ha demostrat tenir a la pròpia llei quan s'han portat a la seva aplicació. Perquè és veritat que posa un topall a la despesa màxima permesa, però havent-hi el topall de la despesa màxima permesa, resulta que la mateixa llei et permetria incrementar la despesa de funcionament molt per damunt del que l'estem incrementant perquè l'indexa el creixement del PIB. Per tant, hi ha fets que quan els portes a la pràctica, ara que ja ho hem fet durant tres exercicis, te n'adones de què s'han de corregir. Perquè sinó t'aboquen al que deia també en la meua primera intervenció, a haver de posar tota la càrrega de disminució o de limitació de la despesa màxima permesa a la despesa d'inversió. La qual cosa, ja ho hem dit també, ens sembla que no és una bona política. Però entenc perfectament que vostès abans d'entrar en una anàlisi d'una hipotètica modificació d'aquesta llei, doncs vulguin tenir la certesa de què la despesa en general doncs s'està contenint i que allà on creix hi ha una justificació raonable de perquè creiem que ha de créixer. Per tant, no només tinc el compromís que vindré a la comissió sinó que aquest anàlisi el farem i compartirem les dades amb vostès perquè aquestes qüestions tan puntuals que vostè em demana i que sóc incapaç de respondre-li, doncs li quedin clar, ja sigui comparant pressupost 2018 amb el 2012 o amb l'any que vulgui.

Per tant, en aquest sentit, i amb això concloc, reitero aquest compromís que vaig adquirir en el debat del marc pressupostari. Crec fermament que s'ha de modificar en alguns aspectes, crec també fermament que fer-ho en res empitjorà el nivell

d'endeutament ni en res alleugerirà els límits en aquest endeutament que ja fixa la llei vigent.

Crec també que hem d'aprofitar per possiblement posar límits als dèficits públics més clarament que ho fa inclús la pròpia llei del marc pressupostari actual. De fet, recordin que pròpiament no hi ha una limitació al dèficit. El que hi ha és una limitació a l'endeutament. Podem treballar sobre la idea d'una limitació al dèficit, i per tant, en aquest sentit estic plenament obert a allò que vulguin per poder treballar conjuntament en aquesta modificació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general

Gràcies.

Algun altre conseller del Grup Mixt desitja intervenir...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt ràpidament, només agrair-li al ministre aquest oferiment per part d'ell per aclarir-nos aquestes contractacions i aquestes despeses que ens preocupaven perquè ho comparteixo amb el Sr. Gallardo, doncs quan jo em referia a compromisos, volia referir-me a aquest tipus de compromisos. Així que li agreixo això.

En quant al tema d'Andorra Telecom, doncs penso que s'hauria de clarificar molt bé quan aquests dividendes s'inclouen dins del pressupost, doncs que potser queda més clarificat on van destinats. Probablement això ens ajudaria molt a entendre exactament per què utilitzem aquests diners i que no quedin diluïts a dins de la caixa i probablement això seria molt més entenedor.

I només un aclariment al Sr. Pere López molt ràpid. Som més els que hem parlat més de pensions, salaris baixos, malalties, dependència, etc., i que també ens preocupa molt aquesta part de la societat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi també.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Abans el Sr. ministre ens deia que sigui com sigui, qualsevol Govern doncs difícilment podrà establir un

pressupost de funcionament amb una quantitat inferior a 450 milions.

Bé, entenc que amb la conjuntura actual evidentment que és així, i per tant només preveu actuar sobre els ingressos.

Bé, per què s'arriba en aquesta situació? Jo només volia recordar que els 450 milions aquests, al voltant d'aquests 450 milions doncs d'alguna forma s'hi arriba perquè Govern també ha estat incapaç de fer aquelles reformes estructurals. I em refereixo una vegada més a la reforma de competències i transferències en el sentit doncs no perquè s'hagi fet aquesta rebaixa sinó perquè i em reitero amb el que vaig dir, el Govern voluntàriament va voler posar com a sostre aquesta quantitat de transferència de 54 milions i no fer-ho a la inversa com jo proposava. És a dir que això havia de ser el resultat d'unes transferències. Es baixa per una banda 54 milions, però per altra banda doncs Govern assumeix més despesa a nivell de manteniment de carreteres, assumir les funcions dels centres de salut primària i d'altres qüestions.

Però més enllà d'això, també vull contestar doncs al Sr. Miquel Aleix que abans feia referència a dos qüestions, que tant el Sr. Miquel Aleix com el Sr. Cinca han parlat. Són el tema de la llei de societats i la famosa regla d'or que potser no n'hem parlat prou.

Bé, jo crec que el Sr. Miquel Aleix també li toca defensar l'indefensable sovint, però pel que fa a la regla d'or, jo crec que quan ell parlava que eren els únics que defensaven el model fiscal, que una vegada s'havia assumit l'estabilitat fiscal s'havia de limitar la despesa.

Bé, jo crec que aquí s'oblida una vegada més doncs que aquesta manera de fer, parlava que eren els únics, bé una vegada més i no m'agrada mirar al retrovisor, però també vull insistir en el fet que el Govern del qual jo formava part, el Govern del Sr. Bartumeu, doncs en aquell moment es va dir que seria un problema, la regla d'or.

I per altra banda, també fent referència a la llei de societats, que la vam votar nosaltres, acte seguit quan va entrar DA a governar, el que va fer és aprovar aquelles exempcions que ens estan portant problemes. I per altra banda doncs, aquestes exempcions, hem de recordar també que en aquell moment vam ser capaços de sortir de la llista grisa i actualment tornem a estar en una altra llista grisa de països no cooperants deguts en part a aquestes exempcions. I ara una vegada més reconeixen que s'han de fer aquestes dos modificacions.

Simplement recordar-li al Sr. Miquel Aleix a nivell de pel que fa el model fiscal, en aquell moment nosaltres vam defensar aquesta imposició del 10%

que era homologable, però anar per sota amb aquestes exempcions fiscals ens porta problemes. Simplement recordar això.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, desitja intervenir el Sr. Miquel Aleix...

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

Avui en aquest debat de totalitat del pressupost, el que em queda per dir és que per part del Grup Demòcrata estem en disposició de treballar durant el que queda d'any amb les reformes necessàries per aconseguir les reformes que el país necessita. I Sr. Naudi, miri, tampoc volem la paternitat de tot.

És evident que durant aquesta legislatura s'ha fet un esforç necessari perquè tinguem un Marc fiscal homologable i amb una tributació baixa. Hem d'intentar mantenir-lo i hem d'intentar entre tots, majoria i oposició, poder racionalitzar els nostres dèficits i la nostra despesa.

Nosaltres, des de Demòcrates per Andorra estem en disposició de treballar amb tots els grups de l'oposició perquè això sigui possible, modificant si legislativament fa falta les lleis que siguin necessàries per complir aquesta tasca.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obriríem un darrer torn d'intervencions i donaríem després per tancat el debat.

Sr. Pere López.

Totes les intervencions han de ser sempre des de la tribuna.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Serà una intervenció breu, però en tot cas sí que voldria comentar algunes coses abans d'acabar aquest debat per la nostra part.

En relació a l'IPC, Sr. Cinca, que ens ha tardat molt en contestar i jo crec que ens ha, d'alguna manera segurament no voluntària, limitat una mica el debat o la possibilitat de parlar-ne, bé, vostè ens parla de la seva microgestió en determinades partides i jo crec que hauria d'anar una mica més enllà. És a dir, vostè

no ens ha explicat perquè aquest IPC s'ha desfasat. No n'hi ha prou amb què ens digui que al setembre ha repuntat. Penso que això és una qüestió que té molta incidència en les economies familiars, en les economies empresarials perquè el ministre de Finances no ens expliqui què ha passat? Ja ho hem vist que ha repuntat i que al juliol anava en una línia i ara ha pujat, però és que estem parlant de molts diners per les economies familiars i pels increments que pugui haver-hi de contractes en diferents qüestions, el tema dels lloguers dels quals no ha parlat i jo li pregunto directament: vostè creu que el Govern no ha de fer res perquè aquest IPC es traslladi automàticament al preu dels lloguers havent-hi la problemàtica que hi ha en aquesta matèria? Perquè tot això és el que jo crec que el Govern ens hauria d'haver explicat què passarà amb aquest IPC i vostè com a ministre de Finances està bé que li preocupin les partides pressupostàries però també el global de l'economia i què passa amb això.

Amb el tema d'STA, bé, jo no he dit "caixa negra". He dit "caixa gran". Ho podrà comprovar en el seu moment, en cap cas m'atreuria a catalogar el pressupost de Govern com una caixa negra. El que sí que li torno a dir i li insisteixo és que tinc... tenim la sensació i la certesa que molts usuaris, empresaris i usuaris familiars preferirien unes tarifes d'STA més ajustades, amb menys dividendes perquè aquests diners sí que van directament al seu compte.

Aquests diners que van a la caixa gran segurament no els hi toca, van destinats a altres partides pressupostàries en les que en molts casos no els hi toca. Per tant, la reducció de tarifes sí que els hi toca cada mes a la seva butxaca i després vostès gestionen el pressupost de la caixa gran, que no és negra, i segurament aquesta gent com hem vist en molts casos no li acaba tocant res d'aquest pressupost.

Per tant, vistes les xifres tan elevades de dividendes sobretot a l'STA, vist alguns increments encara que menystinguts per part del Govern amb temes com internet, les quotes d'STA, les quotes de televisió, pensem que hi ha molta gent que això li pressuposa un perjudici econòmic important, però bé, queda clar que la seva voluntat és més aviat no rebaixar tarifes, al contrari, les han pujat de manera important en alguns casos afectant a les famílies perquè per a vostès la STA s'ha convertit en una màquina recaptatòria certament imparable.

I ja per acabar dos coses, el tema del salari mínim jo crec que s'ha de ser més seriós en un tema com aquest. És a dir, aquí ens hem passat tota la legislatura des del PS demanant que el salari mínim sigui el 60% del salari mitjà, el Sr. Espot ens ha explicat moltes vegades que això no era així i que amb el 50% ja n'hi havia prou, i que la Carta Social

Europea doncs, amb això ja passàvem, i que no hi havia motivacions, i jo crec que ara estem parlant també de l'anunci fet ahir, de la notícia que va sortir ahir per part de Demòcrates per Andorra, crec que és un exercici de cinisme per la seva part d'ara presentar-se com aquesta mesura de què el 60% -que a més ningú s'ho creu- és el nivell que vostès consideren just a nivell del salari mínim. El Sr. Cinca ens ha dit que faran aquest decret del qual no ens havia parlat ningú, ho celebrem, i jo crec que és una cosa improvisada, en tot cas que sigui improvisada no vol dir que no sigui una qüestió positiva davant de les crítiques que els havien començat a caure en relació a l'IPC i el fet de què vostè havia previst un increment del salari mínim molt per sota d'aquest IPC. Improvisada, o no, en tot cas és una bona mesura, celebrem que hagi estat així però, en tot cas, vostè ja ho hagués pogut anunciar i segurament ja ho hagués anunciat si hagués tingut la certesa de fer-ho en aquest sentit. Però, en tot cas també va bé que l'oposició premi, i acusi, i insisteixi perquè de vegades es poden aconseguir coses.

I ja per acabar no podria deixar passar per la nostra part la idea de què en el camp de la despesa no hi ha res a fer. Vostè ens ha explicat en el tema dels ingressos i nosaltres no compartim aquest discurs. Nosaltres veiem com vostès gestionen i si vostès ho donen per vàlid em sembla perfecte. Pensem que sí que hi ha una altra manera de gestionar, hi ha una altra manera de gestionar més responsable, amb menys excessos i amb aquest principi que vostès ens deia: "*Governi qui governi en la despesa no hi ha res a fer*", potser podrem recaptar més amb el tabac, hi haurà més ingressos de carburant, si algun dia acaben amb aquest tema de les deduccions en determinades qüestions, hi haurà més ingressos... Nosaltres no ho compartim, és el model demòcrata però nosaltres ja diem que no el compartim i que hi ha una manera de gestionar diferent a la que vostès han implantat tant a les parapúbliques, -en què és un veritable escàndol el que passa en alguns casos-, entitats de nova creació, com amb el pressupost del Govern.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Sr. Carles Naudi desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breument.

El ministre Cinca m'ha fet, o ha fet avui, el que hauria d'haver estat la memòria explicativa d'aquestes contractacions que hauria de reflectir el pressupost que en altres exercicis sí que ha estat i que en aquest almenys nosaltres no l'hem sabut trobar. Explicar la justificació com ha fet aquí, en part, però també detallar el nombre exacte.

El pressupost 2017, repeteixo, vostès van detallar dotze noves contractacions; pressupost 2018, el nombre desapareix. Però és que a més a més crec, potser estic equivocadament, que parlarem de més de trenta contractacions perquè el que trobem en aquest pressupost és trenta departaments que doten per contractar, i algunes partides per uns imports que estimem que serà per més d'una contractació. Per tant, crec que no m'equivoco si dic que al final -tot i que avui no hem pot donar la dada, jo crec que la deu saber segurament, però si avui no la pot donar doncs ja l'explicarà-, crec que estem parlant de més, i ho podem dir, de trenta noves contractacions.

Després, ha fet un esment a l'anàlisi funcional que li he plantejat. Les dades són dades pressupostàries... No he jugat amb l'Excel per intentar trobar les partides, li puc assegurar que són les que s'han presentat i s'han liquidat en els pressupostos dels diferents exercicis, i li he volgut agafar el 2011 i... perdó, el 2012 i el 2018, i li reconec, ja li he dit abans en la meua darrera intervenció, jo admito, -i ho dic perquè és de rebut-, que quan vostès van començar era un cicle econòmic complicat i que vam trobar una situació però, bé, com sempre diuen vostès és la que els va tocar gestionar i ho van intentar fer de la millor manera possible.

Però, és clar, la segona legislatura, que és amb la que jo acabo amb aquest pressupost 2018, aquí sí que es pot veure i per això li contrasto, la despesa que hi havia en aquell moment en algun departament a nivell funcional amb la que ens trobem ara, perquè enmig de tot això s'aprovarà una llei que pretén controlar una mica aquesta alegria, podria dir, que els diferents governs, uns amb més responsabilitat que d'altres, ja ho dic també, no se'm cauen els anells, van anar gestionant i, per tant, doncs, la regla d'or perseguir aquests objectius.

Ara bé, arribar al darrer pressupost que els hi deixa carta blanca en certa manera, abans del pressupost que ja els obligarà a complir aquests paràmetres de la regla d'or, i no veure un esforç de contenció a nivell de gestió, home!, doncs, d'entrada ja li dic i ja li avanço que per a nosaltres serà molt difícil voler participar d'aquest debat de modificar la llei de la regla d'or. Altrament o hagués estat diferent si en aquests pressupost 2018 ja haguéssim vist realment

gestos significatius per controlar aquesta despesa, amb un context o amb un escenari en què ja li he explicat en les meves intervencions anteriors, el Govern ha anat recaptant molts diners més, no! Molts més diners!

Per tant, nosaltres no hem criticat mai que el Govern hagi destinat més ajudes quan ha calgut, ajudes socials, esdeveniments esportius. No és això el que critiquem perquè l'ajuda social si la gent ho necessita s'ha d'estar al costat, i si per tant, part dels diners que més recapta el Govern serveixen per ajudar aquestes persones, benvingut sigui, tot i que ens agradaria i ens hauria de fer preocupar si cada vegada hi ha més gent que demana ajudes. És una reflexió que també va vinculada a aquest fet, però no hem criticat això.

El que sí que critiquem i qüestionem és, doncs, recaptant més diners que mai, recaptant més diners que mai, -torno a repetir-, tenim més ingressos que mai, tenint una regla d'or que hem de complir a les portes de fer aquest obligat compliment sense digui que no es pot complir, que ho hem de modificar i, a més a més, no es vulgui mirar cap a, -avui ens ho ha dit, han estat paraules seves-, que la solució no està en la despesa, que no li preocupa o no vol mirar la microgestió. Jo crec sincerament que on hi ha molt recorregut és aquí. No serà la solució de tot, però crec que seria un exercici de poca bona gestió sense voler fer un esforç en controlar aquesta gestió, parlar de com podem canviar els paràmetres o, fins i tot, augmentar els ingressos.

Per tant, esperarem en els propers dies o en els propers mesos que puguem conèixer com pensa el Govern fer aquests esforços, perquè entenem, doncs, que si no hi ha un esforç en contenció de la despesa la ciutadania tampoc entendria que amb aquests impostos de més i aquests ingressos de més, doncs, el Govern modifiqui els paràmetres per continuar podent, -si se'm permet-, destinar més recursos a la despesa.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el Sr. ministre.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

També molt breument com els consellers que han intervingut ara.

En relació a l'IPC, quan tinguem l'informe definitiu del desglossament d'aquest IPC, doncs, evidentment, també estarà a la seva disposició, però en tot cas sí que li

avanço, hi ha una càrrega molt important de tot el que són els productes energètics derivats del petroli i productes frescos. Dit d'una altra manera i amb terminologia potser massa tècnica, si poguéssim treballar amb l'IPC subjacent, segurament, hauria estat bastant inferior, hi ha una càrrega molt important en aquest cas en aquests productes.

Però no li puc donar ara per ara més detall. L'informe que es va publicar tot just ara fa 10 dies és l'informe de l'IPC avançat. Com vostè sap és molt escuet, sense entrar molt al detall. Però sí que tot el són els productes energètics i els productes frescos, doncs, són els que han tirat amb més força d'aquest increment el darrer trimestre, tot i que no és l'únic.

Em sap greu si jo he entès allò de la caixa negra. És igual. Al final entenc que això sí que és pura dialèctica. Negra, gran, tan se li'n dóna. Però m'agradaria insistir en la idea. Potser és negra i gran, però en tot cas m'agradaria insistir en la idea que al final, del que estem parlant és dels ingressos de l'Estat i, és clar, vostè i també una mica la Sra. Sílvia Bonet ens deien, a què es dediquen aquests diners? Escolti, es dediquen a fer front a les despeses de l'Estat. Doncs, amb aquests diners es fa front a les ajudes a l'habitatge, es fa front i se'n beneficien els milers de persones que tenen beques d'estudi, les persones que tenen pensions de solidaritat, podem tenir un nivell de subvenció superior al 80% del cost del transport escolar. Són ingressos de la mateixa manera que quan entren els ingressos de l'impost de societats, no diem aquests els destinarem... els de societats només els destinarem a això. Són ingressos de l'Estat i com a tal els hem de tractar.

No és improvisat, Sr. López, el tema de pujar el 2,6 el salari base. En tot cas, és tant improvisat com des del dia que vam saber, doncs, que l'IPC seria del 2,6. Doncs, per tant, és una improvisació de fa potser una setmana. El ministeri encarregat de fer aquest decret, doncs, l'està elaborant aquests dies, i serà en el proper Govern, no serà d'aquí dos, quan s'aprovarà.

En tot cas, crec que estarem d'acord tant vostè com jo, que el que és important és que es faci aquest increment i, per tant, amb això em quedo.

Vostè, però també el Sr. Gallardo en aquesta última intervenció em tornaven a insistir en el tema de la despesa, i em permetran que digui que tergiversant una mica el fil conductor de tot el que he estat exposant al llarg d'aquest matí. Jo he dit clarament en moltíssimes ocasions que és clar que importa la despesa. El que dic és que la despesa té poc marge de maniobra globalment. Es poden gastar en coses diferents. Jo el que els hi he dit és que globalment, el nostre país, per la dimensió, per la població, per les infraestructures públiques que té, pel tipus de serveis

que tots hem convingut que volem tenir, perquè volem ser una societat emmarcada en el concepte del benestar.

Per totes aquestes raons, que tingui un pressupost de 450 milions no és exagerat. I evidentment, hem d'aconseguir el màxim d'eficiència dins d'aquests 450 milions i d'ajustar allà on es pugui a través de la microgestió. Però aquí del que estem parlant és d'un debat més global. El país com a tal s'ha de poder permetre un pressupost de 450 milions. De fet és un pressupost baix en relació a altres microestats de les nostres característiques. Perquè en el lloc on estem, amb la tipologia de societat que tenim i els serveis que volem donar, difícilment els podrem donar si no és amb aquesta quantitat.

Després ja dono per assentat que vostès gastarien d'una altra manera, però són dos coses diferents. Jo el que dic és que el problema sense renunciar a la microgestió, sense tenir el màxim de rigor, sense impulsar polítiques de contenció, és que l'Estat necessita, doncs, una quantitat suficient per poder fer front a totes les seves obligacions.

I darrera qüestió i la poso realment la darrera, la darrera que volia fer era agrair-li les seves intervencions del Sr. Miquel Aleix, i per tant, a través de les seves intervencions el suport del grup majoritari. Penso que entre les moltes virtuts que té el Sr. Miquel Aleix és aquesta capacitat de comunicar planerament i té la virtut, segurament molt més gran que la meua, que alguns missatges en relació a qüestions que poden ser feixugues i complexes com poden ser les pressupostàries o les fiscals, doncs, s'entengui molt bé quin és el fil conductor i les prioritats del Govern i de la majoria. Per tant, agrair-li les seves intervencions i el suport del grup majoritari.

I ara per acabar, i m'adreço a vostè Sr. Víctor Naudi. Em sembla de mal gust, impropï i, a més a més, em sembla un error enorme introduir en aquest debat la qüestió de les llistes grises i, a més a més, fer-ho matusserament i amb error conceptual enorme. Més enllà de l'error conceptual em sembla terrible que en un debat sobre el pressupost general, sobre el pressupost de l'Estat, introduïm una qüestió que ens afecta moltíssim a Andorra, que afecta a la imatge d'Andorra i que afecta a la credibilitat d'Andorra. I fer-ho a més a més, des d'un error que ara li explicaré enorme, doncs, encara em sembla molt pitjor.

No em compari a la llista grisa a la qual vostè fa referència amb la que vostès malauradament van haver de gestionar i no era pas culpa seva. No me la compari. Només cal que agafi els països que hi havia en una i en l'altra i entendrà que no es pot comparar.

I entengui els conceptes per als quals existeix una i l'altra i veurà que no es pot comparar.

No voler reconèixer l'avenç que ha fet aquest país gràcies a tothom, també vostè perquè sempre ho he dit, hem tingut el suport unànime normalment d'aquesta Cambra en totes les lleis que ens han permès anar sortint d'aquestes llistes.

Aprofitar per crear un dubte sobre aquesta qüestió em sembla catastròfic. Però és que a més a més cometre l'error, insisteixo matusser, de pretendre que estem en aquesta llista per les deduccions de l'impost de societats, és no entendre res.

Si estem en aquesta llista és pel règim d'especials. I el règim d'especials estava en la llei del 2010, Sr. Víctor Naudi. És així, és així, i li agraeixo l'afirmació al Sr. Pere López que entenc que té bastant més coneixement en aquesta qüestió que vostè.

I no li retrec res al Govern del 2010 perquè hi posés els règims especials. Em sembla que era l'oportú en aquell moment, però les coses canvien i canvien ràpid, i com que canvien i canvien ràpid, Andorra també ha de canviar i canviar ràpid. I el que hem fet entrant la modificació de la llei de l'impost de societats, canviar per reduir o suspendre o eliminar aquest règim d'especials, és senzillament adaptar-nos al que està passant al món. Pretendre que estem en una llista grisa perquè exercim la nostra sobirania fiscal de tenir deduccions a l'impost de societats, és de mal gust i és un mal favor a aquest país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Els integrants del Grup Mixt desitgen intervenir...

Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, no desitja intervenir...

Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per respondre al Sr. ministre.

Bé, tampoc puc acceptar la seva contesta amb les paraules que ha fet, "matussera", altres adjectius.

Bé, en primer lloc, jo li he replicat tant a vostè com al Sr. Miquel Aleix perquè repetidament sempre estan mirant al retrovisor. En tot cas, jo el que he volgut fer en la meva intervenció és recordar realment el que havia succeït amb aquest impost. Nosaltres en aquell moment, en el principi de la legislatura passada quan vostès van optar per fer aquestes modificacions de l'impost de societats, se'ls va advertir des del nostre grup de què això podia

comportar problemes, en el sentit doncs que el mínim homologable acceptable era un 10%, generalitzat. Anar per sota com així s'ha comprovat doncs podia comportar problemes. Això és el que vam fer, no ho van voler reconèixer, tenien aquesta voluntat. Després amb el temps ho han acabat de reconèixer, avui i això és un problema.

En aquell moment també he volgut replicar al Sr. Aleix perquè en el tema dels impostos, vostè ha fet al·lusió i no sé amb qui es referia, però en tot cas, el nostre model, el model dels progressistes, la imposició serveix dins d'una economia de lliure mercat per recaptar impostos, no amb fins recaptatoris com vostè ha dit abans sinó amb una finalitat redistributiva de relançar l'economia. Els progressistes defensem una economia de lliure mercat, i el Govern ha d'intervenir en aquells casos doncs per relançar en certs moments quan hi ha dificultats i generar riquesa i que sigui justa per tothom, i amb respecte a la Constitució. Els impostos han de ser per tothom, proporcionals.

Bé, en quant a la meva intervenció anterior, si el Sr. Cinca s'ha sentit molest, demano excuses, però en tot cas jo he volgut diferenciar la referència a les llistes grises. Una era una qüestió i l'altra, és una altra. Però vostès amb la vostra política i segurament amb els impostos ha fet la diferenciació i li agraeixo aquesta diferenciació que ha fet, en tot cas, no solament és degut a aquesta qüestió però sí al tema de les exempcions, em permetrà que també hi juga per bastant.

Estem d'acord amb la resta, hi hem contribuït tots, ha de ser així. Hem avançat cap al desplegament de l'acord monetari i cap a aquesta transparència i la cooperació, però encara ens falta recórrer un camí. I vostès Srs. de DA sempre esperen a últim moment i intenten allargar les coses.

Aquesta era la meva voluntat. Per la resta si vostè s'ha sentit ofès, li demano excuses.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Miquel Aleix, desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, donaríem per acabat el debat i procediríem tot seguit a la votació de les tres esmenes a la totalitat.

En primer lloc, procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt,

recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí.

8 vots a favor i 19 en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat.

En segon lloc, procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny i Josep Majoral Obiols, consellers generals del Grup Parlamentari Mix, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

12 vots a favor, 15 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment, procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Liberal, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

12 vots a favor, 15 en contra i cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat, i havent-se presentat esmenes a l'articulat, el projecte de llei seguirà el seu tràmit a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 15.20h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877